

STATSKONTORETS PUBLIKATIONER | HÅLLBAR UTVECKLING, ANSVAR | 6/2025

Samarbete för att bygga upp en hållbar framtid

Sammanfattning och perspektiv i statsförvaltningens hållbarhets- och ansvarsrapporter för 2024

Netta Jakola, Katri Kanerva ja Oona Vehmas

Hållbarhet
tillsammans

Valtiokonttori
Statskontoret
State Treasury

Beskrivningsblad

Publicerare: Statskontoret		Publiceringsdatum: 25.9.2025	
Författare: Netta Jakola, Katri Kanerva ja Oona Vehmas		Publikationens tema: Hållbar utveckling, ansvar	
Publikationens namn: Samarbete för att bygga upp en hållbar framtid Sammanfattning och perspektiv i statsförvaltningens hållbarhets- och ansvarsrapporter för 2024		ISSN/ISBN: ISSN 2489-4761 (Statskontorets publikationer), ISSN 2953-8432 (Sammanfattning av ministeriernas, ämbetsverkens...) / ISBN 978-951-53-3906-5	
Sammanfattning: Statskontoret rekommenderar att alla statliga ministerier, ämbetsverk och inrättningar årligen utarbetar en hållbarhetsrapport om sin verksamhet. Det önskas att organisationerna i sina rapporter beskriver hur de främjar de 3–5 av FN:s mål för hållbar utveckling som de identifierat som mest centrala (verksamhetens handavtryck) och hur de sörjer för de direkta konsekvenser som deras verksamhet orsakar verksamhetsmiljön (verksamhetens fotavtryck). I den här sammanfattningen sammanställs de hållbarhets- och ansvarsrapporter som organisationerna inom statsförvaltningen och den offentliga förvaltningen utarbetat för 2024, och som redan är de fjärde i ordningen. Syftet är att skapa en helhetsbild av hur organisationerna har främjat hållbarheten under året. I sammanfattningen har rapporter från 60 organisationer inom statsförvaltningen och den offentliga förvaltningen beaktats. De mål som identifierats mest och minst i rapporterna för 2024 är i stor utsträckning desamma som under de senaste åren, även om målens inbördes ordning har varierat något. Det mål som identifierades mest var mål nummer 13 (bekämpa klimatförändringarna). De mål som identifierades näst oftast var mål 12 (Hållbar konsumtion och produktion), 16 (Fredliga och inkluderande samhällen) och 8 (Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt). Mest sällan identifierades mål 1 (Ingen fattigdom). Näst minst identifierades mål 2 (Ingen hunger), 6 (Rent vatten och sanitet för alla) och 14 (Hav och marina resurser). Största delen av organisationerna behandlar också fotavtrycket i sina rapporter. Det delområde av fotavtrycket som beskrevs mest i rapporterna var det ekologiska fotavtrycket och det näst mest beskrivna delområdet var det sociala fotavtrycket. I samband med det ekologiska fotavtrycket rapporteras oftast om teman som berör anskaffningar, lokaler, avfall och resor. I fråga om det sociala fotavtrycket betonas teman som berör personalens välbefinnande, kompetens, jämställdhet och likabehandling. I samband med det ekonomiska fotavtrycket behandlas särskilt en ansvarsfull användning av offentliga medel. Ur hållbarhets- och ansvarsrapporterna kan man plocka ut trender som vittnar om de förändringar som sker i verksamhetsmiljön. I ansvarsrapporterna för 2024 berättades ofta om hur besparingarna inom statsförvaltningen påverkar organisationens verksamhet och hållbarhetsarbete. Dessutom behandlades hållbarhetsarbetet som en del av säkerheten i vidsträckt bemärkelse och stärkandet av den. En annan aktuell fråga inom statsförvaltningen har varit att utveckla den strategiska och etiska användningen av artificiell intelligens. Det finns fortfarande ett stort behov av att främja målen för hållbar utveckling eftersom det har uppskattats att vi med den nuvarande takten inte kommer att nå ett enda av målen för hållbar utveckling globalt enligt tidtabellen. Finland ligger på första plats av FN:s medlemsstater när det gäller att genomföra målen för hållbar utveckling, men även i Finland är många av målen fortfarande förknippade med betydande utmaningar. Statsförvaltningens och den offentliga			
Ämnesord:	hållbar utveckling, hållbarhetsrapportering, ansvarsrapportering, Agenda 2030, hållbarhet, effektivitet, ansvarsfullhet		
Språk:	finska, svenska	Sidantal:	84
Publikationernas försäljning/utdelning:	Statskontoret		

Förkortningar som används i sammanfattningen

Följande förkortningar har använts i den sammanfattande rapporten:

ANM	Arbets- och näringsministeriet
Fimea	Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet
FM	Finansministeriet
FPA	Folkpensionsanstalten
FSM	Försvarsministeriet
IM	Inrikesministeriet
JM	Justitieministeriet
JSM	Jord- och skogsbruksministeriet
KM	Kommunikationsministeriet
Luke	Naturresursinstitutet
MM	Miljöministeriet
Palkeet	Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning Palkeet
SDG	Sustainable Development Goal (eng.), Mål för hållbar utveckling i Förenta Nationernas handlingsplan för hållbar utveckling Agenda 2030
SHM	Social- och hälsoministeriet
SRK	Statsrådets kansli
STUK	Strålsäkerhetscentralen
Syke	Finlands miljöcentral
THL	Institutet för hälsa och välfärd
Traficom	Transport- och kommunikationsverket
Tukes	Säkerhets- och kemikalieverket
UKM	Undervisnings- och kulturministeriet
UM	Utrikesministeriet
Valtori	Statens center för informations- och kommunikationsteknik
Valvira	Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

Innehållsförteckning

Förord	6
1	Statens hållbarhetsarbete och hållbarhetsrapportering 7
2	I rapporterna beskrivs engagemanget och verksamhetsmiljön 9
2.1	Organisationer som rapporterat om sin verksamhet 9
2.2	Centrala nyckeltal i hållbarhets- och ansvarsrapporterna 11
2.3	Trender och fenomen 2024 12
3	Arbetet för hållbar utveckling inom förvaltningsområdena 18
3.1	Statsrådet 18
3.1.1	Statsrådets kansli 18
3.1.2	Utrikesministeriet 18
3.1.3	Justitieministeriet 18
3.1.4	Inrikesministeriet 19
3.1.5	Försvarsministeriet 20
3.1.6	Finansministeriet 21
3.1.7	Undervisnings- och kulturministeriet 23
3.1.8	Jord- och skogsbruksministeriet 24
3.1.9	Kommunikationsministeriet 25
3.1.10	Arbets- och näringsministeriet 26
3.1.11	Social- och hälsovårdsministeriet 28
3.1.12	Miljöministeriet 29
3.2	Övrig statsförvaltning och offentlig förvaltning 29
3.2.1	Riksdagen 29
3.2.2	Övriga aktörer 30
4	Hurdant handavtryck lämnar organisationerna inom statsförvaltningen? 32
4.1	Mål för hållbar utveckling som identifierats oftast i rapporterna 34
4.1.1	SDG 13: Bekämpa klimatförändringarna 34
4.1.2	SDG 12: Hållbar konsumtion och produktion 37
4.1.3	SDG 16: Fredliga och inkluderande samhällen 40
4.1.4	SDG 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt 43
4.2	Mål för hållbar utveckling som identifierats ganska ofta 46
4.2.1	SDG 17: Genomförande och globalt partnerskap 46
4.2.2	SDG 3: God hälsa och välbefinnande 48
4.2.3	SDG 5: Jämställdhet 51

4.2.4	SDG 9: Hållbar industri, innovationer och infrastruktur	53
4.2.5	SDG 10: minskad ojämlikhet.....	56
4.3	Mål för hållbar utveckling som identifierats mer sällan.....	59
4.3.1	SDG 11: Hållbara städer och samhällen	59
4.3.2	SDG 4: God utbildning för alla	61
4.3.3	SDG 15: Ekosystem och biologisk mångfald	64
4.3.4	SDG 7: Hållbar energi för alla	66
4.3.5	SDG 2: Ingen hunger	68
4.3.6	SDG 6: Rent vatten och sanitet för alla	70
4.3.7	SDG 14: Hav och marina resurser.....	72
4.3.8	SDG 1: Ingen fattigdom	74
5	Hurdant fotavtryck lämnar organisationerna?	76
5.1	Ekologiskt fotavtryck.....	76
5.2	Socialt fotavtryck.....	77
5.3	Ekonomiskt fotavtryck.....	79
5.4	Övrigt innehåll i fotavtrycket.....	80
6	Slutsatser	82
6.1	Utmanande att ställa upp mål och indikatorer.....	82
6.2	I en pro gradu-avhandling granskades hållbarhetsrapporteringen inom statsförvaltningen	83
6.3	Projekt stöder statsförvaltningens arbete för naturen	84
Bilagor		85
Källförteckning.....		101

Förord

Statsförvaltningens rapportering förenklas också i hållbarhetsarbetet

I statens hållbarhetsrapport samlas redan för fjärde gången rapporterna om det hållbarhetsarbete som organisationerna inom statsförvaltningen och den offentliga förvaltningen gör i en pärm. De organisationer som lyder under statsrådet och riksdagen samt andra organisationer inom den offentliga förvaltningen som är med i den sammanfattande rapporten beskriver i sina rapporter FN:s Agenda 2030-mål för hållbar utveckling. Utifrån de rapporter som utarbetats har hållbarhetsarbetet fått en mycket etablerad ställning i organisationernas verksamhet.

I jämförelsen av olika länder gällande hållbar utveckling placerar sig Finland igen i toppen när det gäller att genomföra hållbar utveckling – som en fyr som visar riktningen. Ändå är det fortfarande en lång väg kvar mot horisonten; vi lever i år 2025 och Agenda 2030-målen utmanar oss att fortsätta arbetet. Att bygga en hållbar framtid handlar om samarbete och kräver att hela samhället deltar. Även organisationerna inom statsförvaltningen har en betydande roll i denna ekvation.

Inom statsförvaltningen delar vi samma förändringsfaktorer, hotbilder och möjligheter i verksamhetsmiljön – naturligtvis via våra organisationers uppgifter och prioriteringar. Den knappa ekonomiska resurserna medför utmaningar för de uppdrag och skyldigheter som ålagts förvaltningen och även organisationernas hållbarhetsarbete.

Som en del av statsförvaltningens besparingar har regeringen beslutat att lätta på förfaringssätten och rapporteringen inom förvaltningen och bland annat slopa statens hållbarhetsrapportering. Det här innebär att hållbarhetsarbetet inte längre behöver extern styrning och rapportering, utan att det förankras som en del av organisationernas vardag, strategier och värderingar.

Det är dags att lita på att organisationerna inom statsförvaltningen och den offentliga förvaltningen bär hållbarhetsbudskapet på sina egna vingar. Statsförvaltningens gemensamma principer för offentlig ledning, hållbarhet, effektivitet, samarbete, lösningsorientering, kompetens och etik för arbetet framåt. Det här är ett nytt skede där våra styrkor inte försvinner med rapporterna, utan syns i handlingar och lösningar som bygger en hållbar framtid.

Liisa Räsänen
Statskontorets General direktör

1 Statens hållbarhetsarbete och hållbarhetsrapportering

I den här sammanfattningen av hållbarhets- och ansvarsrapporterna, som är den fjärde i ordningen, sammanställs rapporterna för 2024 på ett och samma ställe. Statskontoret rekommenderar att alla statliga ministerier, ämbetsverk och inrättningar årligen utarbetar en hållbarhetsrapport om sin verksamhet. Det rekommenderas att organisationerna använder sig av statsförvaltningens enhetliga referensram för hållbarhetsrapporteringen *Hållbarhetsrapportering i statsförvaltningen* (VK/3503/2024).

Förenta nationernas **handlingsplan Agenda 2030** är en global referensram för arbetet för hållbar utveckling 2015–2030.

Handlingsplanen innehåller **17 mål för hållbar utveckling** som också utgör **grunden för Statskontorets anvisningar för hållbarhetsrapportering**. På adressen kestavakehitys.fi finns mer information om målen för hållbar utveckling och handlingsprogrammet.

Statskontorets anvisningar uppdaterades i december 2024. Samtidigt uppdaterades terminologin. I de nya anvisningarna används termen *hållbarhetsrapportering* i stället för *ansvarsrapportering*. Förändringen syns också i den här sammanfattningen. De rapporterade organisationerna kan antingen använda den tidigare benämningen ansvarsrapport för sin rapport eller uppdatera den till hållbarhetsrapport enligt anvisningarna. Även en kombination av dessa är ett alternativ.

Begreppet uppdaterades för att terminologin skulle vara enhetlig med den europeiska och nationella regleringen. Termen *hållbarhet* hänvisar starkare än *ansvarsfullhet* till att utveckla verksamheten så att den är förenlig med en hållbar utveckling. Målen för hållbar utveckling skapar en grund för hållbarhets- och ansvarsarbetet inom statsförvaltningens organisationer.

Statskontoret sammanställer varje år en sammanfattning av de rapporter som publicerats.

Syftet med sammanfattningen är att skapa en helhetsbild för statsförvaltningens intressentgrupper och statsförvaltningen själv av det arbete inom statsförvaltningen som främjar hållbar utveckling.

Syftet med sammanfattningen är inte att granska, utvärdera eller verifiera rapporterna.

Statskontorets anvisningar bygger på två begrepp. Med verksamhetens **handavtryck** avses organisationens samhälleliga genomslagskraft. Handavtrycket beskriver hur organisationen genom sin kärnverksamhet och sina val i anslutning till den har främjat uppnåendet av målen för hållbar utveckling i FN:s Agenda 2030. Statskontoret rekommenderar att organisationerna identifierar de mål för hållbar utveckling som är mest centrala med tanke på den egna verksamheten. Avgränsningen hjälper organisationerna att effektivt rikta sina resurser till de delområden inom hållbarhet som organisationen kan påverka mest genom sin egen verksamhet.

Med verksamhetens **fotavtryck** avses de **direkta konsekvenser** som den rapporterade organisationens **verksamhet medför för dess verksamhetsmiljö**. Fotavtrycket har i Statskontorets anvisningar skissats upp genom en indelning i tre delområden. Fotavtrycket kan indelas i ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt delområde. Dessutom har det vid sidan av denna tredelning i allt högre grad blivit aktuellt med ett kulturellt delområde.

Det finns fortfarande ett stort behov av att främja målen för hållbar utveckling både nationellt och internationellt. I FN:s jämförelse av länderna 2025 bedöms att inte ett enda av målen för hållbar utveckling kommer att uppnås före 2030 och att endast 17 procent av delmålen kommer att uppnås. Finland låg igen på första plats i den internationella bedömningen 2025. Även Finland har dock mycket kvar att göra för att nå målen.¹

¹ Sachs et al. 2025.

2 I rapporterna beskrivs engagemanget och verksamhetsmiljön

2.1 Organisationer som rapporterat om sin verksamhet

I den här sammanfattningen av hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 sammanställs 60 rapporter. I sammanfattningen har i regel beaktats de rapporter där man har tillämpat Statskontorets anvisning som publicerats före utgången av juni 2025 och som Statskontoret har fått kännedom om. Statskontoret tog inom utsatt tid emot rapporter från såväl riksdagens förvaltningsområde som från alla förvaltningsområden som lyder under statsrådet. Dessutom har rapporter från sex aktörer utanför statsförvaltningen, till exempel organisationer inom den indirekta offentliga förvaltningen, inkluderats i sammanfattningen. De organisationer som lämnat in en rapport hittas i kapitel 3 och i bilaga 1.

I sammanfattningen granskas rapporternas omfattning på bokföringsenhets- och årsverksnivå, i regel med fokus på verksamhet som lyder under statsrådet. Granskningen på bokföringsenhetsnivå grundar sig på indelningen i lagen om statsbudgeten (423/1988), enligt vilken bokföringsenheter är funktionellt och ekonomiskt ändamålsenliga helheter. Enligt Statskontorets anvisningar kan hållbarhets- eller ansvarsrapporten efter organisationernas övervägande utarbetas antingen på förvaltningsområdes-, bokföringsenhets- eller ämbetsverksnivå.

Bokföringsenheterna upprättar ett bokslut, så det är ofta naturligt för organisationerna att rapportera på bokföringsenhetsnivå. Ibland kan det dock vara så att det inom en bokföringsenhet finns flera organisationer vars kärnverksamhet är av mycket olika karaktär. Då är det naturligt att hållbarhetsrapporteringen sker på organisationsnivå i stället för på bokföringsenhetsnivå.

Bland rapporterna för 2024 finns exempel på alla genomförandealternativ. Oftast utarbetas rapporten på bokföringsenhetsnivå. År 2024 publicerade emellertid till exempel bokföringsenheten vid Institutet för hälsa och välfärd flera rapporter eftersom THL, Niuvanniemi sjukhus och Gamla Vasa sjukhus rapporterade om sitt hållbarhetsarbete genom sina egna rapporter. Försvarsförvaltningen har under alla rapporteringsår utarbetat en rapport för hela förvaltningsområdet, i vilken både försvarsministeriets och Försvarsmaktens verksamhet beskrivs.

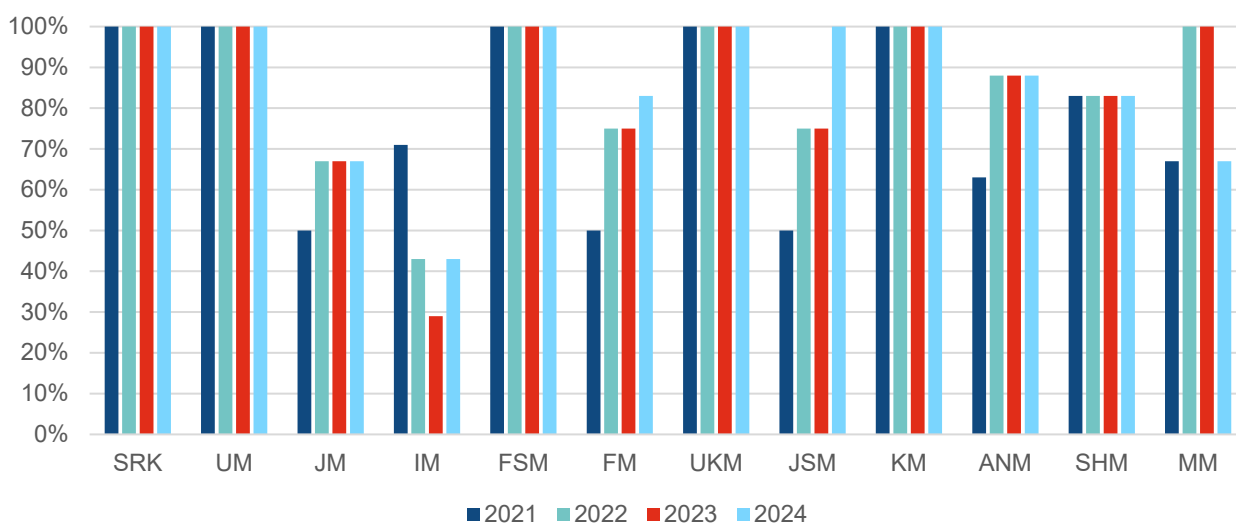
Tabell 1: Publicerade hållbarhets- och ansvarsrapporter enligt förvaltningsområde (verksamhet som lyder under statsrådet)

Förvaltningsområde	Antal publicerade rapporter *	Bokföringsenheter som publicerat en rapport **	Bokföringsenheter totalt ***	Andelen bokföringsenheter som publicerat en rapport
Statsrådets kansli	1	1	1	100 %
Utrikesministeriet	1	1	1	100 %
Justitieministeriet	4	4	6	67 %
Inrikesministeriet	4	3	7	43 %
Försvarsministeriet	1	2	2	100 %
Finansministeriet	10	10	12	83 %
Undervisnings- och kulturministeriet	7	6	6	100 %
Jord- och skogsbruksministeriet	4	4	4	100 %
Kommunikationsministeriet	4	4	4	100 %
Arbets- och näringsministeriet	7	7	8	88 %
Social- och hälsovårdsministeriet	7	5	6	83 %
Miljöministeriet	2	2	3	67 %
Totalt	52	49	60	86 %
* Siffrorna i denna kolumn inbegriper det totala antalet rapporter som publicerats inom förvaltningsområdet i sin helhet oberoende av om den organisation som publicerat rapporten är en bokföringsenhet eller inte. Därför kan siffran i denna kolumn vara större än antalet bokföringsenheter inom förvaltningsområdet. ** Siffrorna i denna kolumn inbegriper antalet publicerade rapporter på bokföringsenhetsnivå inom förvaltningsområdet. Det kan ha upprättats flera separata rapporter vid en bokföringsenhet. *** År 2024 fanns det ännu tre bokföringsenheter inom miljöministeriets förvaltningsområde. År 2025 lades Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet ARA ned och dess uppgifter överfördes till Centralen för statligt stött bostadsbyggande, som är en del av miljöministeriet. Åra rapporterade således inte om sitt arbete för hållbar utveckling 2024.				

Granskat enligt förvaltningsområde har varje bokföringsenhet inom statsrådets kansli, utrikesministeriet, försvarsministeriet, kommunikationsministeriet, miljöministeriet, undervisnings- och kulturministeriet och jord- och skogsbruksministeriet publicerat en hållbarhets- eller ansvarsrapport för 2024. Av dessa förvaltningsområden består dock statsrådets kansli och utrikesministeriet av endast en bokföringsenhet. Inom de övriga förvaltningsområdena varierade rapporteringens täckning mellan 43 och 88 procent 2024. När man granskar rapporteringens täckning är det bra att komma ihåg att antalet bokföringsenheter varierar stort mellan de olika förvaltningsområdena. De minsta förvaltningsområdena har endast en bokföringsenhet, medan det största förvaltningsområdet, det vill säga finansministeriets förvaltningsområde, har tolv bokföringsenheter.

Antalet rapporter som publicerats har varierat något från år till år. I figur 1 visas hur antalet rapporter varierat enligt förvaltningsområde. Som helhet har antalet rapporter som publicerats dock hållits ganska jämnt, vilket kan tyda på att rapporteringspraxisen har etablerats i många organisationer.

Figur 1: Andelen bokföringsenheter som publicerat en hållbarhets- och ansvarsrapport av alla bokföringsenheter inom förvaltningsområdet (%) 2021–2024

2.2 Centrala nyckeltal i hållbarhets- och ansvarsrapporterna

Statskontoret samlar in centrala uppgifter och nyckeltal från rapporterna. Dessa presenteras i tabellen nedan. I den här sammanfattningen har 60 hållbarhets- och ansvarsrapporter beaktats, av vilka 54 har publicerats inom statsförvaltningen. Sex rapporter från organisationer inom den övriga offentliga förvaltningen har beaktats.

År 2024 omfattade rapporterna 54 629 årsverken av statsrådets sammanlagt 79 781 årsverken (68,5 %). Siffran är något större än 2023 (51 922, 65 %).

Det identifierades sammanlagt 228 mål, vilket är något färre än i fjol, då organisationerna identifierade 260 mål (se bilaga 3). Rapporterna var i genomsnitt 22 sidor långa. De flesta hade publicerats i form av PDF-filer. Cirka 40 procent av rapporterna översattes till svenska, översättningar till engelska var mer sällsynta. Rapporterna hade vanligtvis benämnts hållbarhetsrapporter i enlighet med Statskontorets nya anvisningar.

Tabell 2: Centrala nyckeltal i hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024

Publicerade rapporter		60
Antalet årsverken som omfattas av rapporteringen (underställda statsrådet)		68,5 %
Antalet identifierade mål		228
Genomsnittligt antal sidor		22
Publiceringsform	PDF-fil	63 %
	Webbplats	31 %
	Båda	7 %
Översättningar	Svensk översättning	39 %
	Engelsk översättning	17 %
	Ingen översättning	44 %
Användning av begrepp	Hållbarhetsrapport	51 %
	Ansvarsrapport	15 %
	Båda	14 %
	Annan	20 %

2.3 Trender och fenomen 2024

Varje års hållbarhets- och ansvarsrapporter återspeglar sin verksamhetsmiljö. Arbetet för hållbar utveckling är alltid starkt kopplat till aktuella samhällsfenomen. Olika kriser samt omvälvningar och trender i samhället påverkar hur man närmar sig hållbar utveckling och hur den kan främjas.

I statsförvaltningens och den offentliga förvaltningens hållbarhets- och ansvarsrapporter kan man plocka ut och identifiera olika trender som har påverkat de olika organisationernas arbete genom hela organisationen och som i rapporterna för 2024 framhävs mer än under tidigare år.

Utveckling av en strategisk användning av artificiell intelligens

Användningen av artificiell intelligens har under de senaste åren ökat explosionsartat både i människornas vardag och i organisationernas verksamhet. Av många organisationers rapporter framgår att artificiell intelligens har blivit ett viktigt verktyg för att utveckla organisationens verksamhet. Artificiell intelligens behandlas särskilt utifrån två synvinklar i rapporterna.

För det första har organisationerna ökat personalens kompetens och genomfört utbildningar i artificiell intelligens. Många organisationer har som mål att använda artificiell intelligens på ett mer strategiskt sätt. Dessutom har man velat stöda personalen i användningen av artificiell intelligens så att alla på ett jämlikt sätt har tillgång till know-how om hur artificiell intelligens kan utnyttjas. HAUS Kehittämiskeskus beskriver i sin rapport hur personalens kompetens gällande artificiell intelligens har utvecklats under 2024.

”Under 2024 utvecklade vi vår kompetens inom till exempel artificiell intelligens på många sätt till förmån för vårt eget expertarbete och som stöd för kundarbetet. Målet har varit att öka hela personalens kompetens inom artificiell intelligens och hjälpa med att ta i bruk artificiell intelligens.”

Utvecklingen av artificiell intelligens har genomförts på olika sätt. En del organisationer har till exempel kunnat utnyttja gemensamma webinarier, föreläsningar eller webbkurser för att utveckla användningen av artificiell intelligens, medan andra organisationer har utnyttjat kollegialt lärande inom personalen. Vid Arbetshälsoinstitutet har det funnits en grupp för artificiell intelligens som fungerar som stöd vid användning av artificiell intelligens.

”AI är ett av våra strategiska kompetensområden, vars utveckling vi stöder genom gemensamt lärande. Kompetensen är kopplad till varje anställds kompetensutveckling och inläring i arbetet beroende på vilken koppling de egna arbetsuppgifterna har användningen av AI. Genom utbildningar säkerställer vi att de som utnyttjar artificiell intelligens är tillräckligt ”läskunniga” i artificiell intelligens, det vill säga att de har kompetens att utnyttja artificiell intelligens. År 2024 bildade vi en egen grupp för artificiell intelligens. I gruppen samlas personer som är intresserade av att utveckla AI och av de effekter AI har för arbetslivet. Gruppen utvecklar kompetensen tillsammans, genom miniprojekt och experiment.”

Utöver personalens kompetens lyftes också de etiska principerna i anslutning till användning av artificiell intelligens fram i rapporterna. I många organisationer har det observerats ett behov av gemensamma spelregler, riktlinjer och principer för att styra användningen av artificiell intelligens.

”År 2024 satsade vi på att ta i bruk verktyg för artificiell intelligens på ett ansvarsfullt sätt vid Tukes. I Tukes AI-projekt hade identifierats att artificiell intelligens effektiviserar arbetet och kan bidra till att hantera arbetsbelastningen, men för att AI ska kunna användas på ett ansvarsfullt sätt krävs att man förstår riskerna och har tydliga spelregler. Det kan också vara belastande för personalen att tillägna sig nya verktyg för artificiell intelligens. Därför beslöt vi att särskilt koncentrera oss på att stöda personalen i att tillägna sig artificiell intelligens.

Under året ordnade vi många demonstrationer med låg tröskel där över 100 Tukes-medarbetare testade att använda artificiell intelligens under handledning av mer erfarna arbetskamrater. Vid sidan av demonstrationerna publicerade vi Tukes spelregler för användningen av AI-tjänster. Tack vare dem behöver Tukes-medarbetare inte fundera på hur man kan och får använda artificiell intelligens i sitt arbete.”

Det finns en stark koppling mellan anvisningar och behov av reglering i anslutning till artificiell intelligens och etisk användning och etiskt utnyttjande av artificiell intelligens som en del av myndighetsarbetet. Däremot lyfts de ekologiska och sociala konsekvenserna av användningen av artificiell intelligens inte lika ofta fram i rapporterna. Dessa teman kan komma upp på organisationernas agenda senare när de har skapat gemensamma spelregler för användningen av artificiell intelligens och kompetensen kring artificiell intelligens har fördjupats. Traficom behandlar dock AI:s inverkan på hållbarheten i sin rapport.

”Till följd av den ökade användningen av artificiell intelligens uppstod ett behov av att utreda hur artificiell intelligens kan användas på ett hållbart sätt. Traficom producerade 2024 en finskspråkig utredning under namnet ”Utkast till verktygslåda för hållbar artificiell intelligens” (Författare: Miikkael Niemi, Veikko Sajaniemi, Maija-Leena Tapio). I utredningen avses med hållbar artificiell intelligens artificiell intelligens som utvecklas och används samtidigt som man identifierar och beaktar målen för ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet.

Den största påverkan artificiell intelligens har på miljön kommer från energiförbrukningen. Nettopåverkan av artificiell intelligens på miljön beror på hur väl man kan minimera skadorna och maximera nyttan. Det finns ännu inget exakt svar.

I utredningen betonas organisationens ansvar. Arbetstagarna använder de verktyg som arbetsgivaren tillhandahåller dem. De utsläpp som användningen av artificiell intelligens orsakar kan påverkas genom att man överväger det verkliga behovet av att använda artificiell intelligens och väljer en lämplig applikation för användningen.”

Samarbete med studerande ger riktlinjer för hållbarhetsarbetet

I flera rapporter lyfter organisationen fram samarbetet med studerande för att stärka hållbarhets- och ansvarsarbetet. Våren 2025 genomförde även Statskontoret i samarbete med studerande en avhandling om effekterna av statsförvaltningens tjänster för hållbarhetsrapportering. Arbetet genomfördes av en magister-studerande vid Aalto-universitetet och vi återkommer till resultaten i slutsatserna i den här sammanfattningen.

Att utnyttja samarbete med studerande för att utveckla organisationens hållbarhets- och ansvarsarbete är ofta till nytta för båda parterna. I bästa fall får organisationen viktig hjälp och nya idéer för att utveckla sitt arbete, medan den studerande får skriva sitt slutarbete om ett praktiskt ämne. Skatteförvaltningen berättar i sin rapport hur organisationen tillsammans med en högre YH-studerande vid Åbo yrkeshögskola utredde personalens syn på ansvarsfullhet.

”I undersökningen deltog 10 personer som intervjuades och 329 personer som svarade på en enkät. Resultaten lyfte fram både styrkor och utvecklingsobjekt. Enligt undersökningen upplevdes Skatteförvaltningens ansvarsfullhet som viktig. I resultaten av intervjuerna och enkätundersökningen betonades särskilt det sociala och ekonomiska ansvaret. De viktigaste temana var personalens välbefinnande och rättvist verkställd beskattning. Jämställdhetens betydelse lyftes fram i undersökningen både i lönesättningen inom personalen och i en rättvis beskattning av kunderna. Observationerna i undersökningen erbjuder värdefull information för att utveckla vårt hållbarhetsarbete samt stöder organisationens strävan efter en ännu mer ansvarsfull och öppen verksamhet.”

Även bland annat Palkeet och Meteorologiska institutet berättar i sina rapporter om lärdomsprov som gett organisationerna tankar och innehåll för att utveckla sitt arbete.

”År 2024 gjordes för Palkeet ett lärdomsprov om ledning av ansvar, på basis av vilket reformer görs under 2025. Ansvar är en del av Palkeets kärnverksamhet och principerna för genomförandet av denna. En handbok för ansvarsledning blir klar 2025.”

”År 2024 fortsatte Meteorologiska institutet att samarbeta med Vilma Lindqvist, studerande vid Aalto-universitetet. I hennes pro gradu-avhandling utreddes Meteorologiska institutets ansvarsarbete och resultaten av avhandlingen utnyttjas för att utveckla institutets ansvarsarbete. Dessutom utreddes vilken affärspotential Meteorologiska institutets tjänster med anknytning till ansvar har.”

Samarbetet med studerande kan också vara en del av organisationernas samhällsansvarsarbete. Genom att erbjuda teman och innehåll för slutarbeten samt stöd för att genomföra arbetet kan organisationerna i bästa fall stöda en smidig utexaminering av studerande.

Anpassningen av ekonomin en utmaning för hållbarhetsarbetet

År 2024 förde med sig ekonomiska förändringar för organisationerna inom statsförvaltningen och den offentliga förvaltningen. Till följd av besparingarna inom statsförvaltningen har många organisationer prioriterat och omorganiserat sin verksamhet. Dessutom nämner flera organisationer i sina rapporter samsamarbetsförhandlingar som ofta har varit tunga. I rapporterna beskrivs ofta i samband med att fotavtrycket behandlas hur samsamarbetsförhandlingar påverkar organisationernas sociala hållbarhet.

Knappa ekonomiska resurser har till exempel lett till att olika produktivitets- och sparprogram har gjorts upp. De används för att planera hur ekonomin kan anpassas på ett långsiktigt sätt. Till exempel Fpa berättar i sin rapport om det produktivitetsprogram som inleddes 2024.

”I produktivitetsprogrammet effektiviserar vi Fpa:s verksamhet och säkerställer samtidigt personalens välbefinnande och kompetensutveckling. För att åstadkomma bestående förändringar utvecklar vi vår organisationskultur och stärker det ekonomiska tänkandet. Vid planeringen av åtgärderna har vi lyssnat på och engagerat personalen.”

Vid Fpa pågår åtgärder som minskar kostnaderna och som också stöder våra miljömål. De viktigaste av dessa är att effektivisera användningen av lokalerna och främja att saker i första hand sköts digitalt, vilket minskar pappersförbrukningen och mängden transporter.

Ekonomi och finansieringen spelar en central roll i Fpa:s framtidsbild. Vi förutser förändringar i den ekonomiska verksamhetsmiljön och förbereder oss på dem. Genom att utveckla och effektivisera verksamheten skapar vi förutsättningar för betydande investeringar under de kommande åren. På så sätt säkerställer vi att vår verksamhet är både ekonomiskt lönsam och samhällsligt hållbar.”

Å andra sidan har koncernaktörer som en del av det egna hållbarhets- och ansvarsarbetet kunnat vidta åtgärder som medför samlade besparingar och därmed i stor utsträckning stöder den ekonomiska hållbarheten inom organisationerna inom statsförvaltningen. Till exempel var en av Valtoris hållbarhetsgärningar att göra upp en plan för effektiviseringsåtgärder för statsförvaltningens ICT-funktioner.

”Vi optimerade de apparater, de licenser och den kapacitet som används och erbjöd mer kostnadseffektiva alternativ till exempel i fråga om apparatmodeller och leasingtider samt utvidgade återvinningen av arbetsstationer. Tack vare dessa åtgärder kan vi uppnå besparingar på över 4 miljoner euro per år under de kommande åren.”

Samtidigt har anpassningen till de allt knappare resurserna också utmanat organisationerna att se över sin verksamhet som en helhet och fundera på hur verksamhetens hållbarhet kan stödas på ett övergripande sätt. De olika dimensionerna av hållbarhet är nära: till exempel genom att stärka den ekonomiska hållbarheten kan man ofta också stödja den ekologiska hållbarheten. Å andra sidan bör man då också beakta åtgärdernas sociala konsekvenser. Till exempel reflekterar Brottsförvaltningsmyndigheten i sin rapport över kopplingen mellan ekonomiskt ansvar samt socialt ansvar och miljöansvar.

”Det ekonomiska ansvaret är fortfarande en betydande utmaning för Brottsförvaltningsmyndigheten. Statsförvaltningens allt stramare ekonomiska ram och resursram förutsätter ett nytt ekonomiskt tänkande och åtgärder för att även förverkligandet av det sociala ansvaret och miljöansvaret ska kunna stärkas. Brottsförvaltningsmyndigheten svarar på denna utmaning genom att vidareutveckla sin verksamhet, sin riskhantering och formerna för samarbetet med intressentgrupperna samt genom att allt tydligare rikta resurserna till sina kärnuppgifter och till att utveckla processerna inom dessa.”

Av rapporterna framgår också att den skärpta ekonomiska situationen även har påverkat hur mycket resurser organisationerna har till sitt förfogande för hållbarhets- och ansvarsarbetet. Besparingar kan påverka bland annat hur arbetet fördelas inom organisationen samt i vilken mån de planerade hållbarhetsåtgärderna har kunnat främjas. Till exempel Krishanteringscentret och Räddningsinstitutet beskriver hur besparingar påverkar möjligheterna att genomföra hållbarhetsarbetet.

”Koordineringen av arbetet för hållbar utveckling ingick i befattningsbeskrivningen för forsknings- och utvecklingsexperten i organisationen 2024. Den tidsbundna expertuppgiften förlängdes inte efter 2024 på grund av sparåtgärder, så i slutet av 2024 planerades åtgärder för att fördela koordineringsansvaret inom Krishanteringscentret.”

”Konsekvenserna av sparåtgärderna återspeglas också i främjandet av hållbar utveckling [vid Räddningsinstitutet], och alla projekt och investeringar som främjar hållbar utveckling har inte kunnat genomföras.”

Hållbarhetsarbetet som en del av säkerheten i vidsträckt bemärkelse

Den världspolitiska omvälvningen och de geopolitiska spänningarna återspeglas i organisationernas hållbarhets- och ansvarsrapporter. Säkerhetsfrågor behandlas såväl i säkerhetsmyndigheternas rapporter som i samband med andra organisationers verksamhet. I flera rapporter behandlades hållbarhetsarbetet som en del av samhällets säkerhet i vidsträckt bemärkelse. Då beaktas som en del av samhällets kriställighet vid sidan av det traditionella försvaret även till exempel miljökriser.

I synnerhet i ledningens översikter har säkerheten behandlats ur ett mer vidsträckt perspektiv än under tidigare år. Finlands miljöcentrals generaldirektör Leif Schulman beskriver hur verksamhetsmiljön förändrats i början av organisationens rapport.

”År 2024 hade världens glidning mot en oförutsägbar geopolitisk övergång en ännu större inverkan på Sykes verksamhetsmiljö. Samhällets uppmärksamhet riktades allt längre bort från den trefaldiga miljökris som orsakas av mänskligheten, men som ofrånkomligt går framåt och som skulle kräva ännu mer brådskande insatser än för närvarande för att förebyggas.

Även i den nya situationen är det nödvändigt med forskningsbaserade och kostnads-effektiva lösningar, men för att visa att de fungerar krävs en ny typ av argumentation. Vi måste kunna motivera att förebyggandet av miljökriser inte minskar säkerheten, utan är en av hörnstenarna i ett motståndskraftigt och heltäckande och tryggt samhälle.”

Även Meteorologiska institutets generaldirektör Petteri Taalas beskriver i organisationens rapport behovet av att stärka säkerheten i vidsträckt bemärkelse i samhället, vilket också direkt har återspeglats i Meteorologiska institutets arbete.

”Arbetet för säkerhet i vidsträckt bemärkelse har stärkts ytterligare vid Meteorologiska institutet. Myndigheternas och andra säkerhetsaktörers behov av information och tjänster som berör förhållandena ökar. I slutet av 2024 fattades ett beslut om att inrätta ett nationellt centrum för rymdlägesbild. Centrumet för rymdslägesbild övervakar och förutspår farliga situationer och störningar i rymdmiljön så att man kan förbereda sig på dem på förhand och reagera på dem för att trygga samhällets funktion. Lägesbilden från rymden har en allt större betydelse även i uppföljningen av väder- och klimatförhållandena.”

I förordet till försvarsförvaltningens rapport behandlar dessutom försvarsministeriets kanslichef Esa Pulkkinen och chefen för Försvarsmaktens huvudstab, generallöjtnant Vesa Virtanen, hållbarhetsarbetets betydelse när det gäller att säkerställa säkerheten och försvarets verksamhetsförutsättningar.

”I försvarets verksamhetsmiljö har olika politiska områdens ömsesidiga beroende av varandra ökat. Miljökrisen och säkerhetsläget är starkt kopplade till varandra. Klimatförändringen har direkta och indirekta konsekvenser för Finlands säkerhet och återverkningar på de geopolitiska spänningarna. Hållbarhetsarbetet har en stark koppling till beredskapen och den övergripande säkerheten: till exempel kan vi genom att förbereda oss och ha beredskap för energiomställningen stöda försörjningsberedskapen och trygga försvarets verksamhetsförutsättningar även i framtiden.”

När säkerhetsfrågor granskas ur ett bredare perspektiv än det traditionella säkerhetstänkandet framhävs i högre grad vilken betydelse alla aktörer i samhället har. I översikten av ledningen i regionförvaltningsverkens gemensamma hållbarhetsrapport lyfter man också fram enskilda medborgares betydelse för den övergripande säkerheten i samhället och stärkandet av den.

”Under 2024 har vi i vårt arbete poängterat det civila samhällets betydelse för den övergripande säkerheten i vidare bemärkelse och hjälpt det övriga samhället - myndigheter, näringslivet, organisationer och medborgare - att förstå civilsamhällets betydelse för det finländska samhällets kriställighet och respons. Etablerade och fungerande samarbetsmetoder och samarbetsformer hjälper oss att främja samhällets övergripande säkerhet, människors hälsa och välfärd och att förebygga marginalisering. Samhällets vitala funktioner tryggs genom allas gemensamma insatser.”

Ministeriernas rapporter i regeringens årsberättelse

Statskontorets nya anvisning *Hållbarhetsrapportering i statsförvaltningen* trädde i kraft i december 2024. Då uppdaterades bland annat begreppen i anvisningen: i den nya anvisningen används begreppet hållbarhets-

rapportering i stället för ansvarsrapportering. En annan central ändring var att ministeriernas hållbarhetsrapportering och rapporteringen om hållbar utveckling i resultatbilagan till regeringens årsberättelse samman-slogs. Enligt anvisningarna kan ministerierna fortfarande skapa en separat hållbarhetsrapport om sin verksamhet, men om ingen separat rapport publiceras tolkas rapporten om hållbar utveckling i regeringens årsberättelse som en hållbarhetsrapport i den här sammanfattningen.

Av ministerierna var det endast försvarsministeriet som rapporterade om sitt hållbarhetsarbete i en separat rapport. Finansministeriet har å sin sida beskrivit sitt arbete för hållbar utveckling i sin verksamhetsberättelse. För de övriga ministerierna har innehållet i resultatbilagan till regeringens årsberättelse således tolkats som rapporter i fråga om att genomföra målen för hållbar utveckling.

I de uppdaterade anvisningarna önskas att ministerierna i sina rapporter berättar vilka av FN:s mål för hållbar utveckling de har de störst möjligheter att påverka. Sex av ministerierna – justitieministeriet, försvarsministeriet, finansministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, kommunikationsministeriet och arbets- och näringsministeriet – beskrev vilka mål för hållbar utveckling som är mest centrala med tanke på den egna verksamheten. Statskontoret uppmuntrar ministerierna att identifiera de viktigaste hållbarhetsmålen i syfte att öka hållbarhetsarbetets effektivitet. Identifieringen av målen hjälper ministerierna att stöda och effektivt samordna hållbarhetsarbetet inom hela förvaltningsområdet.

De rapporter som ingår i regeringens årsberättelse är tämligen koncisa eftersom man i årsberättelsen har reserverat tre sidor för innehåll som berör hållbarhetsarbetet. Separata hållbarhets- och ansvarsrapporter är oftast betydligt längre än så – vanligtvis från cirka tio sidor till flera tiotals sidor. Ett koncisare text ger möjlighet att fokusera på strategiska helheter och stora riktlinjer, men innebär å andra sidan ofta att det knappt finns utrymme för att behandla fotavtrycket av ministeriernas verksamhet.

3 Arbetet för hållbar utveckling inom förvaltningsområdena

Statsförvaltningens referensram för ansvarsrapporteringen stöder sig på FN:s globala handlingsplan för hållbar utveckling Agenda 2030. Finland har precis som andra medlemsländer i FN förbundit sig att före 2030 uppnå de 17 mål för hållbar utveckling som ingår i handlingsplanen. I Statskontorets anvisningar för hållbarhetsrapporteringen rekommenderas att organisationerna identifierar de tre till fem mål som är viktigast med tanke på den egna verksamheten.

För målen för hållbar utveckling i FN:s Agenda 2030 används ofta den etablerade förkortningen **SDG**. Förkortningen grundar sig på målens engelska namn Sustainable Development Goals.

Som helhet har organisationerna i sina hållbarhets- och ansvarsrapporter för 2024 identifierat att de främjar alla mål för hållbar utveckling. I genomsnitt har organisationerna inom statsförvaltningen behandlat fyra mål för hållbar utveckling i sina rapporter. Antalet gånger varje mål identifierats och ordningsföljden har hållits i samma riktning under alla rapporteringsår och det har skett ganska måttliga relativa förändringar mellan rapporteringsåren. Förklaringar till målen och delmålen för hållbar utveckling finns i bilaga 2.

3.1 Statsrådet

3.1.1 Statsrådets kansli

Till statsrådets kanslis förvaltningsområde hör inga andra organisationer än ministeriet. Statsrådets kansli rapporterade om sitt arbete för hållbar utveckling som en del av regeringens årsberättelse. Statsrådets kansli beskrev inte sitt arbete genom målen för hållbar utveckling.

3.1.2 Utrikesministeriet

Till utrikesministeriets förvaltningsområde hör inga andra organisationer än ministeriet. Utrikesministeriet rapporterade om sitt arbete för hållbar utveckling som en del av regeringens årsberättelse. Utrikesministeriet beskrev inte sitt arbete genom målen för hållbar utveckling.

3.1.3 Justitieministeriet

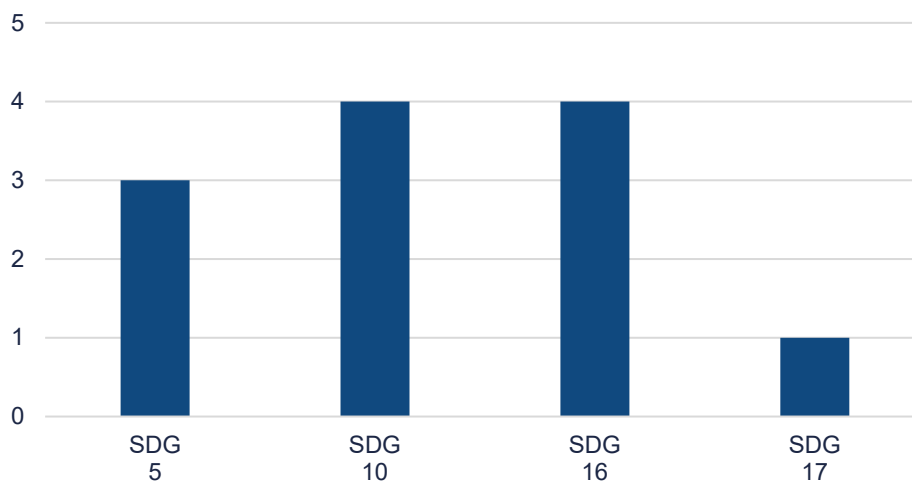
Inom justitieministeriets förvaltningsområde publicerades sammanlagt fyra hållbarhets- och ansvarsrapporter för 2024. Justitieministeriet rapporterade om sitt arbete för hållbar utveckling som en del av regeringens årsberättelse. De rapporterade organisationerna är:

- Justitieministeriet (som en del av regeringens årsberättelse)
- Brottpåföljdsmyndigheten
- Domstolsväsendet
- Utsökningsverket och Konkursombudsmannens byrå

Inom förvaltningsområdet identifierades följande mål för hållbar utveckling:

Figur 2: Mål för hållbar utveckling som identifierats inom justitieministeriets förvaltningsområde

Inom förvaltningsområdet identifierades oftast mål 10 (minskad ojämlikhet) och 16 (fredliga och inkluderande samhällen). Mål 5 (jämställdhet) identifierades näst oftast. Alla rapporterade jämfört med rapporterna för 2023. 67 procent av bokföringsenheterna inom justitieministeriets förvaltningsområde producerade en hållbarhetsrapport. 77 procent av förvaltningsområdets årsverken omfattas av rapporteringen. Dessutom berättade Rättsregistercentralen, som hör till justitieministeriets förvaltningsområde, att den 2025 identifierat sina egna mål för hållbar utveckling och kommer att rapportera om sitt hållbarhetsarbete för första gången 2026. Alla rapporterade jämfört med rapporterna för 2023.

77 % av förvaltningsområdets
årsverken omfattas av
rapporteringen

3.1.4 Inrikesministeriet

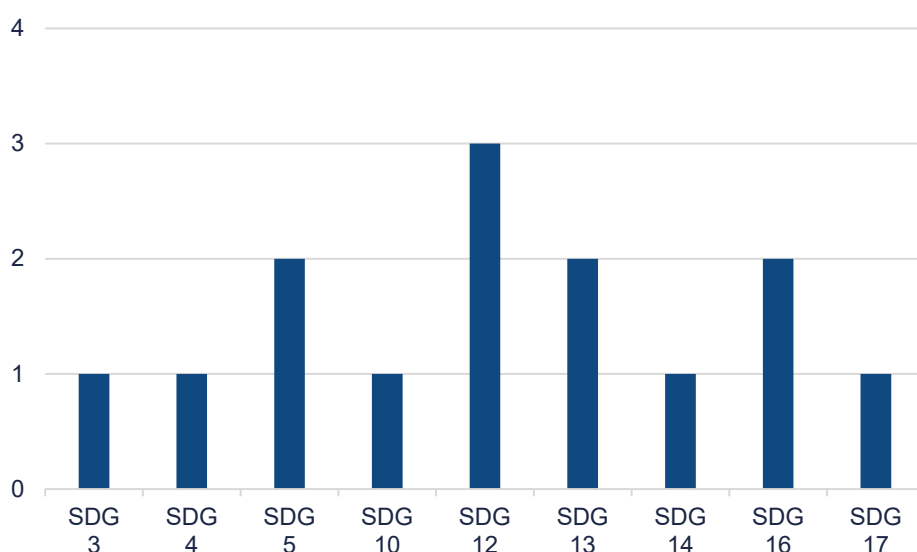
Inom inrikesministeriets förvaltningsområde publicerades sammanlagt fyra hållbarhets- och ansvarsrapporter för 2024. Inrikesministeriet rapporterade om sitt arbete för hållbar utveckling som en del av regeringens årsberättelse. De rapporterade organisationerna är:

- Krishanteringscentret (CMC Finland)
- Räddningsinstitutet
- Gränsbevakningsväsendet
- Inrikesministeriet (som en del av regeringens årsberättelse)

Inom förvaltningsområdet identifierades följande mål för hållbar utveckling:

Figur 3: Mål för hållbar utveckling som identifierats inom inrikesministeriets förvaltningsområde

Inom förvaltningsområdet identifierades oftast mål 12 (hållbar konsumtion och produktion). Mål 5 (jämställdhet), 13 (bekämpa klimatförändringarna) och 16 (fredliga och inkluderande samhällen) var de mål som identifierades näst oftast. Inrikesministeriet beskrev inte sitt arbete genom målen för hållbar utveckling. Dessutom publicerade Räddningsinstitutet för första gången en hållbarhetsrapport om sin verksamhet.

43 procent av bokföringsenheterna inom inrikesministeriets förvaltningsområde producerade en hållbarhetsrapport. Inom inrikesministeriets bokföringsenhet publicerades två rapporter (inrikesministeriet och Krishanteringscentret). Inrikesministeriet rapporterade om sitt arbete för hållbar utveckling som en del av resultatbilagan till regeringens årsberättelse. 21 procent av förvaltningsområdets årsverken omfattas av rapporteringen.

21 % av förvaltningsområdets
årsverken omfattas av
rapporteringen

3.1.5 Försvarsministeriet

Inom försvarsministeriets förvaltningsområde publicerades en hållbarhetsrapport som omfattar hela förvaltningsområdet, det vill säga Försvarsmakten och försvarsministeriet.

Försvarsförvaltningen identifierade följande mål för hållbar utveckling:

100 procent av bokföringsenheterna inom försvarsministeriets förvaltningsområde producerade en hållbarhetsrapport. 100 procent av förvaltningsområdets årsverken omfattas av rapporteringen.

*av förvaltningsområdets
100 % årsverken omfattas av
rapporteringen*

3.1.6 Finansministeriet

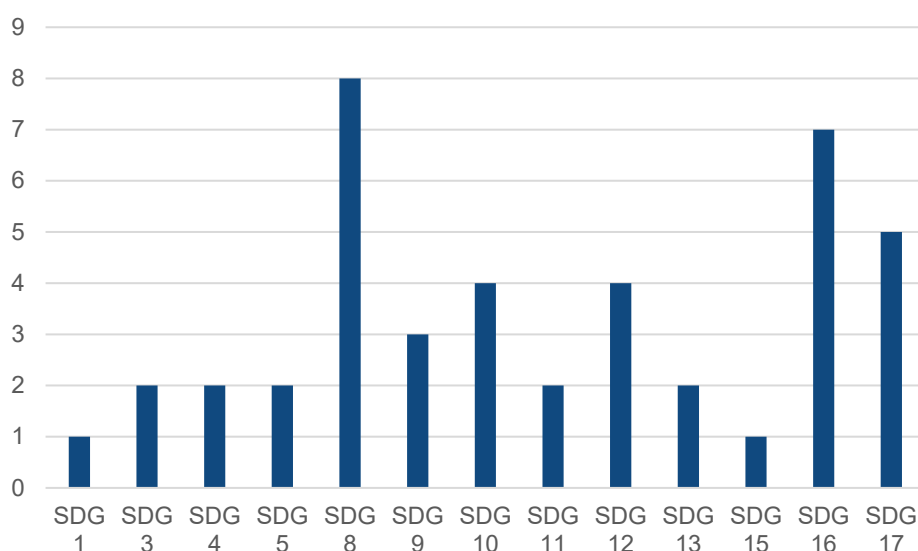
Inom finansministeriets förvaltningsområde publicerades sammanlagt tio hållbarhets- och ansvarsrapporter för 2024. Finansministeriet rapporterade om sitt arbete för hållbar utveckling i sin verksamhetsberättelse. De rapporterade organisationerna är:

- Regionförvaltningsverken
- Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata
- Palkeet
- Verket för finansiell stabilitet
- Statistikcentralen
- Tullen
- Statskontoret
- Finansministeriet
- Valtori
- Skatteförvaltningen

Inom förvaltningsområdet identifierades följande mål för hållbar utveckling:

Figur 4: Mål för hållbar utveckling som identifierats inom finansministeriets förvaltningsområde

Inom förvaltningsområdet identifierades oftast mål 8 (anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt). Mål 16 (fredliga och inkluderande samhällen) och 17 (genomförande och globalt partnerskap) var de mål som identifierades näst mest. Statistikcentralen och Statskontoret ändrade de mål de identifierade jämfört med rapporterna för 2023. Dessutom publicerade Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata för första gången en hållbarhetsrapport om sin verksamhet.

83 procent av bokföringsenheterna inom finansministeriets förvaltningsområde producerade en hållbarhetsrapport. 99 procent av förvaltningsområdets årsverken omfattas av rapporteringen.

av förvaltningsområdets
99 % *årsverken omfattas av*
rapporteringen

3.1.7 Undervisnings- och kulturministeriet

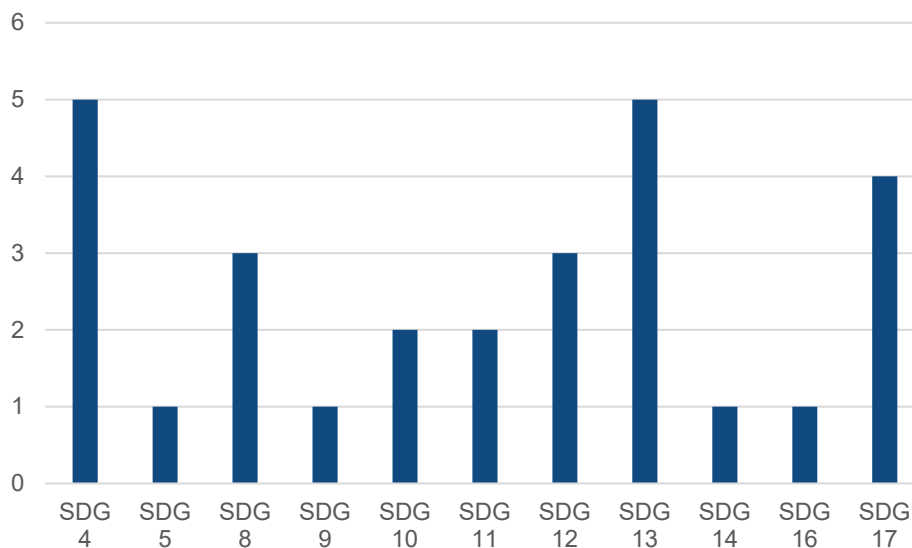
Inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde publicerades sammanlagt sju hållbarhets- och ansvarsrapporter för 2024. Undervisnings- och kulturministeriet rapporterade om sitt arbete för hållbar utveckling som en del av regeringens årsberättelse. De rapporterande organisationerna är:

- Riksarkivet
- Museiverket
- Undervisnings- och kulturministeriet (som en del av regeringens årsberättelse)
- Utbildningsstyrelsen
- Tillgänglighetsbiblioteket Celia
- Finlands Akademi
- Förvaltningsnämnden för Sveaborg

Inom förvaltningsområdet identifierades följande mål för hållbar utveckling:

Figur 5: Mål för hållbar utveckling som identifierats inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde

Inom förvaltningsområdet identifierades oftast mål 4 (god utbildning) och 13 (bekämpa klimatförändringarna). Mål 17 (genomförande och globalt partnerskap) identifierades näst oftast. Undervisnings- och kulturministeriet beskrev inte sitt arbete genom målen för hållbar utveckling.

100 procent av bokföringsenheterna inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde producerade en hållbarhetsrapport. Inom undervisnings- och kulturministeriets bokföringsenhet publicerades två rap-

porter (undervisnings- och kulturministeriet och Tillgänglighetsbiblioteket Celia). Undervisnings- och kulturministeriet rapporterade om sitt arbete för hållbar utveckling som en del av resultatbilagan till regeringens årsberättelse. 100 procent av förvaltningsområdets årsverken omfattas av rapporteringen.

av förvaltningsområdets
100 % *årsverken omfattas av*
rapporteringen

3.1.8 Jord- och skogsbruksministeriet

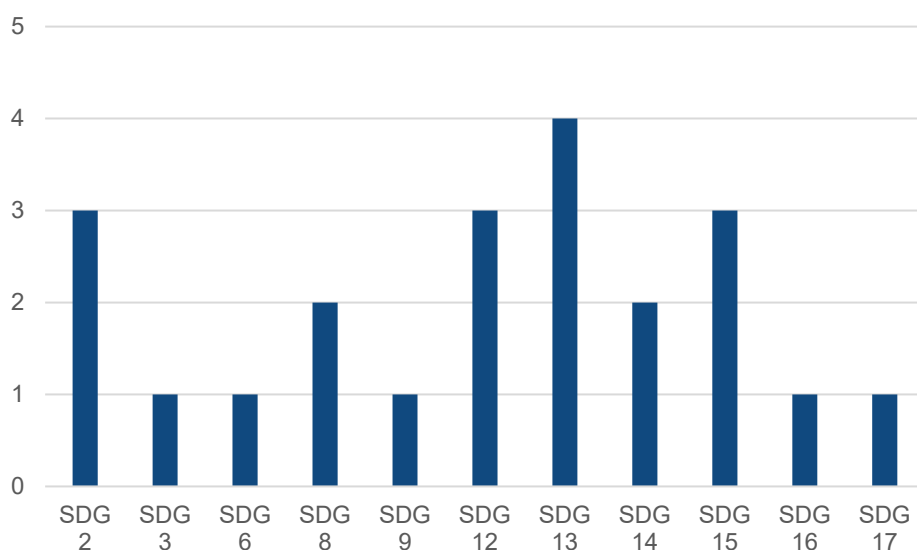
Inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde publicerades sammanlagt fyra hållbarhets- och ansvarsrapporter för 2024. Jord- och skogsbruksministeriet rapporterade om sitt arbete för hållbar utveckling som en del av regeringens årsberättelse. De rapporterade organisationerna är:

- Naturresursinstitutet
- Jord- och skogsbruksministeriet (som en del av regeringens årsberättelse)
- Lantmäteriverket
- Livsmedelsverket

Inom förvaltningsområdet identifierades följande mål för hållbar utveckling:

Figur 6: Mål för hållbar utveckling som identifierats inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde

Inom förvaltningsområdet identifierades oftast mål 13 (bekämpa klimatförändringarna). Mål 2 (inte hunger), 12 (hållbar konsumtion och produktion) och 15 (ekosystem och biologisk mångfald) var de mål som identifierades näst mest. Livsmedelsverket och Lantmäteriverket ändrade de mål de identifierade jämfört med rapporterna för 2023.

100 procent av bokföringsenheterna inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde producerade en hållbarhetsrapport. Jord- och skogsbruksministeriet rapporterade om sitt arbete för hållbar utveckling som en del av resultatbilagan till regeringens årsberättelse. 100 procent av förvaltningsområdets årsverken omfattas av rapporteringen.

*av förvaltningsområdets
100 % årsverken omfattas av
rapporteringen*

3.1.9 Kommunikationsministeriet

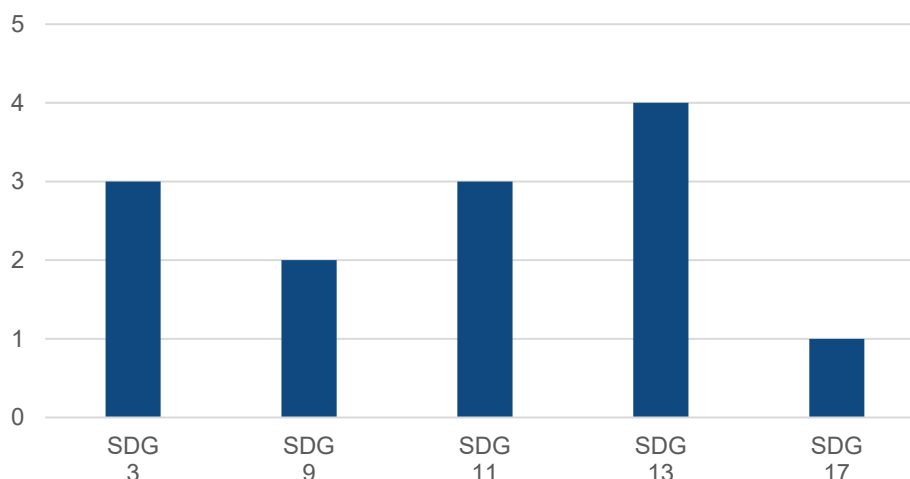
Inom kommunikationsministeriets förvaltningsområde publicerades sammanlagt fyra hållbarhets- och ansvarsrapporter för 2024. Kommunikationsministeriet rapporterade om sitt arbete för hållbar utveckling som en del av regeringens årsberättelse. De rapporterade organisationerna är:

- Meteorologiska institutet
- Kommunikationsministeriet (som en del av regeringens årsberättelse)
- Traficom
- Trafikledsverket

Inom förvaltningsområdet identifierades följande mål för hållbar utveckling:

Figur 7: Mål för hållbar utveckling som identifierats inom kommunikationsministeriets förvaltningsområde

Inom förvaltningsområdet identifierades oftast mål 13 (bekämpa klimatförändringarna). Mål 3 (god hälsa och välbefinnande) och 11 (hållbara städer och samhällen) identifierades näst mest.

100 procent av bokföringsenheterna inom kommunikationsministeriets förvaltningsområde producerade en hållbarhetsrapport. Kommunikationsministeriet rapporterade om sitt arbete för hållbar utveckling som en del av resultatbilagan till regeringens årsberättelse. 100 procent av förvaltningsområdets årsverken omfattas av rapporteringen.

*av förvaltningsområdets
100 % årsverken omfattas av
rapporteringen*

3.1.10 Arbets- och näringsministeriet

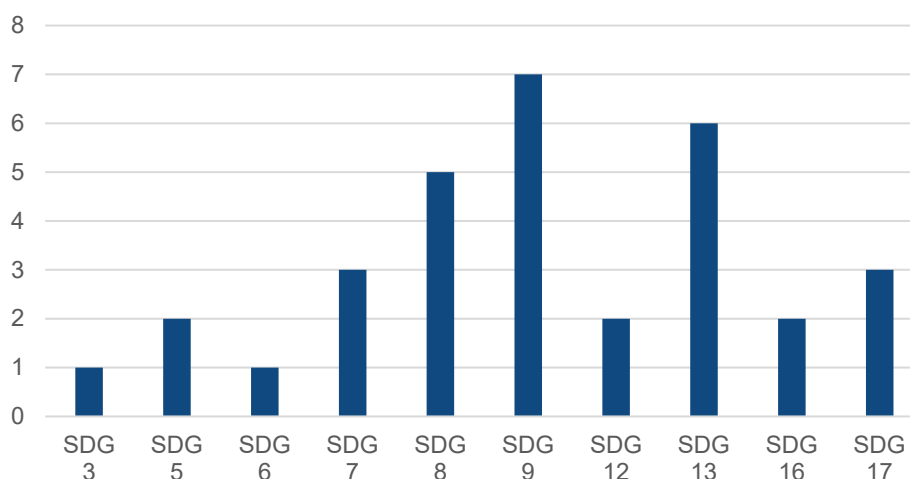
Inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde publicerades sammanlagt sju hållbarhets- och ansvarsrapporter för 2024. Arbets- och näringsministeriet rapporterade om sitt arbete för hållbar utveckling som en del av regeringens årsberättelse. De rapporterade organisationerna är:

- Business Finland
- Energimyndigheten
- Geologiska forskningscentralen
- Konkurrens- och konsumentverket
- Patent- och registerstyrelsen
- Säkerhets- och kemikalieverket Tukes
- Arbets- och näringsministeriet (som en del av regeringens årsberättelse)

Inom förvaltningsområdet identifierades följande mål för hållbar utveckling:

Figur 8: Mål för hållbar utveckling som identifierats inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde

Inom förvaltningsområdet identifierades oftast mål 9 (hållbar industri, innovationer och infrastruktur). Mål 13 (bekämpa klimatförändringarna) och 8 (anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt) var de mål som identifierades näst mest. Geologiska forskningscentralen ändrade sina mål jämfört med rapporten för 2023.

88 procent av bokföringsenheterna inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde producerade en hållbarhetsrapport. Arbets- och näringsministeriet rapporterade om sitt arbete för hållbar utveckling som en del av resultatbilagan till regeringens årsberättelse. 20 procent av förvaltningsområdets årsverken omfattas av rapporteringen. Den betydande skillnaden mellan dessa siffror förklaras av att NTM-centralerna, som har en stor personal, inte producerade en hållbarhetsrapport om sin verksamhet.

*av förvaltningsområdets
20 % årsverken omfattas av
rapporteringen*

3.1.11 Social- och hälsovårdsministeriet

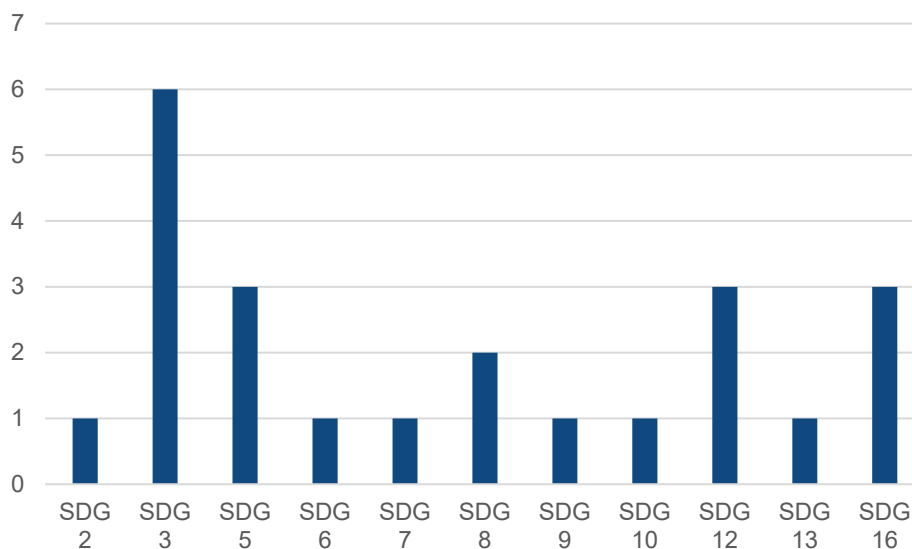
Inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde publicerades sammanlagt sju hållbarhets- och ansvarsrapporter för 2024. Social- och hälsovårdsministeriet rapporterade om sitt arbete för hållbar utveckling som en del av regeringens årsberättelse. De rapporterande organisationerna är:

- Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet Fimea
- Niuvanniemi sjukhus
- Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården Valvira
- Social- och hälsovårdsministeriet (som en del av regeringens årsberättelse)
- Strålsäkerhetscentralen
- Institutet för hälsa och välfärd THL
- Gamla Vasa sjukhus

Inom förvaltningsområdet identifierades följande mål för hållbar utveckling:

Figur 9: Mål för hållbar utveckling som identifierats inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde

Inom förvaltningsområdet identifierades oftast mål 3 (god hälsa och välbefinnande). Mål 5 (jämställdhet), 12 (hållbar konsumtion och produktion) och 16 (fredliga och inkluderande samhällen) var de mål som identifierades näst mest. Social- och hälsovårdsministeriet beskrev inte sitt arbete genom målen för hållbar utveckling. Dessutom ändrade Valvira sina mål jämfört med rapporten för 2023.

83 procent av bokföringsenheterna inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde producerade en hållbarhetsrapport. Inom bokföringsenheten för Institutet för hälsa och välfärd publicerades tre rapporter

(THL, Niuvanniemi sjukhus och Gamla Vasa sjukhus). Social- och hälsovårdsministeriet rapporterade om sitt arbete för hållbar utveckling som en del av resultatbilagan till regeringens årsberättelse. 84 procent av förvaltningsområdets årsverken omfattas av rapporteringen.

av förvaltningsområdets
84 % *årsverken omfattas av*
rapporteringen

3.1.12 Miljöministeriet

Inom miljöministeriets förvaltningsområde publicerades två hållbarhets- och ansvarsrapporter. Miljöministeriet rapporterade om sitt arbete för hållbar utveckling som en del av regeringens årsberättelse. Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet Ara var 2024 en av miljöministeriets bokföringsenheter. I februari 2025 lades Ara ned och dess uppgifter överfördes till Centralen för statligt stött bostadsbyggande, som är en del av miljöministeriet. Ara rapporterade således inte om sitt arbete för hållbar utveckling 2024. De rapporterade organisationerna är:

- Finlands miljöcentral Syke
- Miljöministeriet (som en del av regeringens årsberättelse)

Inom förvaltningsområdet identifierades följande mål för hållbar utveckling:

Inom miljöministeriets förvaltningsområde identifierade Syke ovan beskrivna mål för hållbar utveckling i sin rapport. Miljöministeriet beskrev inte sitt arbete genom målen för hållbar utveckling.

67 procent av bokföringsenheterna inom förvaltningsområdet producerade en hållbarhetsrapport. 93 procent av förvaltningsområdets årsverken omfattas av rapporteringen.

av förvaltningsområdets
93 % *årsverken omfattas av*
rapporteringen

3.2 Övrig statsförvaltning och offentlig förvaltning

3.2.1 Riksdagen

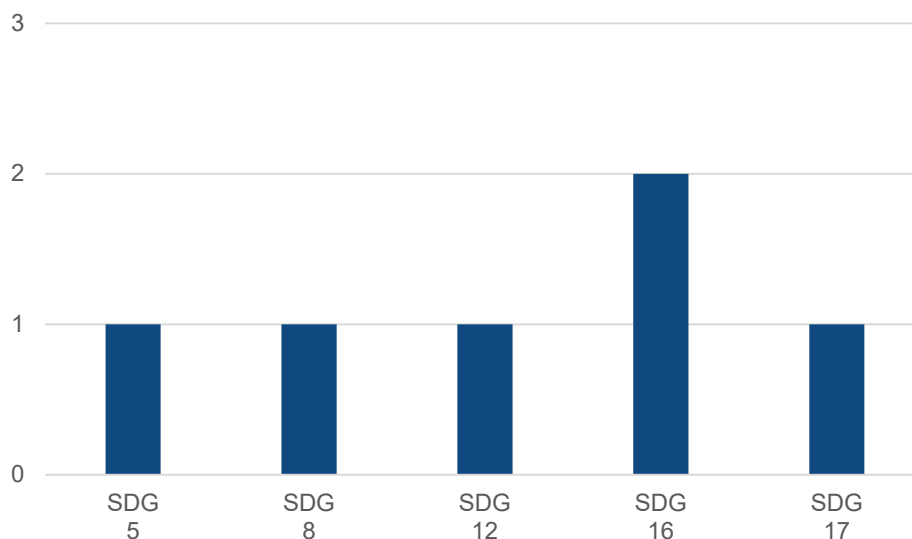
Inom riksdagens förvaltningsområde publicerades två hållbarhets- och ansvarsrapporter. De rapporterade organisationerna är:

- Riksdagens kansli
- Statens revisionsverk

Inom förvaltningsområdet identifierades följande mål för hållbar utveckling:

Figur 10: Mål för hållbar utveckling som identifierats inom riksdagens förvaltningsområde

Inom förvaltningsområdet identifierades oftast mål 16 (fredliga och inkluderande samhällen). 81 procent av förvaltningsområdets årsverken omfattas av rapporteringen.

81 % av förvaltningsområdets
årsverken omfattas av
rapporteringen

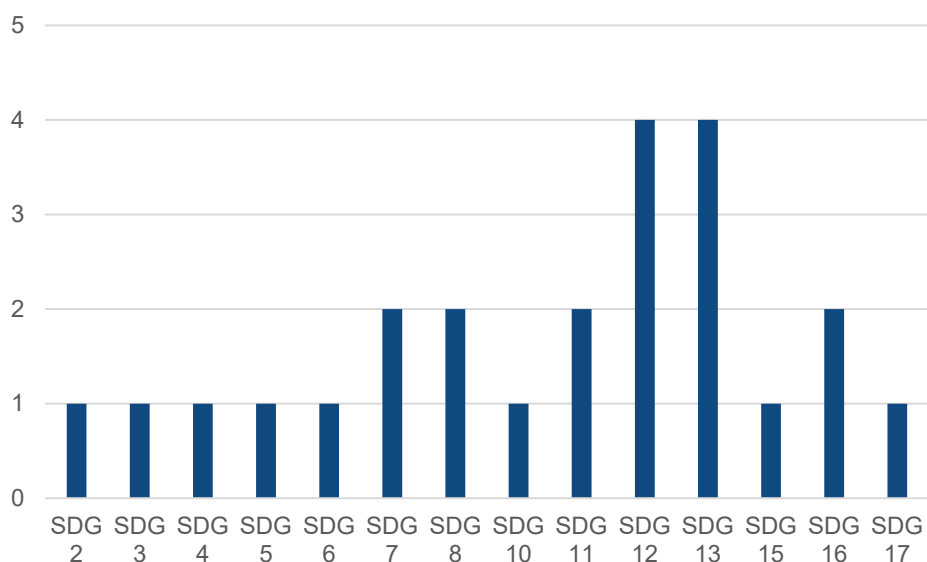
3.2.2 Övriga aktörer

Utöver organisationerna inom statsförvaltningen har HAUS Kehittämiskeskus, Försörjningsberedskapscentralen, Fpa, Senatkongressen, Skogscentralen och Arbetshälsoinstitutet utarbetat en hållbarhets- eller ansvarsrapport om sin verksamhet i enlighet med Statskontorets anvisning. Arbetshälsoinstitutet beskrev inte sitt arbete genom målen för hållbar utveckling. Dessutom publicerade Försörjningsberedskapscentralen för första gången en hållbarhetsrapport om sin verksamhet.

I rapporterna från ovan nämnda organisationer identifierades följande mål för hållbar utveckling:

Figur 11: Mål för hållbar utveckling som identifierats i organisationer inom den övriga offentliga förvaltningen

4 Hurdant handavtryck lämnar organisationerna inom statsförvaltningen?

Organisationerna inom statsförvaltningen verkar på bred front inom olika delområden av samhället och de har mycket varierande kompetens. Man kan säga att statsförvaltningens arbete har en koppling till alla mål för hållbar utveckling i FN:s Agenda 2030. I Statskontorets anvisningar rekommenderas organisationerna dock att identifiera de 3–5 mål för hållbar utveckling som är mest centrala med tanke på den egna verksamheten. Fokus på de mål som organisationen har bäst möjligheter att påverka främjar hållbarhetsarbetets genomslagskraft. I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 identifierades alla 17 av FN:s mål för hållbar utveckling.

I det här kapitlet behandlas målen för hållbar utveckling i den ordning de identifierats med början från de mål som identifierades mest. För varje mål beskrivs hur det framskridit globalt och nationellt samt presenteras praktiska åtgärder med vilka organisationerna inom statsförvaltningen har främjat uppnåendet av målet.

I den **globala landsjämförelsen** av hållbar utveckling granskar man vilka framsteg alla FN:s 193 medlemsstater har gjort i fråga om målen för hållbar utveckling. Jämförelsen har gjorts av SDG Transformation Center inom nätverket Sustainable Development Solutions Network, som lyder under FN. Jämförelsen av länder publiceras varje år och är internationellt välkänd och uppskattad.

Enligt landsjämförelsen för hållbar utveckling 2025 kommer inte ett enda av målen för hållbar utveckling att uppnås före 2030 med den nuvarande takten. Utmaningarna är särskilt stora i fråga om mål 2 (ingen hunger), 11 (hållbara städer och samhällen), 14 (hav och marina resurser), 15 (ekosystem och biologisk mångfald) och 16 (fredliga och inkluderande samhällen). I fråga om dessa mål har framstegen varit långsamma eller till och med obefintliga under de senaste tio åren.²

Dessutom kommer vi fram till 2030 att uppnå endast 17 procent av delmålen i målen för hållbar utveckling. Vi gör mest framsteg i följande delmål: möjligheter att använda el (mål 7: hållbar energi för alla), användning av internet och mobiltelefon (mål 9: hållbar industri, innovationer och infrastruktur) samt barndödlighet och dödlighet bland nyfödda (mål 3: god hälsa och välbefinnande).³

I jämförelsen av länderna bedöms Finland ha klarat sig bäst för femte året i rad när det gäller att genomföra målen för hållbar utveckling på nationell nivå. På andra och tredje plats kommer Sverige och Danmark. Även dessa länder och Finland har emellertid fortfarande ställvis stora svårigheter att uppnå målen. Detta gäller särskilt mål 2 (ingen hunger), 12 (hållbar konsumtion och produktion), 13 (bekämpa klimatförändringarna) och 15 (ekosystem och biologisk mångfald). Bakom problemen ligger till exempel ett ohållbart konsumtionsbeteende och negativa externa effekter.⁴ Det behövs alltså fortfarande mer åtgärder från alla länder för att uppnå målen.

Med negativa externa effekter avses negativa konsekvenser av verksamheten, till exempel till följd av ohållbar konsumtion, skatteparadis eller export av giftigt avfall. Därigenom försvåras andra länders möjligheter att uppnå målen för hållbar utveckling.⁵ När länderna jämförs i fråga om externa effekter placerar sig Finland, liksom andra även andra länder som placerat sig i toppen av landsjämförelsen, bland dem som orsakat mest negativa effekter, på plats 144/167.⁶

² Sachs et. al. 2025, 11

³ Sachs et. al. 2025, viii

⁴ Sachs et. al. 2025, 14

⁵ Sachs et. al. 2025, 20–21

⁶ Sachs et. al. 2025

Finlands tredje **landsrapport** (VNR) om genomförandet av FN:s Agenda 2030 publicerades sommaren 2025. I landsrapporten redogörs för hur målen för hållbar utveckling har framskridit i Finland. Rapporten omfattar också organisationsfältets och företagsvärldens synvinkel.

I Finlands landsrapport om hållbar utveckling bedöms att vi i Finland har gjort framsteg bland annat i fråga om mål 3 (god hälsa och välbefinnande) och 14 (hav och marina resurser). Å andra sidan konstateras att Finland fortfarande har mycket att göra när det gäller ekologisk hållbarhet, till exempel i fråga om skogarna. I landsrapporten bekräftas Finlands starka engagemang för att främja målen för hållbar utveckling och betonas hela samhällets betydelse för att stärka hållbarheten.⁷ Även organisationerna inom statsförvaltningen har en egen betydande roll i den här bilden.

I statsförvaltningens hållbarhets- och ansvarsrapporter för 2024 identifierades oftast mål 13 (bekämpa klimatförändringarna), 12 (hållbar konsumtion och produktion), 16 (fredliga och inkluderande samhällen) och 8 (anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt). De mest identifierade målen har varit desamma under alla fyra år som hållbarhetsrapporter gjorts, om än deras inbördes ordning har varierat något. Mål 13 (bekämpa klimatförändringarna) är det mål som identifierats mest för andra året i rad. Tidigare låg mål 12 (hållbar konsumtion och produktion) på första plats.

Tabell 3: Mål för hållbar utveckling enligt antal gånger målet identifierats i hållbarhets- och ansvarsrapporterna

Mål för hållbar utveckling	Antal gånger målet identifierats
SDG 13: Bekämpa klimatförändringarna	30
SDG 12: Hållbar konsumtion och produktion	25
SDG 16: Fredliga och inkluderande samhällen	24
SDG 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt	23
SDG 17: Genomförande och globalt partnerskap	18
SDG 3: God hälsa och välbefinnande	16
SDG 5: Jämställdhet	16
SDG 9: Hållbar industri, innovationer och infrastruktur	15
SDG 10: Minskad ojämlikhet	13
SDG 11: Hållbara städer och samhällen	10
SDG 4: God utbildning för alla	9
SDG 15: Ekosystem och biologisk mångfald	7
SDG 7: Hållbar energi för alla	6
SDG 6: Rent vatten och sanitet för alla	5
SDG 2: Ingen hunger	5
SDG 14: Hav och marina resurser	5
SDG 1: Ingen fattigdom	1

De mål som identifierats oftast förenas av deras omfattning. Målen kan främjas på många olika sätt och av olika organisationer och de berör i stor utsträckning statsförvaltningens organisationer oberoende av organisationernas kärnverksamhet. I synnerhet mål 16 (fredliga och inkluderande samhällen) betonas i statsförvaltningens verksamhet. De mål som identifierats oftast har identifierats 23–30 gånger i rapporterna.

Också **de mål som identifierats ganska ofta** är ofta omfattande, men bland dem finns också mål som är mer avgränsade till innehållet. En del av målen betonas inom vissa förvaltningsområden: till exempel mål 3

⁷ Finnish Government, 2025

(god hälsa och välbefinnande) inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde och kommunikationsministeriets förvaltningsområde samt mål 9 (hållbar industri, innovationer och infrastruktur) inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde. De mål som identifierats ganska ofta har identifierats 13–18 gånger.

Även de mål som identifierats mest sällan skiljer sig från varandra. Dessa mål inbegriper mål med ganska avgränsat innehåll men som kan ha identifierats inom vissa förvaltningsområden: till exempel mål 4 (god utbildning) har identifierats mycket inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde och mål 7 (hållbar energi för alla) inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde. Till de mål som identifierats mest sällan hör också sådana mål som bedöms ligga på en bra nivå i Finland, till exempel mål 1 (ingen fattigdom) och mål 7 (hållbar energi för alla). Å andra sidan inkluderar de också mål som Finland har betydande utmaningar med – till dessa hör särskilt mål 2 (ingen hunger), men också mål 11 (hållbara städer och samhällen), 14 (hav och marina resurser) och 15 (ekosystem och biologisk mångfald). Utmaningarna i anslutning till dessa mål är mycket komplexa och omfattande, vilket kan förklara varför de identifierats endast i liten grad. De mål som identifierats mest sällan har identifierats högst 10 gånger.

4.1 Mål för hållbar utveckling som identifierats oftast i rapporterna

4.1.1 SDG 13: Bekämpa klimatförändringarna

Mål 13 syftar till att snabbt bekämpa klimatförändringen. Globalt sett är målet förknippat med betydande utmaningar och framstegen mot målet har avstannat. Mål 13 hör också till de tre mål för hållbar utveckling som Finland har de största utmaningarna med att uppnå. Våra utmaningar handlar bland annat om användningen av fossila bränslen och utsläpp från importerade produkter. Även för Finlands del har framstegen mot målet avstannat.⁸

I Finlands klimatlag ingår Finlands mål i fråga om minskning av utsläpp, till exempel ett utsläppsminskningsmål på 60 procent före 2030 samt ett mål om koldioxidneutralitet före 2035. I klimatårsberättelsen för 2024 konstateras att vi med de nuvarande åtgärderna inte kommer att uppnå utsläppsminskningsmålen för 2030 och 2040. Markanvändningssektorn har omvandlats från en från kolsänka till en netto-utsläppskälla, vilket bland annat har påverkats av ökade avverkningar. Det krävs ytterligare åtgärder inom markanvändningssektorn och andra sektorer för att uppnå målet om koldioxidneutralitet.⁹

Följande 30 organisationer identifierade i sina hållbarhets- och ansvarsrapporter för 2024 att de kan främja mål 13:

• Business Finland	• Kommunikationsministeriet
• Energimyndigheten	• Transport- och kommunikationsverket
• Geologiska forskningscentralen	• Naturresursinstitutet
• Försörjningsberedskapscentralen	• Jord- och skogsbruksministeriet
• Meteorologiska institutet	• Lantmäteriverket
• Riksarkivet	• Skogscentralen
• FPA	• Utbildningsstyrelsen
• Konkurrens- och konsumentverket	• Försvarsförvaltningen
• Krishanteringscentret	• Gränsbevakningsväsendet

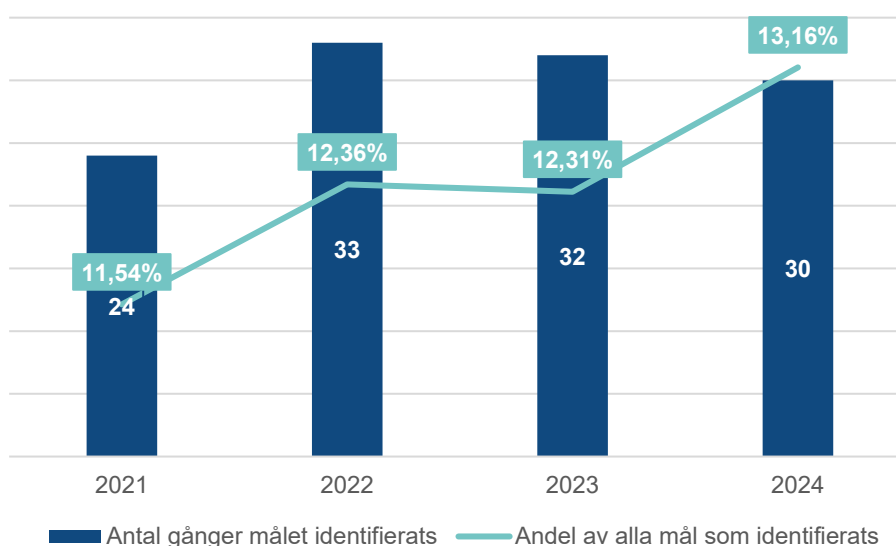
⁸ Sachs et al. 2024, s. 11; 183

⁹ Miljöministeriet 2025.

- Livsmedelsverket
- Tillgänglighetsbiblioteket Celia
- Senatkonsortiet
- Finlands Akademi
- Förvaltningsnämnden för Sveaborg
- Finlands miljöcentral
- Statistikcentralen
- Säkerhets- och kemikalieverket
- Arbets- och näringsministeriet
- Finansministeriet
- Gamla Vasa sjukhus
- Trafikledsverket

I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 är mål 13 för andra året i rad det mål för hållbar utveckling som identifierats mest. Efter det första rapporteringsåret har målet identifierats betydligt mer. I rapporterna för 2024 ökade målets andel av alla identifierade mål i förhållande till rapporteringsåret 2023, även om målet identifierades något färre gånger.

Figur 12: Antalet gånger mål 13 för hållbar utveckling identifierats och målets andel av alla mål 2021–2024

I statsförvaltningens organisationer har mål 13 främjats till exempel genom att organisationen producerat information om klimatförändringen, ökat beredskapen för klimatrisker och producerat politiska rekommendationer om klimatförändringen. Å andra sidan har organisationerna strävat efter att minska de klimatkonsekvenser som den egna organisationen orsakar.

Det stora antalet gånger målet har identifierats kan förklaras av att klimatförändringen berör alla organisationer inom statsförvaltningen på ett eller annat sätt. Dessutom styrs statsförvaltningens klimatarbete genom många olika dokument och strategier som syftar till att stävja och anpassa sig till klimatförändringen, vilket kan göra det lättare att identifiera vilken betydelse den egna verksamheten har i arbetet mot klimatförändringen. Målet kan också främjas genom åtgärder som samtidigt minskar organisationens eget fotavtryck. Samtidigt kan det vara möjligt att åstadkomma ekonomiska besparingar.

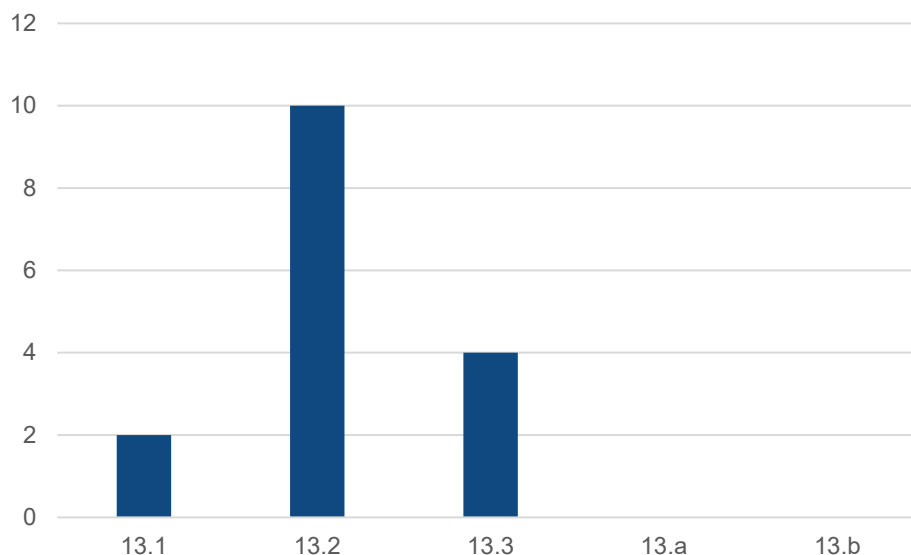
En annan orsak till att målet identifierats i så hög grad kan vara att klimatförändringen hittills har fått ganska mycket utrymme i den offentliga debatten jämfört med till exempel naturförlusten. För att påskynda statsförvaltningens arbete till förmån för naturen har man med Kaiku-utvecklingspengar inlett utvecklingsprogrammet Luontopositiivinen hallinto (Naturpositiv förvaltning), som förhoppningsvis också stöder identifieringen av naturrelaterade mål i det hållbarhetsarbete som utförs inom statsförvaltningens organisationer vid sidan av klimatförändringen.

Mål 13 delas in i fem [delmål](#), som konkretiserar arbetet för att bekämpa klimatförändringen. I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 identifierades oftast följande delmål:

13.2 Integrera klimatåtgärder i politik, strategier och planering på nationell nivå.

13.3 Förbättra utbildningen, medvetenheten och den mänskliga och institutionella kapaciteten vad gäller begränsning av klimatförändringarna, klimatanpassning, begränsning av klimatförändringarnas konsekvenser samt tidig varning.

Figur 13: Delmålen under mål 13 för hållbar utveckling enligt antalet gånger de identifierats

Urval ur rapporterna

Forskare vid **Meteorologiska institutet** och Helsingfors universitet publicerade politiska rekommendationer i vilka de tar ställning till brister i klimatkompetensen och rekommenderar metoder för att förbättra medborgarnas klimatkompetens.

Rekommendationerna grundar sig på forskningsprojektet ClimComp, där man har undersökt färdigheterna att undervisa i stävande av och anpassning till klimatförändringen inom skolsystemet.

Skogscentralen genomförde tillsammans med **Luke** och Helsingfors universitet projektet SuoHiTu, där man utredde hur askgödsling inverkar på koldioxidutsläpp från marken, trädbeståndets tillväxt, kolbalansen och belastningen på vattendrag i myrskogar. Rekommendationerna för skogsvården uppdaterades utifrån resultaten. Inom projektet ordnades webinarier och utbildningar. Ett särskilt inflytelserikt evenemang var utbildningen av nyckelutbildare, där beslutsfattare från skogsorganisationerna och personer som ansvarar för utbildningen inom skogsbranschen deltog.

Försörjningsberedskapscentralen utreder i det treåriga ILHU-projektet tillsammans med **Utrikespolitiska institutet** klimatförändringens inverkan på Finlands försörjningsberedskap samt metoder för att förbereda sig för den. I ett dokument om lägesbilden som färdigställdes i december 2024 behandlas klimatförändringens kedjeeffekter och förskjutningseffekter för Finlands försörjningsberedskap. I kedjeeffekterna förenas klimatfaktorerna med politiska, ekonomiska och statsgränsöverskridande fenomen. Förskjutningseffekterna hänför sig till konsekvenserna av stävandet av klimatförändringen och anpassningen till den.

Som stöd för utarbetandet av den nationella energi- och klimatstrategin och klimatplanen på medellång sikt (KAISU) gjorde **Traficom** flera konsekvensbedömningar av åtgärder i anslutning till åtgärder för att minska utsläppen från trafiken, med hjälp av vilka utsläppsklyftan från ansvarsfördelningssektorn i förhållande till utsläppsminskningsmålen kunde minskas.

4.1.2 SDG 12: Hållbar konsumtion och produktion

Mål 12 syftar till att främja hållbar konsumtion och produktion. Globalt sett har framstegen mot målet avstannat och det finns betydande utmaningar med att uppnå målet. Dessutom hör mål 12 till de tre mål som Finland har de största utmaningarna med att uppnå. Våra utmaningar handlar till exempel om produktionsbaserade kväveutsläpp och kväveutsläpp i anslutning till import samt icke-återvinningsbart kommunalt avfall. Även för Finlands del har framstegen mot målet avstannat.¹⁰

Enligt Finlands landsrapport om hållbar utveckling överskrider vår förbrukning av råvaror EU:s genomsnitt och vår ekonomi är mycket materialintensiv. Trots att resurseffektiviteten förbättrats ligger den fortfarande på en låg nivå. I landsrapporten lyfter organisationsfältet dessutom fram att vårt materiella fotavtryck och mängden material som hushållen konsumerar är mycket stora.¹¹

Följande 25 organisationer identifierade att de kan främja mål 12:

- Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata
- Riksdagens kansli
- Fimea
- Försörjningsberedskapscentralen
- FPA
- Konkurrens- och konsumentverket
- Krishanteringscentret
- Naturresursinstitutet
- Jord- och skogsbruksministeriet
- Skogscentralen
- Museiverket
- Niuvanniemi sjukhus
- Utbildningsstyrelsen
- Palkeet
- Räddningsinstitutet
- Försvarsförvaltningen
- Gränsbevakningsväsendet
- Livsmedelsverket
- Senatkonscernen
- Finlands miljöcentral

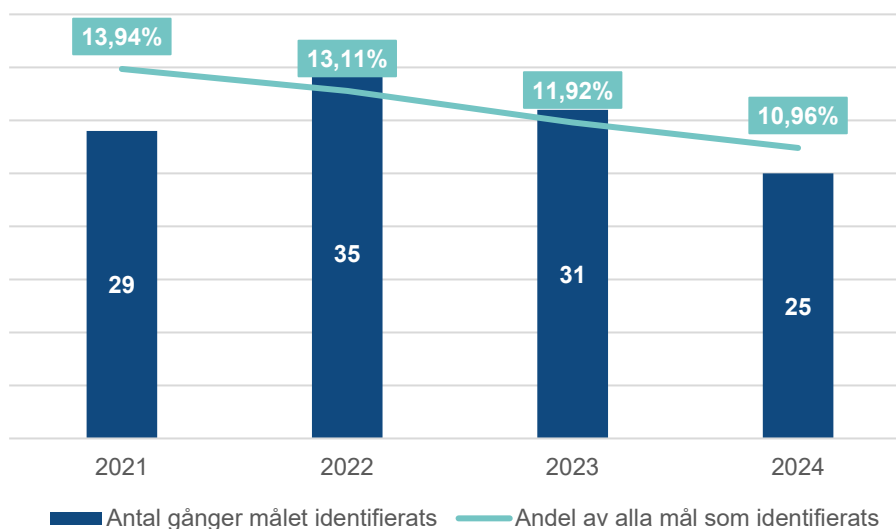
¹⁰ Sachs et al. 2025, s. 11; 182–183

¹¹ Finnish Government 2025, 133–135.

- Förvaltningsnämnden för Sveaborg
- Tukes
- Tullen
- Valtori
- Gamla Vasa sjukhus

I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 var mål 12 det mål för hållbar utveckling som identifierats näst mest. Under rapporteringsåret 2023 identifierades målet näst mest tillsammans med mål 8 (anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt). Den andel mål 12 utgör av alla identifierade mål har minskat varje år och även antalet gånger målet identifierats har minskat sedan rapporteringsåret 2022.

Figur 14: Antalet gånger mål 12 för hållbar utveckling identifierats och målets andel av alla mål 2021–2024

I statsförvaltningens organisationer har mål 12 främjats bland annat genom att organisationerna producerat information om cirkulär ekonomi och de möjligheter den medför. Dessutom har organisationerna strävat efter att stärka hållbarheten i sina egna anskaffningar samt öka medborgarnas kunskaper om hållbar konsumtion.

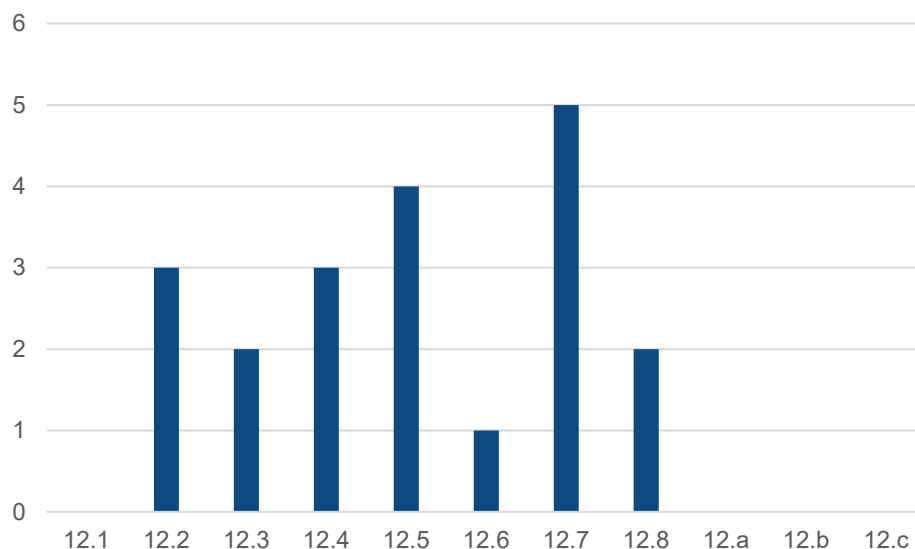
Det stora antalet gånger målet har identifierats kan förklaras av att konsumtion berör verksamheten i alla organisationer inom statsförvaltningen på ett eller annat sätt. Konsumtionen regleras i många organisationer genom olika former av upphandlingspraxis, som gör det möjligt att rikta konsumtionen i en både ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar riktning. Det att målet identifierats många gånger kan också påverkas av att organisationen genom att främja mål 12 samtidigt kan minska sitt ekologiska fotavtryck.

Mål 12 delas vidare in i elva [delmål](#) som konkretiserar hur hållbara konsumtions- och produktionssätt främjas. I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 identifierades oftast följande delmål:

12.7 Främja hållbara offentliga upphandlingsmetoder, i enlighet med nationell politik och nationella prioriteringar.

12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.

Figur 15: Delmålen under mål 12 för hållbar utveckling enligt antalet gånger de identifierats

Urval ur rapporterna

I **Konkurrens- och konsumentverkets** inlärningsmiljö på KKV Kampus skapades webbkurser om miljömarknadsföring och miljöpåståenden. Kurserna ger information om miljökonsekvenserna av köpbeslut och utvecklar en förmåga att läsa reklam kritiskt.

Inom **försvarsförvaltningen** inleddes projektet Ekologisesti kestävät hankinnat (Ekologiskt hållbara upphandlingar), vars syfte är att öka beaktandet av miljöaspekter i upphandlingarna. Målet är att närmare utreda nuläget och befintlig god praxis. Dessutom syftar projektet till att skapa en verksamhetsmodell och samla exempelkriterier som kan tillämpas i upphandlingar.

I projektet ArcticHubs som koordineras av **Luke** strävar man efter att lösa resurserna och markkonflikterna i det arktiska området med hjälp av nya anpassningsinstrument och tillvägagångssätt. Lokalbefolkningens röst har en central roll. I videoboxserien presenteras lokalsamhällenas synpunkter på de arktiska städernas framtid. Serien fokuserar på arktiska näringar, till exempel fiskodling, turism, skogsbruk och i synnerhet renskötsel. Målet är att främja en hållbar utveckling och anpassning av de arktiska samhällena i en föränderlig global miljö.

Syke publicerade en uppdaterad version av verktyget Klimatdiet, med vilket alla kan beräkna koldioxidavtrycket från sin egen konsumtion. I den senaste uppdateringen utvecklades delarna med anknytning till kost, konsumtion av varor och tjänster samt värme och el i räknaren och de utsläppskoefficienter som räknaren använder uppdaterades.

4.1.3 SDG 16: Fredliga och inkluderande samhällen

Mål 16 syftar till att främja fredliga och inkluderande samhällen, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva, och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer. Globalt sett är målet förknippat med stora utmaningar och framstegen mot målet har avstannat. I Finland har vi gjort måttliga framsteg mot målet, men även hos oss finns det fortfarande utmaningar till exempel i anslutning till export av vapen till utlandet.¹²

I Finlands landsrapport om hållbar utveckling konstateras att antalet brott redan länge har minskat, men samtidigt har också vissa brott blivit vanligare. Rättsstatens tillstånd är stabilt, men å andra sidan finns det utmaningar till exempel i fråga om långa rättsprocesser och rättegångskostnader.¹³

Följande 24 organisationer identifierade i sina hållbarhets- och ansvarsrapporter för 2024 att de kan främja mål 16:

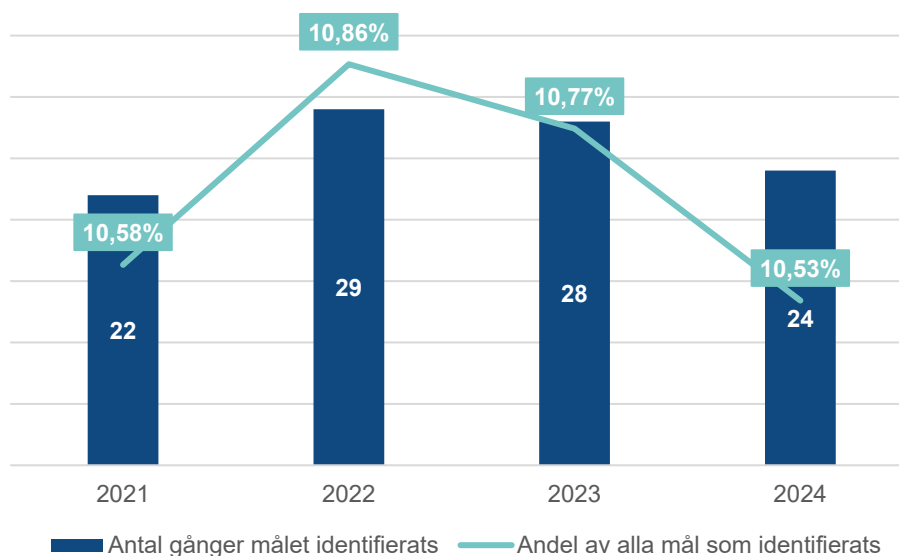
- Regionförvaltningsverken
- Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata
- Riksdagens kansli
- HAUS
- Riksarkivet
- Konkurrens- och konsumentverket
- Krishanteringscentret
- Lantmäteriverket
- Skogscentralen
- Niuvanniemi sjukhus
- Justitieministeriet
- Patent- och registerstyrelsen
- Försvarsförvaltningen
- Gränsbevakningsväsendet
- Brottpåföljdsmyndigheten
- Strålsäkerhetscentralen
- Institutet för hälsa och välfärd
- Statistikcentralen
- Tullen
- Domstolsväsendet
- Utsökningsverket och Konkursombudsmannens byrå
- Statskontoret
- Statens revisionsverk
- Finansministeriet
- Skatteförvaltningen

I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 var mål 16 det mål för hållbar utveckling som identifierats tredje mest, precis som under rapporteringsår 2023. Antalet gånger målet identifierats och målets andel av alla identifierade mål har minskat under rapporteringsåren 2023 och 2024.

¹² Sachs et al. 2025, 11; 182–183

¹³ Finnish government 2025, 150

Figur 16: Antalet gånger mål 16 för hållbar utveckling identifierats och målets andel av alla identifierade mål 2021–2024

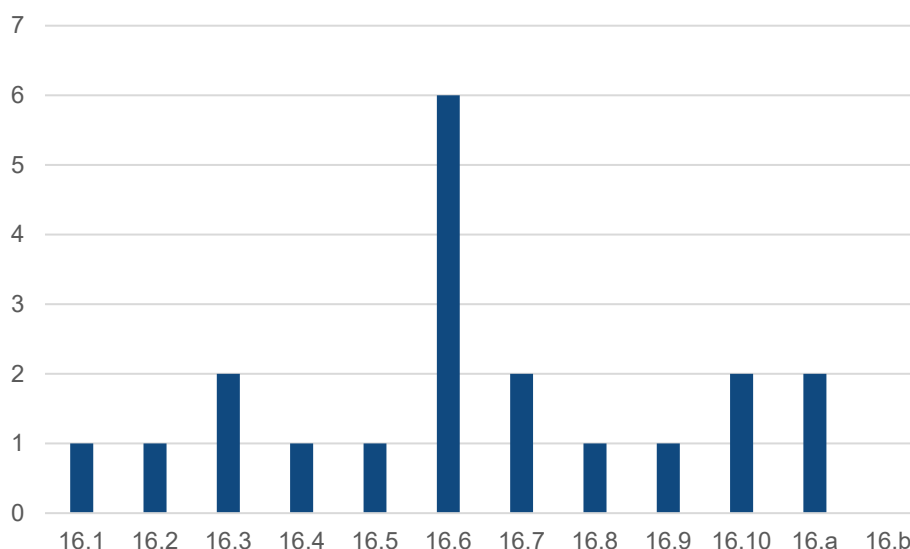
I statsförvaltningens organisationer har mål 16 främjats bland annat genom att organisationerna vidtagit åtgärder mot våld, stärkt rättsskyddet samt satsat på tjänsternas tillgänglighet och informationens offentlighet. Å andra sidan har det genomförts internationella samarbetsprojekt inom teman som anknyter till målet.

Målets identifieringsgrad förklaras bland annat av att många organisationer inom statsförvaltningen har uppgifter i vilka ingår att främja god förvaltning, samhällsfred och rättvisa. Innehållet i detta mycket omfattande mål berör på ett eller annat sätt alla organisationer inom statsförvaltningen, oberoende av deras kärnuppgift.

Mål 16 delas vidare in i tolv [delmål](#) som konkretiserar hur fred, rättvisa och god förvaltning eftersträvas. I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 identifierades oftast följande delmål:

16.6 Bygga upp effektiva och transparenta institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

Figur 17: Delmålen under mål 16 för hållbar utveckling enligt antalet gånger de identifierats

Urval ur rapporterna

Vid **Niuvanniemi sjukhus** har det inrättats en riksomfattande poliklinik som ett led i att trygga vården av patienter i särskilt utsatt ställning och upprätthålla medborgarnas säkerhet. Målet med polikliniken som tillhandahåller tjänster på distans och på plats är att stärka anpassningen till samhället, förebygga våldsam beteende och återfallsbrottslighet samt myndighets-samarbete, rådgivning och konsultation särskilt i anslutning till psykiatriska symtom och våldsam beteende.

Riksdagens kansli berättar i sin rapport att man i riksdagen i våras ordnade ett ungdomsparlament, under vars plenardag de unga elevrepresentanterna hade möjlighet att diskutera med riksdagsledamöterna. Man förnyade också riksdagsspelet för unga. Riksdagens kansli erbjuder också bland annat läromedel och informationspaket och deltar i den årliga Educa-mässan.

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata främjade kännedomen om intressebevakningsfullmakter genom kampanjen I egna händer. I kampanjen påmindes medborgarna om att upprätta en intressebevakningsfullmakt. Enligt myndigheten finns det skäl för varje myndig person att ha en intressebevakningsfullmakt ifall man det uppstår en situation där personen inte kan sköta sina ärenden själv. Genom att färdigt upprätta en intressebevakningsfullmakt kan man göra det lättare att sköta ärenden i framtiden, eftersom man i fullmakten kan fastställa vem som sköter ens ärenden och hur.

Riksarkivet utvecklar metoder för identifiering av innehåll som baserar sig på artificiell intelligens. År 2024 gav identifieringen av handstilar bättre resultat tack vare nya modellversioner. Det genomfördes en innehållsidentifiering av domböckerna från 1800-talet och processeringen av domböckerna från 1700-talet inleddes. Metoderna gör det möjligt att effektivt använda omfattande material, vilket gynnar forskningen. Det innehållsidentifierade materialet är bättre tillgängligt, eftersom det inte förutsätter till exempel förmåga att läsa gamla handstilar. Information kan också hittas snabbt i en omfattande datamassa.

Patent- och registerstyrelsen öppnade en informationstjänst där auktoriserade användare kan söka uppgifter om företags och föreningars verkliga förmånstagare. Tjänsten kan till en början användas av myndigheter som sköter tillsynsuppgiften enligt penningtvättslagen och senare utvidgas tjänstens användarkrets. Företagen är förknippade med en ökad risk för penningtvätt och finansiering av terrorism, eftersom de personer som ligger bakom dem inte alltid agerar i sitt eget namn. Företag har en lagstadgad skyldighet att anmäla uppgifter om sina verkliga förmånstagare till handelsregistret. PRS registrerar uppgifter om förmånstagare.

Domstolsväsendet berättar i sin rapport att Domstolsverket strävade efter att främja barnets ställning inom justitieförvaltningen genom att producera webbmaterial för barn och unga om hur ärenden som gäller dem behandlas i domstolarna. Under året planerades dessutom annat kommunikationsmaterial för barn och unga för att stöda den nya webbplatsen. Åtgärderna för att främja barnets ställning svarar i vidare bemärkelse på FN:s mål att garantera alla tillgång till rättstjänster.

4.1.4 SDG 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Mål 8 för hållbar utveckling är att verka för en varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla. Globalt sett är målet förknippat med betydande utmaningar och framstegen mot målet har avstannat.¹⁴ Även i Finland har vi fortfarande utmaningar med att uppnå målet, till exempel vad gäller produktionsförhållandena för importerade produkter. Även för Finlands del har framstegen mot målet avstannat.¹⁵

Enligt Finlands landsrapport om hållbar utveckling har den ekonomiska tillväxten i Finland varit relativt måttlig under de senaste åren och produktiviteten har inte heller utvecklats nämnvärt. Antalet unga som står utanför utbildning, arbete eller praktik har minskat.¹⁶

Följande 23 organisationer identifierade i sina hållbarhets- och ansvarsrapporter för 2024 att de kan främja mål 8:

- Regionförvaltningsverken
- Business Finland
- Riksarkivet
- Konkurrens- och konsumentverket
- Lantmäteriverket
- Skogscentralen
- Museiverket
- Utbildningsstyrelsen
- Palkeet
- Patent- och registerstyrelsen
- Verket för finansiell stabilitet
- Livsmedelsverket
- Senatkonsernerna
- Institutet för hälsa och välfärd
- Tukes
- Tullen
- Arbets- och näringsministeriet
- Statskontoret
- Statens revisionsverk
- Finansministeriet
- Valtori
- Gamla Vasa sjukhus
- Skatteförvaltningen

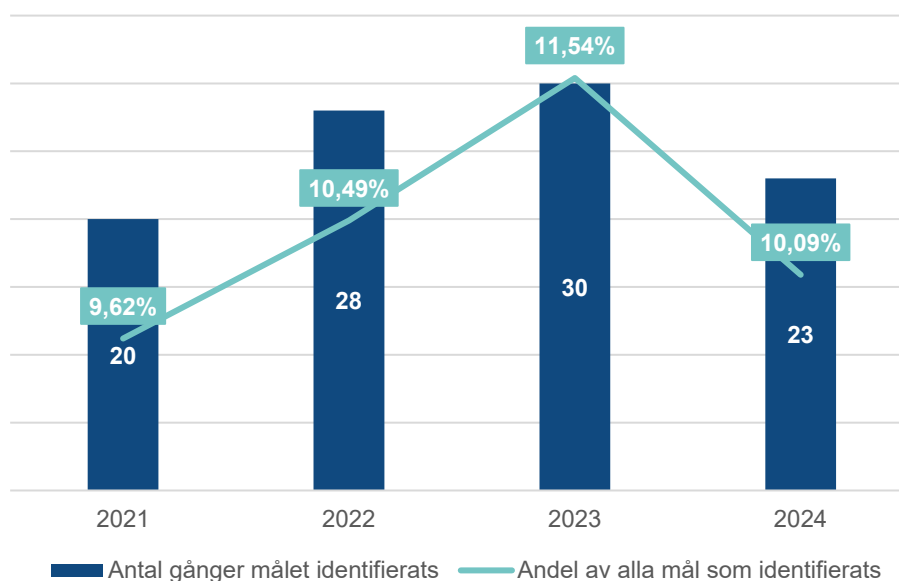
I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 var mål 8 det mål för hållbar utveckling som identifierats fjärde mest. Under rapporteringsåret 2023 identifierades målet näst mest tillsammans med mål 12 (hållbar konsumtion och produktion). I rapporterna för 2024 har antalet gånger mål 8 identifierats och målets andel av alla identifierade mål för första gången börjat minska efter den tidigare ökningen.

¹⁴ Sachs et al. 2025, 11

¹⁵ Sachs et. al. 2025, s. 182–183

¹⁶ Finnish Government 2025, s. 117

Figur 18: Antalet gånger mål 8 för hållbar utveckling identifierats och målets andel av alla identifierade mål 2021–2024

I organisationerna inom statsförvaltningen har mål 8 främjats bland annat genom åtgärder för att bekämpa utnyttjande av arbetskraft och grå ekonomi. Dessutom har organisationerna strävat efter att främja sysselsättningen och stärka den egna personalens välbefinnande.

Det stora antalet gånger mål 8 identifierats kan förklaras med att det på ett mycket omfattande sätt beskriver delområden av ekonomisk hållbarhet till exempel med tanke på sysselsättning, ekonomisk tillväxt, innovation och arbetstagarnas rättigheter. Verksamheten i väldigt många organisationer inom statsförvaltningen berör något av dessa teman. Å andra sidan ankommer den egna personalens välbefinnande och frågor med koppling till det, till exempel likabehandlingfrågor, kompetensutveckling och arbetssäkerhet, naturligt på varje organisation. Dessa teman kan också ofta mätas mycket enkelt med befintliga indikatorer, till exempel personalenkäter.

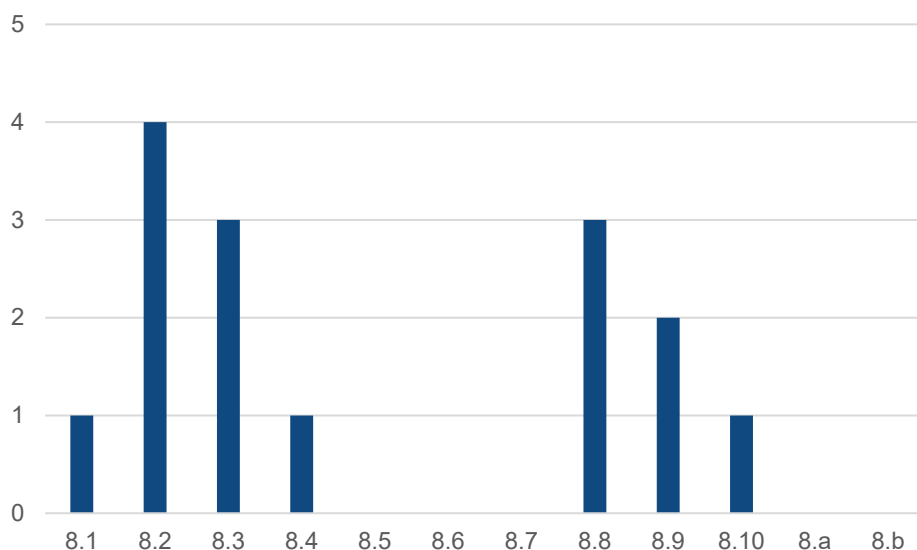
Mål 8 delas vidare in i tolv [delmål](#) som konkretiserar främjandet av människovärdigt arbete och ekonomisk tillväxt. I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 identifierades oftast följande delmål:

8.2 Uppnå högre ekonomisk produktivitet genom diversifiering, teknisk uppgradering och innovation, bland annat genom att fokusera på sektorer med högt förädlingsvärde och hög arbetsintensitet.

8.3 Främja utvecklingsinriktad politik som stödjer produktiv verksamhet, skapande av anständiga arbetstillfällen, företagande, kreativitet och innovation samt uppmuntra att mikroföretag liksom små och medelstora företag växer och blir en del av den formella ekonomin, bland annat genom tillgång till finansiella tjänster.

8.8 Skydda arbetstagarnas rättigheter och främja en trygg och säker arbetsmiljö för alla arbetstagare, inklusive arbetskraftsinvandrare, i synnerhet kvinnliga migranter, och människor i otrygga anställningar.

Figur 19: Delmålen under mål 8 för hållbar utveckling enligt antalet gånger de identifierats

Urval ur rapporterna

Business Finlands enhet Visit Finland främjade en hållbar turism bland annat genom att producera en utredning om Finlands tillgänglighet med andra transportmedel än flyg. Visit Finland har också producerat en omfattande coachningshelhet för företag inom turistbranschen samt för destinationer i syfte att främja hållbar turism. År 2024 uppdaterades och producerades nya coachningsmoduler om bland annat förnyande turism, inkluderande turism samt ansvarsskyldigheter.

År 2024 godkändes statsrådets principbeslut om en strategi och ett åtgärdsprogram för bekämpning av grå ekonomi och ekonomisk brottslighet 2024–2027. Principbeslutet bereddes i en tväradministrativ arbetsgrupp som tillsatts av **arbets- och näringsministeriet**. Genom projekten inom ramen för åtgärdsprogrammet kartläggs bland annat utmaningar och hinder som lagstiftningen medför gällande myndigheternas verksamhet, tryggas riktigheten i och tillgången till väsentliga registeruppgifter samt utvecklas samarbetet mellan myndigheterna och myndigheternas tillgång till information.

Skatteförvaltningen lade till Facebook, Instagram och LinkedIn som kundservicekanaler i allmänna beskattningsärenden. En växande kundgrupp är utlänningar som inte har möjlighet att använda MinSkatt eller ringa eftersom de har en utländsk anslutning. År 2024 inkom cirka 9 200 beskattningsfrågor via sociala medier (2023: 9 500).

Konkurrens- och konsumentverket övervakar att den offentliga sektorn konkurrerar jämlikt med privata företag. Utifrån en utredning och de aktörer som kontaktat verket efterlyste offentliga samfund mer anvisningar för tillämpningen av bestämmelserna om konkurrensneutralitet. Konkurrens- och konsumentverkets webbtjänst utökades till exempel med innehåll som stöder bedömningen av offentliga samfunds verksamhet och branschspecifika exempel samt instruktioner för separat redovisning.

4.2 Mål för hållbar utveckling som identifierats ganska ofta

4.2.1 SDG 17: Genomförande och globalt partnerskap

Mål 17 syftar till att stärka genomförandemedlen och revitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling. Globalt sett är målet förknippat med betydande utmaningar och framstegen mot målet har avstannat. Situationen är densamma i Finland. Våra nationella utmaningar gäller bland annat tryggheten av internationell finansiering som syftar till att påskynda hållbar utveckling, inklusive utvecklingssamarbete.¹⁷

Enligt Finlands landsrapport om hållbar utveckling har Finland i sin utvecklingspolitik fokuserat på att minska fattigdomen, tillgodose de grundläggande fri- och rättigheterna samt FN:s mål för hållbar utveckling, som genomgående är närvarande i utvecklingssamarbetsprojekt. Det har gjorts besparingar i anslagen för utvecklingssamarbete.¹⁸

Följande 18 organisationer identifierade i sina hållbarhets- och ansvarsrapporter för 2024 att de kan främja mål 17:

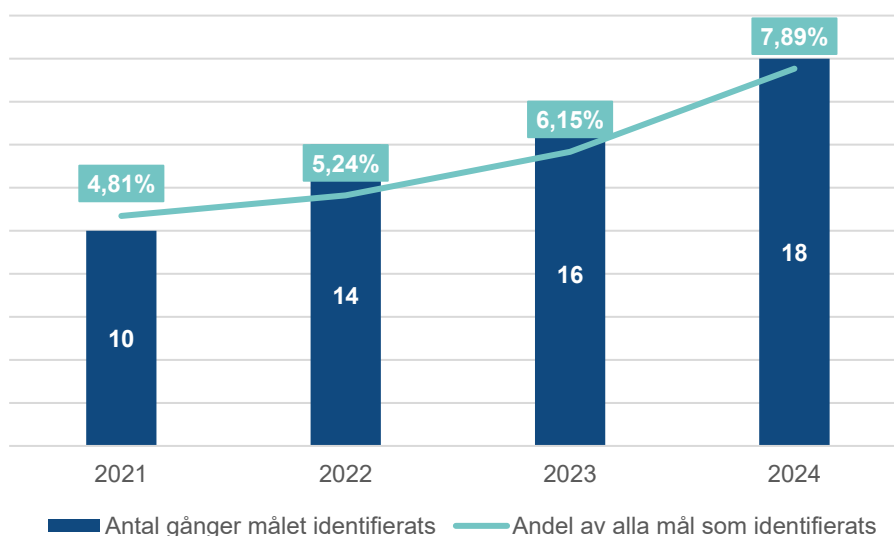
- Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata
- Geologiska forskningscentralen
- Meteorologiska institutet
- Riksarkivet
- Konkurrens- och konsumentverket
- Krishanteringscentret
- Lantmäteriverket
- Utbildningsstyrelsen
- Tillgänglighetsbiblioteket Celia
- Försörjningsberedskapscentralen
- Förvaltningsnämnden för Sveaborg
- Statistikcentralen
- Tukes
- Utsökningsverket och Konkursombudsmannens byrå
- Statskontoret
- Statens revisionsverk
- Finansministeriet
- Skatteförvaltningen

I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 var mål 17 det mål för hållbar utveckling som identifierats femte mest. Under rapporteringsåret 2023 var målet det femte mest identifierade tillsammans med mål 10 (minskad ojämlikhet). Under rapporteringsåren 2021–2024 har målet varje år identifierats oftare i hållbarhets- och ansvarsrapporterna. Under rapporteringsåret 2024 ökade i synnerhet målets andel av alla identifierade mål i förhållande till rapporteringsåret 2023.

¹⁷ Sachs et. al. 2025, 11; 182–183.

¹⁸ Finnish Government 2025, 155–156

Figur 20: Antalet gånger mål 17 för hållbar utveckling identifierats och målets andel av alla identifierade mål 2021–2024

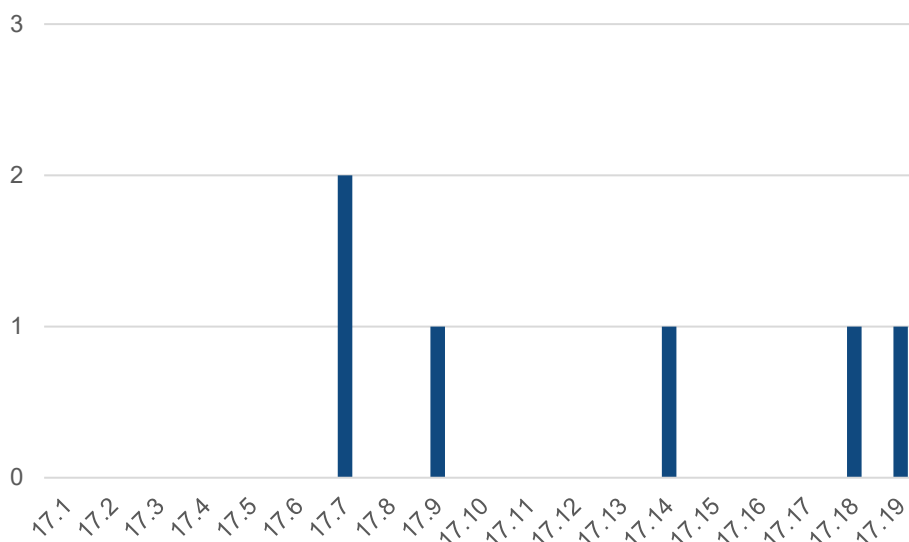

I statsförvaltningens organisationer har mål 17 främjats bland annat genom internationella samarbetsprojekt som stärker hållbar utveckling. Dessutom har det nationella samarbetet med andra organisationer inom statsförvaltningen och med andra intressentgrupper stärkts. I rapporterna berättades något mer om det inhemska samarbetet än om det internationella samarbetet.

Mål 17 delas vidare in i 19 [delmål](#) som konkretiserar hur samarbete och partnerskap främjas. I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 identifierades oftast följande delmål:

17.7 Främja utveckling, överföring och spridning av miljövänlig teknik till utvecklingsländerna på gynnsamma villkor, inklusive koncessions- och förmånsvillkor, på villkor som överenskommit mellan parterna.

Figur 21: Delmålen under mål 17 för hållbar utveckling enligt antalet gånger de identifierats

Urval ur rapporterna

Krishanteringscentret deltog i det internationella forskningsprojektet "Peacebuilding and Local Knowledge Network", där man utvecklar missionernas förmåga att bland annat bedöma och öka utnyttjandet av lokal information i civila krishanteringsuppdrag och därigenom stödja det lokala ägarskapet. Projektet är ännu i pilotskedet.

Utsökningsverket arbetar med förebyggande ekonomisk rådgivning tillsammans med ekonomi- och skuldrådgivningen. Inom den proaktiva ekonomiska rådgivningen utbildas yrkesutbildade som hör till intressentgrupperna och som i sitt arbete möter medborgare med ekonomiska svårigheter. Samarbetet med yrkesutbildade inom intressentgrupperna ökar verksamhetens genomslagskraft. År 2024 deltog den proaktiva ekonomiska rådgivningen i cirka 760 olika regionala evenemang, av vilka 29 procent var evenemang för intressentgrupper. Dessutom deltog den proaktiva ekonomiska rådgivningen i cirka hundra riksomfattande evenemang, av vilka 70 procent var evenemang för intressentgrupper.

Statistikcentralen leder det tvååriga projektet Twinning, vars syfte är att utveckla det georgiska statistiksystemet och stödja efterlevnaden av EU:s statistikkrav i landet. Syftet med projektet är att hjälpa den georgiska statistikmyndigheten att utveckla statistikklassificeringarnas tillförlitlighet och befolkningsstatistiken samt att stärka landets förmåga att producera och använda officiell statistik. Twinningprojektet är en del av planen för att utveckla Georgiens officiella statistik. Det är också meningen att man under projektets gång ska skapa en färdplan för att utveckla Georgiens befolkningsregister.

Tukes inledde gemensamma auditeringar med **Fimea** och **STUK** 2021 och därefter har verksamheten fortsatt med en årlig gemensam auditering. Föremålet för auditeringen är varje ämbetsverk i tur och ordning och två andra ämbetsverk utför auditeringen. De organisationer som utför auditeringen får möjlighet att bekanta sig med processen i en annan organisation och dela med sig av sin goda praxis. Efter auditeringarna har den gemensamma utvecklingen fortsatt. Gemensam auditering är ett resurseffektivt sätt att utveckla verksamheten och lära sig av varandra.

4.2.2 SDG 3: God hälsa och välbefinnande

Mål 3 syftar till att säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar. Globalt sett har det skett måttliga framsteg mot målet, men det förekommer ändå stora utmaningar med att uppnå det. Även i Finland har vi trots måttliga framsteg utmaningar med att uppnå målet. Våra utmaningar handlar bland annat om att den förväntade livslängden varierar mellan olika områden och att det hälsotillstånd vi själva bedömer varierar enligt inkomstnivå.¹⁹

Enligt Finlands landsrapport ligger förtida dödlighet till följd av icke-smittsamma sjukdomar på en låg nivå och behandlingen och förebyggandet av dem på en god nivå globalt – å andra sidan förekommer det utmaningar som berör till exempel psykiska störningar. Det krävs också fortfarande åtgärder för att förebygga användning av alkohol och droger och för en effektiv vård av missbruk samt för att utvidga tjänsterna inom sexuell och reproduktiv hälsa så att de når alla.²⁰

¹⁹ Sachs et. al. 2025, 11; 182–183

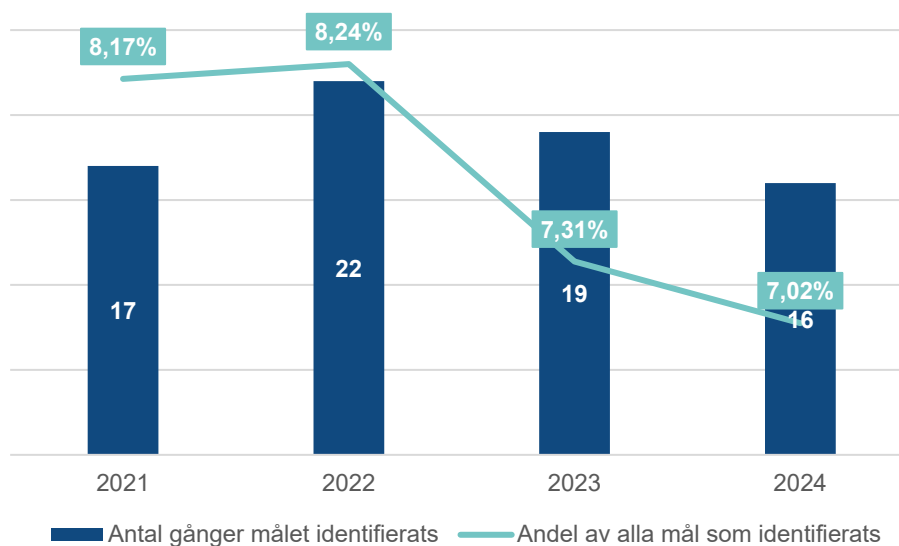
²⁰ Finnish Government 2025, 97

Följande 16 organisationer identifierade i sina hållbarhets- och ansvarsrapporter för 2024 att de kan främja mål 3:

- Regionförvaltningsverken
- Fimea
- Meteorologiska institutet
- FPA
- Konkurrens- och konsumentverket
- Niuvanniemi sjukhus
- Försvarsförvaltningen
- Gränsbevakningsväsendet
- Livsmedelsverket
- Strålsäkerhetscentralen
- THL
- Traficom
- Tullen
- Valvira
- Gamla Vasa sjukhus
- Trafikledsverket

I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 var mål 3 det mål för hållbar utveckling som identifierats sjätte mest. Under rapporteringsåret 2023 var målet det mål som identifierades fjärde mest tillsammans med mål 5 (jämförbarhet) och 9 (hållbar industri, innovationer och infrastruktur). Antalet gånger målet identifierats och målets andel av alla mål har minskat under rapporteringsåren 2023 och 2024.

Figur 22: Antalet gånger mål 3 för hållbar utveckling identifierats och målets andel av alla identifierade mål 2021–2024

I statsförvaltningens organisationer har mål 3 främjats till exempel genom att stärka trafiksäkerheten, främja en säker strålningsverksamhet, styra och utveckla social- och hälsovårdstjänster samt producera information som stöd för främjandet av hälsa och välfärd. Även om målet i viss mån är mer avgränsat än många andra mål för hållbar utveckling, anknyter det ändå till många organisationers uppgifter. Målet lyftes särskilt ofta fram i rapporter från social- och hälsovårdsministeriets samt kommunikationsministeriets förvaltningsområden.

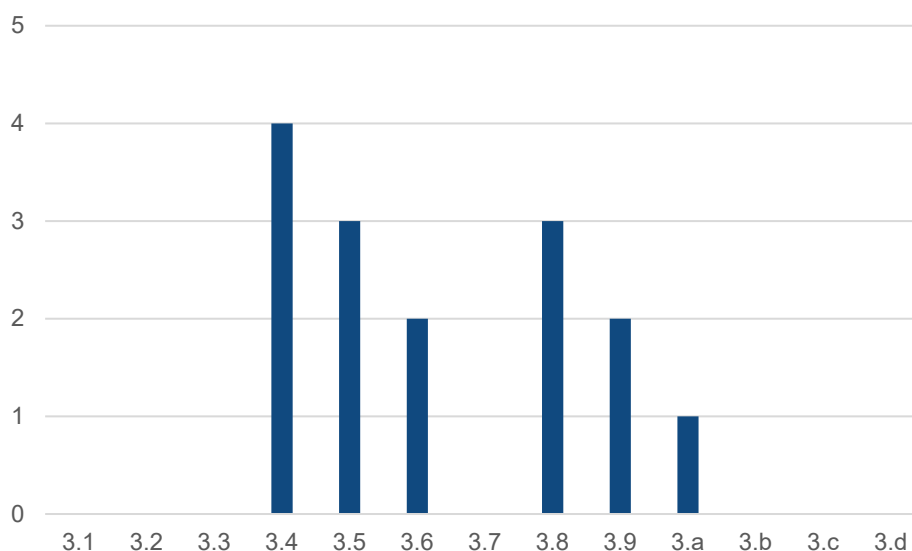
Mål 3 delas vidare in i 13 [delmål](#) som konkretiserar hur hälsa och välfärd främjas. I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 identifierades oftast följande delmål:

3.4 Till 2030 genom förebyggande insatser och behandling minska det antal människor som dör i förtid av icke smittsamma sjukdomar med en tredjedel samt främja psykisk hälsa och välbefinnande.

3.5 Stärka insatserna för att förebygga och behandla drogmissbruk, inklusive narkotikamissbruk och skadligt alkoholbruk.

3.8 Åstadkomma allmän hälso- och sjukvård för alla, som även skyddar mot ekonomisk risk, tillgång till grundläggande hälso- och sjukvård av god kvalitet liksom tillgång till säkra, effektiva och ekonomiskt överkomliga grundläggande läkemedel och vaccin av god kvalitet.

Figur 23: Delmålen under mål 3 för hållbar utveckling enligt antalet gånger de identifierats

Urval ur rapporterna

Regionförvaltningsverken medverkade tillsammans med **THL** till att ordna träffar som berör förebyggande rusmedelsarbete för kommunerna och välfärdsområdena samt andra aktörer inom det förebyggande rusmedelsarbetet. För att genomföra ett högklassigt och effektivt förebyggande rusmedelsarbete delades det ut information om bland annat rusmedelsrelaterade fenomen, god praxis och den föränderliga lagstiftningen. Träffarna inom det förebyggande rusmedelsarbetet har haft många deltagare och man har önskat en fortsättning på dem.

STUK utvecklade en tillsynsenkät som gav vägledning för en säker verksamhet för aktörer som använder strålning med låg risk (tandrontgen- och veterinärröntgenverksamhet) och skickade under året den till hundra aktörer inom tandvården och tio aktörer som tillhandahåller veterinärröntgen. Erfarenheterna av modellen var goda och användningen av den kommer under de följande åren att utvidgas till andra verksamheter med låg risk.

Valvira publicerade en förnyad anvisning för myndighetsbehandling av misstankar om sanitära olägenheter i bostäder. Myndighetsanvisningen utarbetades som hjälp för tillsynsenheter inom miljö- och hälsoskyddet i processen för att utreda sanitära olägenheter i bostäder. Målet med anvisningen är att förtydliga tolkningen av hälsoskyddslagen och tillämpningen av den i utredningen av misstankar om sanitära olägenheter i bostäder samt att underlätta handledningen och rådgivningen.

Traficom drev i samarbete med Alko en kampanj genom att påminna om vikten av att använda flytväst och undvika alkohol på vattnet. Med kampanjens budskap "Du är inte oövervinnelig, du är oersättlig" ville man nå i synnerhet män över 55 år i Vuoksens vattenområde, eftersom gruppen och området i fråga framhävs när det gäller båtolyckor med dödlig utgång. Kampanjen var i stor utsträckning synlig i sociala medier, traditionella medier och Alkos butiker.

4.2.3 SDG 5: Jämställdhet

Mål 5 för hållbar utveckling är att uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt. Globalt sett har det skett måttliga framsteg mot målet, men det förekommer fortfarande stora utmaningar med att uppnå det. Även Finland har trots en måttlig positiv utveckling fortfarande utmaningar med att uppnå målet, till exempel i fråga om löneskillnader mellan könen.²¹

Enligt Finlands landsrapport om hållbar utveckling ligger jämställdheten mellan könen på en mycket bra nivå i Finland, men det finns utmaningar till exempel med den diskriminering som könsminoriteter upplever och våld mot kvinnor. Familjeledighetsreformen har ökat antalet familjeledighetsdagar som papporna tar ut.²²

Följande 16 organisationer identifierade i sina hållbarhets- och ansvarsrapporter för 2024 att de kan främja detta mål:

- Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata
- Riksdagens kansli
- FPA
- Konkurrens- och konsumentverket
- Krishanteringscentret
- Justitieministeriet
- Patent- och registerstyrelsen
- Räddningsinstitutet
- Försvarsförvaltningen
- Brottspåföljdsmyndigheten
- Finlands Akademi
- THL
- Domstolsväsendet
- Finansministeriet
- Valvira
- Gamla Vasa sjukhus

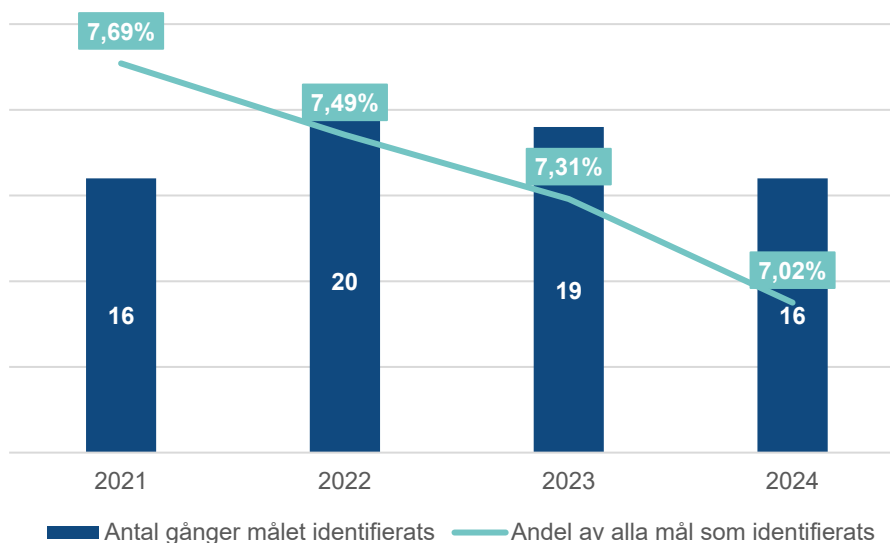
I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 var mål 5 det sjätte mest identifierade målet för hållbar utveckling tillsammans med mål 3 (god hälsa och välbefinnande). Under rapporteringsåret 2023 var målet det

²¹ Sachs et. al. 2025, 11; 182–183

²² Finnish Government 2025, 105–106

mål som identifierades fjärde mest tillsammans med mål 3 (god hälsa och välbefinnande) och 9 (hållbar industri, innovationer och infrastruktur). Under varje rapporteringsår har målets andel av alla identifierade mål minskat något. Även antalet gånger målet identifierats har minskat sedan rapporteringsåret 2022.

Figur 24: Antalet gånger mål 5 för hållbar utveckling identifierats och målets andel av alla identifierade mål 2021–2024

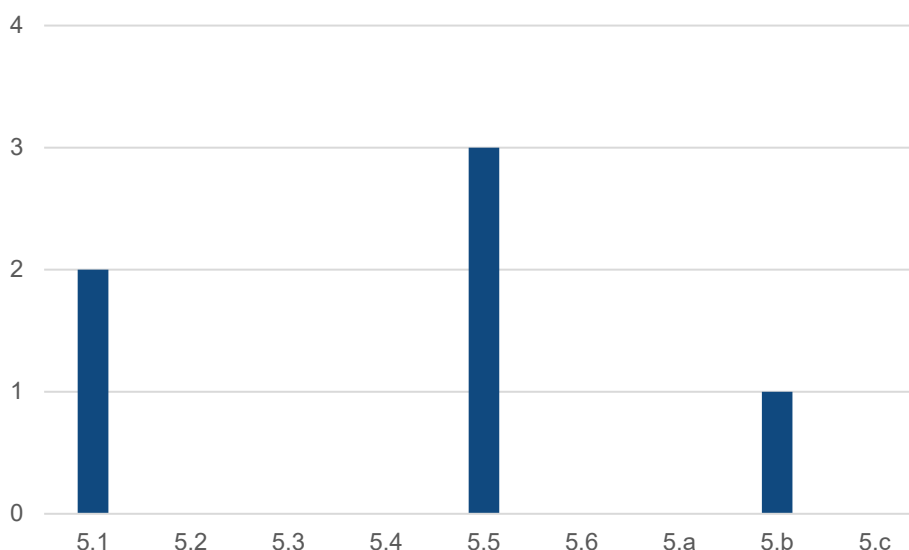

I organisationerna inom statsförvaltningen har mål 5 främjats på ett mångsidigt sätt genom åtgärder som ökar jämställdheten. Åtgärder har anknutit till exempel till stöd för kvinnors delaktighet i samhällets funktioner och ingripande i könsrelaterat våld. Målet kan också främjas genom åtgärder som samtidigt minskar organisationens eget sociala fotavtryck. Mål 5 är mycket omfattande till sitt innehåll och förenar på ett genomgående sätt organisationer oberoende av deras kärnuppgift.

Mål 5 delas vidare in i nio [delmål](#) som konkretiserar hur jämställdhet mellan lönen främjas. I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 identifierades oftast följande delmål:

5.5 Tillförsäkra kvinnor fullt och faktiskt deltagande och lika möjligheter till ledarskap på alla beslutsnivåer i det politiska, ekonomiska och offentliga livet.

Figur 25: Delmålen under mål 5 för hållbar utveckling enligt antalet gånger de identifierats

Urval ur rapporterna

I **Räddningsinstitutets** kommunikation beaktas jämställdheten mellan könen både i marknadsföringsmaterialet och i kommunikationen med de sökande. Räddningsinstitutet delar bland annat karriärberättelser om personer med olika bakgrund. På så sätt lyfter Räddningsinstitutet fram att räddningsbranschen är öppen för alla, oberoende av kön. Dessutom genomför Räddningsinstitutet riktade marknadsföringskampanjer där institutet strävar efter att bryta mot de traditionella könsrollerna och uppmuntrar alla, oberoende av kön, att söka sig till branschen.

Vid **Gamla Vasa sjukhus** har utvecklats en vårdväg för kvinnor. Forskningsdata och praxis som konstaterats fungera bra samt vårdformer som beaktar kvinnors särskilda behov har undersökts, tillämpats och verkställt på sjukhuset i tillämpliga delar. Kvinnliga patienters erfarenhetsexpertis har utnyttjats som en del av utbildningar för personalen. Utifrån deras särskilda behov har utvecklats modeller till exempel för ätstörningar och sexualfostran, och behoven har beaktats i den funktionella rehabiliteringen, rekreativ verksamheten och motionen.

Vid **Brottspåföljdsmyndigheten** genomfördes ett projekt med ett kortprogram vid våld i nära relationer som finansierades av Kommissionen för bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet. Målet med projektet var att för Brottspåföljdsmyndigheten utveckla ett kortprogram i syfte att förebygga våld i nära relationer. Programmet erbjuder en möjlighet att med låg tröskel föra saker på tal och ge servicehandledning i situationer där en fånge eller person som dömts till samhällspåföljd antingen utövat våld eller blivit offer för våld. I programmet betonas särskilt möjligheten att se över den egna livssituationen ur offrets synvinkel.

Rådet för strategisk forskning (RSF), som verkar i anslutning till **Finlands Akademi**, finansierar forskning i form av program. År 2024 producerades i samarbete mellan RSF-programmen och Kommittén för social trygghet ett informationssammandrag där man funderade på hur digitaliseringen, omvälvningen i arbetet och den sociala tryggheten påverkar det framtida arbetslivet, särskilt med tanke på jämställdheten.

4.2.4 SDG 9: Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

Mål 9 för hållbar utveckling är att bygga en motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation. Globalt sett har det skett måttliga framsteg mot målet, men det förekommer fortfarande stora utmaningar med att uppnå det. Även i Finland har vi fortfarande utmaningar med att uppnå målet, men Finland uppskattas ändå uppnå mål 9 före 2030. Det förekommer fortfarande utmaningar som har att göra med till exempel tillgången till internet enligt inkomstnivån, men även i detta avseende har det skett en positiv utveckling.²³ Enligt Finlands landsrapport om hållbar utveckling har Finlands FUI-utgifter länge minskat, men nu har utgif-

terna ökat igen.

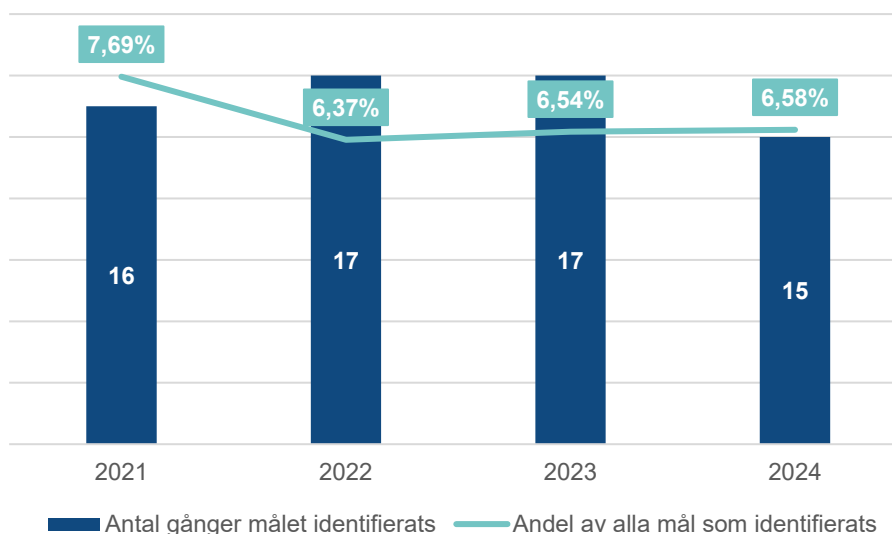
²³ Sachs et. al. 2025, 11; 182–183.

Följande 15 organisationer identifierade i sina hållbarhets- och ansvarsrapporter för 2024 att de kan främja mål 9:

- Business Finland
- Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata
- Energimyndigheten
- Fimea
- Geologiska forskningscentralen
- Konkurrens- och konsumentverket
- Kommunikationsministeriet
- Lantmäteriverket
- Patent- och registerstyrelsen
- Finlands Akademi
- Tullen
- Säkerhets- och kemikalieverket
- Arbets- och näringsministeriet
- Valtori
- Trafikledsverket

I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 var mål 9 det mål för hållbar utveckling som identifierats sjunde mest. Under rapporteringsåret 2023 var målet det mål som identifierades fjärde mest tillsammans med mål 3 (god hälsa och välbefinnande) och 5 (jämskilldhet). Målets andel av alla mål minskade efter det första rapporteringsåret, men målet har identifierats ungefär lika många gånger varje år.

Figur 26: Antalet gånger mål 9 för hållbar utveckling identifierats och målets andel av alla identifierade mål 2021–2024

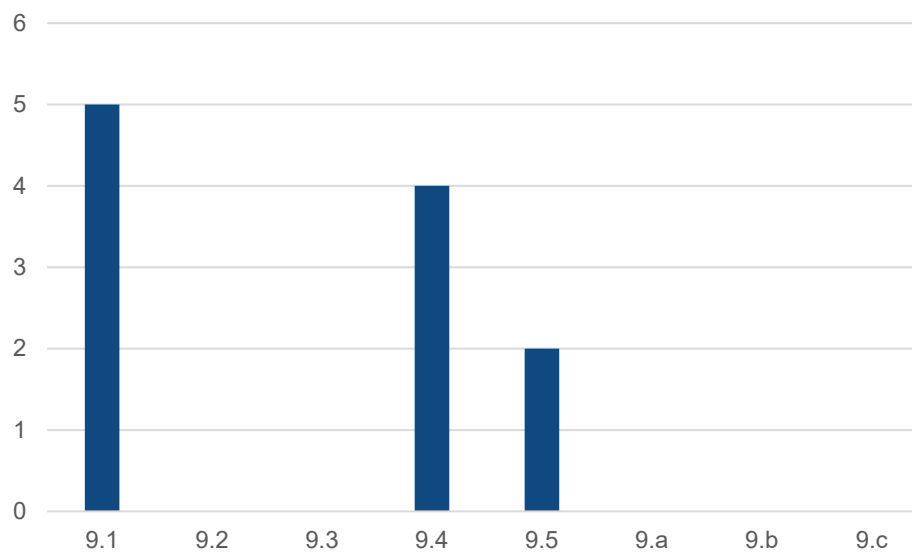
I statsförvaltningens organisationer har mål 9 främjats till exempel genom att man finansierat projekt som främjar hållbarhet inom industrin, främjat hållbar infrastruktur samt producerat information som stöd för en hållbar industri och innovationsverksamhet. De organisationer som identifierat målet har ofta en sådan ställning att de kan främja utvecklingen av forsknings-, trafik- och digital infrastruktur. Målet identifierades särskilt ofta inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde.

Mål 9 delas vidare in i åtta [delmål](#) som konkretiserar hur en hållbar industri, innovationer och infrastruktur främjas. I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 identifierades oftast följande delmål:

9.1 Bygga ut tillförlitlig, hållbar och motståndskraftig infrastruktur av hög kvalitet, inklusive regional och gränsöverskridande infrastruktur, för att stödja ekonomisk utveckling och människors välbefinnande, med fokus på ekonomiskt överkomlig och rättvis tillgång för alla.

9.4 Till 2030 rusta upp infrastrukturen och anpassa industrin för att göra dem hållbara, med effektivare resursanvändning och fler rena och miljövänliga tekniker och industriprocesser. Alla länder vidtar åtgärder i enlighet med sina respektive förutsättningar.

Figur 27: Delmålen under mål 9 för hållbar utveckling enligt antalet gånger de identifierats

Urval ur rapporterna

Lokekosystem som finansieras av **Business Finland** bygger upp en hållbar industri. I flera lokprojekt utvecklas energieffektiva lösningar samt cirkulär ekonomi och koldioxidhandavtryck. Enligt en mellanutvärdering av lokekosystemen har ekosystemen lyckats mobilisera betydande resurser för forskning och innovation. Programmet har haft en positiv inverkan på Finlands ekonomi och det finländska samhället, och det har främjat hållbar utveckling och nya öppningar som överskrider ekosystemgränserna.

Patent- och registerstyrelsen beredde tillsammans med de övriga nordiska patent- och varumärkesmyndigheterna tävlingen Nordic Innovation Award. Målet är att lyfta fram nordiska innovationer som främjar hållbar utveckling och som skyddas med hjälp av patent, varumärken eller mönsterrätter. Hösten 2024 valde de nationella ämbetsverken egna finalister till huvudtävlingen som ordnades våren 2025. Alla innovationer som valts till finalen löser betydande miljöutmaningar.

Geologiska forskningscentralen publicerade en referentgranskad undersökning där man bedömer den mängd metaller som behövs i förhållande till världens mineraltillgångar för att helt och hållet ersätta systemet med fossila bränslen. Undersökningen visar att om vi vill komma bort från fossila bränslen måste utvinningen och återvinningen av nya mineraler från industriavfall ökas avsevärt.

Tyngdpunkten i processen för att utarbeta **Trafikledsverkets** investeringsprogram och utveckla konsekvensbedömningen låg 2024 på bedömningen av de sociala konsekvenserna och konsekvenserna för naturförlusten. I bedömningen av konsekvenserna för naturförlusten fästes uppmärksamhet vid hur många av investeringsprogrammets projekt som riktar till naturområdena, vilken deras sammantagna inverkan på naturarealen och splittringen av livsmiljöerna är samt om projekten medför positiva effekter för den biologiska mångfalden.

4.2.5 SDG 10: Minskad ojämlikhet

Mål 10 syftar till att minska ojämlikheten inom och mellan länder. Globalt sett finns betydande utmaningar med att nå målet. Även i Finland har vi fortfarande utmaningar med att nå målet, till exempel i fråga om fattigdomsgraden bland äldre. Våra framsteg mot målet har avstannat.²⁴

Enligt Finlands landsrapport om hållbar utveckling är inkomstskillnaderna i Finland internationellt sett måttliga och i den inkomstklass som har de 40 procent lägsta inkomsterna har utvecklats i samma takt som den övriga befolkningens inkomster. Å andra

sidan behövs åtgärder för att ingripa i den sociala och könsrelaterade segregationen på arbetsmarknaden, det vill säga differentieringen. Jämställdheten i utbildningssystemet utmanas å sin sida av regional differentiering och differentierade inlärningsresultat. Organisationsfältet lyfter i landsrapporten fram att det i Finland är vanligt att personer med invandrarbakgrund upplever diskriminering och trakasserier.²⁵

Följande 13 organisationer identifierade i sina hållbarhets- och ansvarsrapporter för 2024 att de kan främja mål 10:

- Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata
- FPA
- Krishanteringscentret
- Museiverket
- Justitieministeriet
- Verket för finansiell stabilitet
- Brottsförhållningsmyndigheten
- Tillgänglighetsbiblioteket Celia
- Institutet för hälsa och välfärd
- Domstolsväsendet
- Utsökningsverket och Konkursombudsmannens byrå
- Finansministeriet
- Skatteförvaltningen

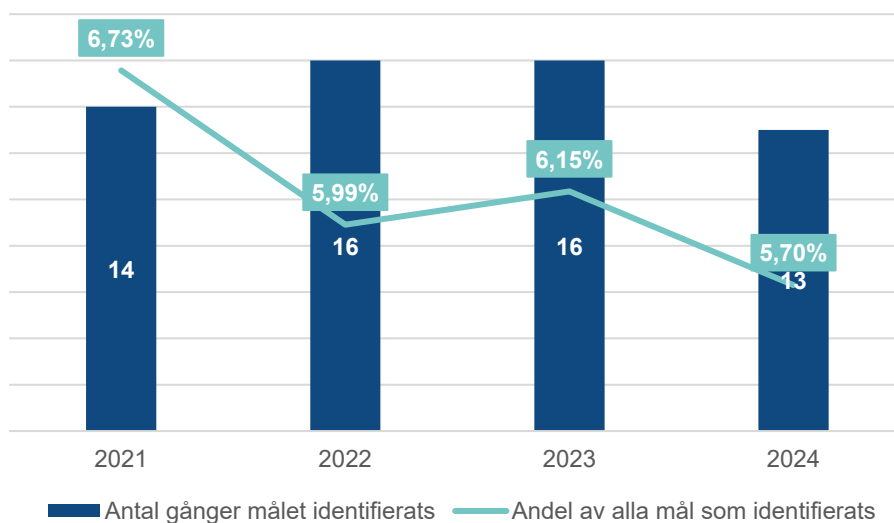
I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 var mål 10 det mål för hållbar utveckling som identifierats åttonde mest. Under rapporteringsåret 2023 var målet det femte mest identifierade tillsammans med mål 17 (genomförande och globalt partnerskap). Antalet gånger målet identifierats och målets andel av alla mål har

²⁴ Sachs et. al. 2025, 11; 182–183.

²⁵ Finnish Government 2025, 125; 127–128

varierat något under olika år. Under rapporteringsåret 2024 identifierades målet i något mindre grad än under rapporteringsåret 2023.

Figur 28: Antalet gånger mål 10 för hållbar utveckling identifierats och målets andel av alla identifierade mål 2021–2024

I statsförvaltningens organisationer har mål 10 främjats till exempel genom att organisationerna stärkt tjänsternas tillgänglighet och inkludering samt fäst uppmärksamhet vid olika människors, inklusive minoritetsgruppers, delaktighet i verksamheten. Målet har identifierats särskilt inom justitieministeriets och finansministeriets förvaltningsområden. Å andra sidan förenar mål 10 på mycket bred front statsförvaltningens organisationer oberoende av deras kärnuppgifter. Målet kan också främjas genom åtgärder som samtidigt minskar organisationens eget sociala fotavtryck.

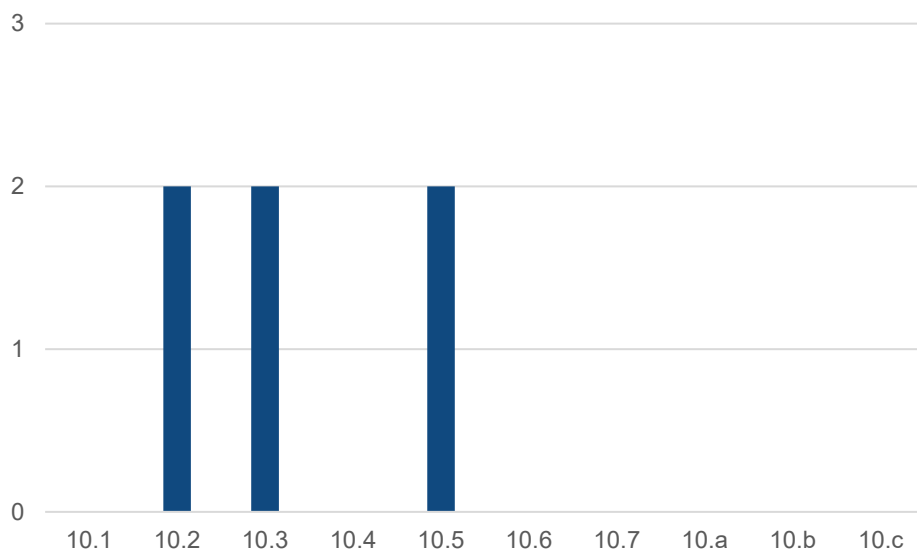
Mål 10 delas vidare in i tio [delmål](#) som konkretiserar hur ojämlikhet minskar. I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 identifierades följande delmål:

10.2 Till 2030 möjliggöra och verka för att alla människor, oavsett ålder, kön, funktionsnedsättning, ras, etnicitet, ursprung, religion eller ekonomisk eller annan ställning, blir inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet.

10.3 Säkerställa lika möjligheter och minska förekomsten av ojämlika utfall, bland annat genom att avskaffa diskriminerande lagstiftning, politik och praxis och främja lagstiftning, politik och åtgärder av lämpligt slag i detta hänseende.

10.5 Förbättra regleringen och övervakningen av globala finansmarknader och finansinstitut samt stärka genomförandet av sådana regleringar.

Figur 29: Delmålen under mål 10 för hållbar utveckling enligt antalet gånger de identifierats

Urval ur rapporterna

Fpa:s modell för kundbemötande förnyades som en del av utvecklingen av kundupplevelsen. Målet med modellen är att stödja ett kundorienterat arbetssätt och beaktandet av kundens individuella helhetssituation. Modellen styr verksamheten inom såväl handläggningen av ansökningar som kundbetjäningen och stöder beaktandet av kundernas mångfald och främjandet av likabehandling. Med hjälp av modellen kan man säkerställa att till exempel en kund som tillhör en minoritet får den hjälp personen behöver.

Tillgänglighetsbiblioteket Celia producerade läromaterial i omgivningslära på lättläst språk för årskurserna 3–4 och en bok om klimatförändringen (Ilmastonmuutos) i samarbete med förbundet Kehitysvammaliitto Opik. Boken i omgivningslära bearbetades av en grupp erfarna yrkesutbildade personer inom undervisningsbranschen och ett av de viktigaste målen var att förbättra den kognitiva tillgängligheten och läsbarheten. Dessa kompletterades bland annat av lättläst språk, en typografi som underlättar läsningen och visuella element som gör att innehållet i boken i stor utsträckning har bildstöd. Tillgängliga läromedel används i begränsad utsträckning i Finland på grund av att utbudet av sådana läromedel är knappt.

Museiverket berättar i sin rapport om sitt nuvarande dokumentationprojekt om mångfaldig finländskhet (Moninainen suomalaisuus), där verket utvecklade och testade museiarbetets praxis i en dokumentation av en kulturellt mångsidig, rasifierad eller mixedfinländsk kulturidentitet och -arv. Dokumentationen och det material som sparas har ökat förståelsen för den mångfaldiga finländskheten och den kulturellt mångsidiga identiteten samt gjort den bild av finländskhet som förmedlas via museisamlingarna mångsidigare.

Skatteförvaltningen har berättat för unga om den brottslighet som sker inom den grå ekonomin. Målet är att väcka de unga så att de förstår att kriminella aktörer kan försöka använda dem som hjälp vid ekonomiska brott. Dessutom berättar Skatteförvaltningen vilka följder strävan efter lätta pengar med koppling till brottslig verksamhet kan få. Som metod valdes poddserien "Peningbrott" (Rikoksen raha) i true crime-stil. Podcasten producerades på svenska och engelska med hjälp av en avancerad talsyntes.

4.3 Mål för hållbar utveckling som identifierats mer sällan

4.3.1 SDG 11: Hållbara städer och samhällen

Mål 11 för hållbar utveckling är att göra städer och bosättningar inkluderande, säkra och hållbara. Globalt sett är målet förknippat med stora utmaningar och framstegen mot målet har avstannat. Även i Finland har vi trots måttliga framsteg fortfarande betydande utmaningar med att uppnå målet. Våra utmaningar gäller till exempel höga boendekostnader i förhållande till inkomstnivån.²⁶

Enligt Finlands landsrapport om hållbar utveckling har hemlösheten minskat från 2008 tills antalet hemlösa igen ökade 2024. Städernas skadliga miljökonsekvenser per person ligger på en låg nivå. År 2022 hade 90 procent av befolkningen som bor i stadsområden tillgång till kollektivtrafik.²⁷

Följande 10 organisationer identifierade i sina hållbarhets- och ansvarsrapporter för 2024 att de kan främja mål 11:

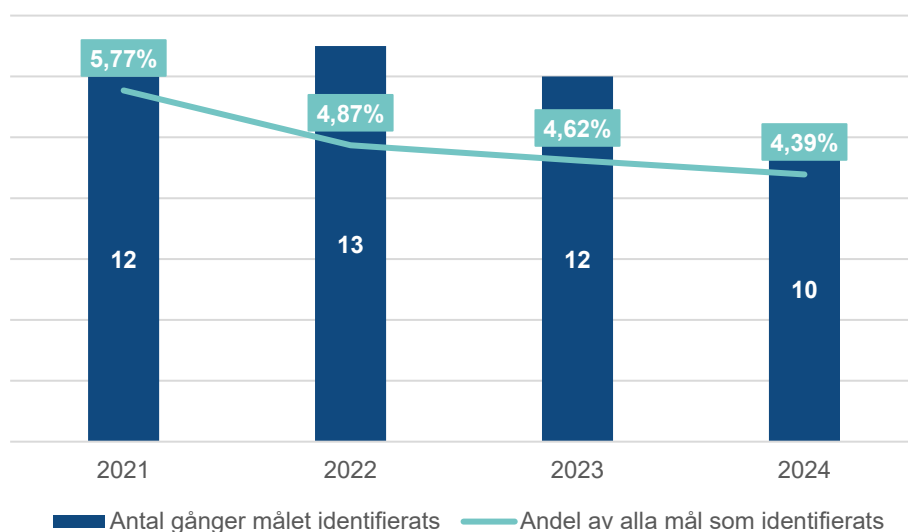
- Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata
- Försörjningsberedskapscentralen
- Meteorologiska institutet
- Kommunikationsministeriet
- Museiverket
- Försvarsförvaltningen
- Senatkonserten
- Förvaltningsnämnden för Sveaborg
- Traficom
- Statskontoret

I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 var mål 11 det mål för hållbar utveckling som identifierats näst mest. Under rapporteringsåret 2023 var målet det sjätte mest identifierade. Målets andel av alla mål som identifierats har minskat en aning under varje rapporteringsår och under de två föregående rapporteringsåren har också antalet gånger målet identifierats minskat något.

²⁶ Sachs et. al. 2025, 11;182–183.

²⁷ Finnish Government 2025, 129

Figur 30: Antalet gånger mål 11 för hållbar utveckling identifierats och målets andel av alla identifierade mål 2021–2024

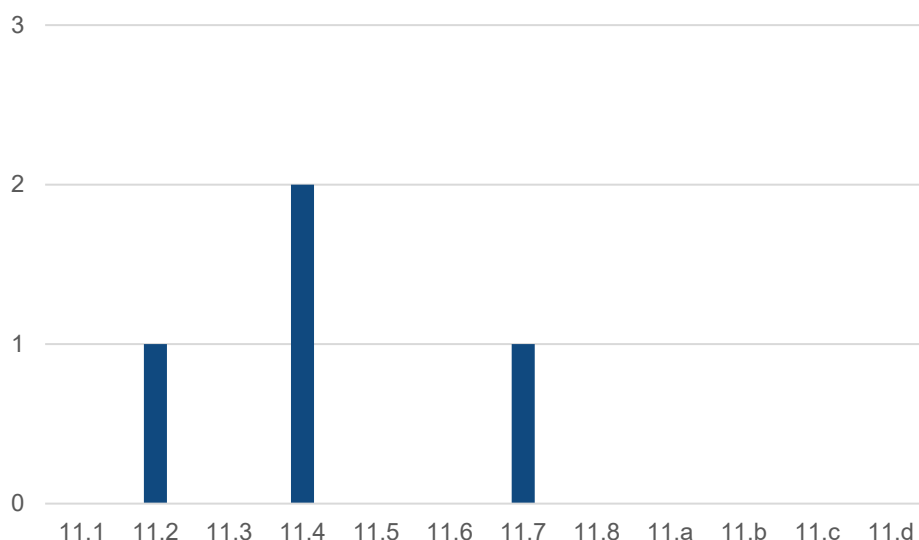

I statsförvaltningens organisationer har mål 11 främjats bland annat genom att organisationerna skyddat och upprätthållit kultur- och naturobjekt, stött en hållbar stadsplanering och främjat hållbara och tillgängliga trafiksystem. Jämfört med många andra mål för hållbar utveckling är mål 11 ganska avgränsat till sitt innehåll, vilket kan förklara varför mål 11 hör till de mål som identifierats mest sällan.

Mål 11 delas vidare in i tio [delmål](#) som konkretiserar hur hållbara städer och samhällen främjas. I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 identifierades oftast följande delmål:

11.4 Stärka insatserna för att skydda och trygga världens kultur- och naturarv.

Figur 31: Delmålen under mål 11 för hållbar utveckling enligt antalet gånger de identifierats

Urval ur rapporterna

Traficom producerar information om lägesbilden och anvisningar om trafikens tillgänglighet. År 2024 publicerade Traficom en guide om resor inom kollektivtrafiken med assistenthund. Syftet med guiden är att göra det lättare att resa med assistenthund i hemlandet och den omfattar alla kollektivtrafikformer, taxitrafik och flygtrafik. Dessutom uppdaterades alla lägesbilder av tillgängligheten i trafiktjänsterna på plattformen tietrafficom.fi.

Meteorologiska institutet publicerade tillsammans med **Syke** en guide där det sammanställs instruktioner till stöd för klimathållbar stadsplanering. Guiden har planerats för att främja stävjandet av klimatförändringen och anpassningen till den i planeringen av områdesanvändningen, planläggningen och byggandet. I guiden framhävs olika aktörers möjligheter att delta och samordningen av olika mål i stadsplaneringen. Guiden riktar sig till alla aktörer som deltar i stadsplaneringen.

Museiverket berättar i sin rapport om sitt nuvarande dokumentationprojekt om mångfaldig finländskhet (Moninainen suomalaisuus), där verket utvecklade och testade museiarbetets praxis i en dokumentation av en kulturellt mångsidig, rasifierad eller mixedfinländsk kulturidentitet och -arv. Dokumentationen och det material som sparas har ökat förståelsen för den mångfaldiga finländskheten och den kulturellt mångsidiga identiteten samt gjort den bild av finländskhet som förmedlas via museisamlingarna mångsidigare.

Inom **Senatkoncernen** genomfördes åtgärder som främjar den biologiska mångfalden vid sammanlagt 25 objekt. Åtgärderna varierade från slåtterprojekt till bekämpning av främmande arter. För 20 objekt finns en handlingsplan som ska genomföras 2025. Det största enskilda projektet för bekämpning av främmande arter inleddes i Dragsviks garnisonsområde. Vid objektet rensades nästan två hektar på invasiva främmande arter.

4.3.2 SDG 4: God utbildning för alla

Mål 4 för hållbar utveckling är att säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla. Globalt sett är målet förknippat med betydande utmaningar och framstegen mot målet har avstannat. Även i Finland har vi fortfarande utmaningar med att uppnå målet, till exempel när det handlar om prestationsgraden inom högskoleutbildningen och kunskaper i matematik. Även Finlands framsteg mot målet har avstannat.²⁸

Enligt Finlands landsrapport om hållbar utveckling utmanas den utbildningsmässiga jämlikheten i Finland av skillnader i inläringen enligt socioekonomisk ställning och kön. De ungas matematiska och naturvetenskapliga kunskaper samt läskunnighet ligger internationellt sett på en hög nivå, men under årtusendet har man kunnat observera att dessa färdigheter har försämrats. Deltagandet i vuxenutbildning har minskat något²⁹

²⁸ Sachs et. al. 2025, 11;182–183

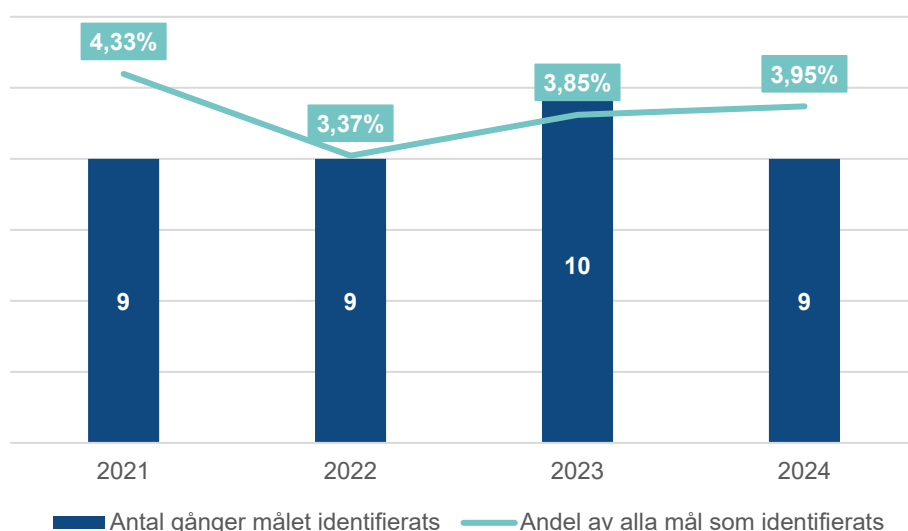
²⁹ Finnish Government 2025, 101–102

Följande nio organisationer identifierade i sina hållbarhets- och ansvarsrapporter för 2024 att de kan främja mål 4:

- Regionförvaltningsverken
- HAUS kehittämisskeskus
- Riksarkivet
- Museiverket
- Utbildningsstyrelsen
- Räddningsinstitutet
- Tillgänglighetsbiblioteket Celia
- Finlands Akademi
- Statistikcentralen

I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 var mål 4 det mål för hållbar utveckling som identifierats ti-
onde mest. Under rapporteringsåret 2023 var målet det sjunde mest identifierade. Även om målets relativa
andel av alla mål som identifierats minskat efter det första rapporteringsåret, har antalet gånger målet identi-
fierats varit nästan oförändrat år efter år.

**Figur 32: Antalet gånger mål 4 för hållbar utveckling identifierats och målets andel av alla identifie-
rade mål 2021–2024**

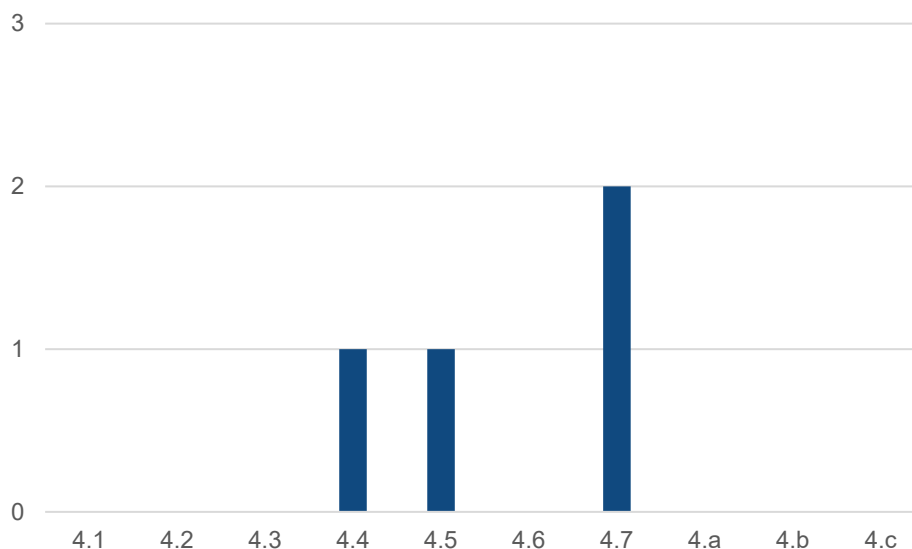

I statsförvaltningens organisationer har mål 4 främjats bland annat genom att organisationerna mångsidigt stött utbildningen samt utvecklingen av kompetens och färdigheter. Målet är till sitt innehåll mycket avgränsat och det har identifierats särskilt inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde.

Mål 4 delas vidare in i tio [delmål](#) som konkretiserar hur en god utbildning främjas. I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 identifierades oftast följande delmål:

4.7 Senast 2030 säkerställa att alla studerande får de kunskaper och färdigheter som behövs för att främja en hållbar utveckling, bland annat genom utbildning för hållbar utveckling och hållbara livsstilar, mänskliga rättigheter, jämställdhet, främjande av en kultur av fred, icke-våld och globalt medborgarskap samt värdesät-
tande av kulturell mångfald och kulturens bidrag till hållbar utveckling.

Figur 33: Delmålen under mål 4 för hållbar utveckling enligt antalet gånger de identifierats

Urval ur rapporterna

Utbildningsstyrelsen beaktade starkare än tidigare de yrkesspecifika kompetenskraven för hållbar utveckling i grundreformerna av examina inom yrkesutbildningen. Till exempel i grunderna för grundexamen i affärsverksamhet som trädde i kraft i augusti 2024 stärks kompetensen inom företagsansvar och ansvarsfull affärsverksamhet samt utvecklingen av cirkulär ekonomi på ett mångsidigt sätt.

I slutet av 2023 genomförde **Statistikcentralen** en kompletterande enkät om examensuppgifter för utlänningar bosatta i Finland. Med hjälp av enkäten kompletterades examensregistret med examina som avlagts utomlands. För första gången producerades ett registerbaserat estimat om den utländska befolkningens utbildningsstruktur. Estimaten publicerades i en artikel i Tieto ja trendit i juni 2024. Resultaten av estimeringen är väl i linje med andra undersökningar som beskriver den utländska befolkningens utbildningsstruktur.

Tillgänglighetsbiblioteket Celia producerade under året två reliefpaket om aktuella teman för barn och unga som läser böcker med punktskrift. På så sätt försökte man få dem att intressera sig för litteratur.

HAUS publicerade tillsammans med **justitieministeriet** den för alla öppna utbildningen Informationsinslag om visseblåsarlagen. Syftet var att göra grundläggande frågor som berör visseblåsarlagstiftningen lätt och begripligt tillgängliga för alla. Utbildningen Informationsinslag om visseblåsarlagen ger verktyg för att anmäla missbruk i organisationer. Dessutom innehåller den ett omfattande informationspaket om visseblåsarlagen.

4.3.3 SDG 15: Ekosystem och biologisk mångfald

Mål 15 syftar till att skydda och återställa landbaserade ekosystem och främja ett hållbart nyttjande av dem. Globalt sett är målet förknippat med stora utmaningar och framstegen mot målet har avstannat. Också i Finland har vi betydande utmaningar med att uppnå målet och framstegen mot målet har avstannat. Våra utmaningar handlar till exempel om den avskogning som vår import orsakar.³⁰

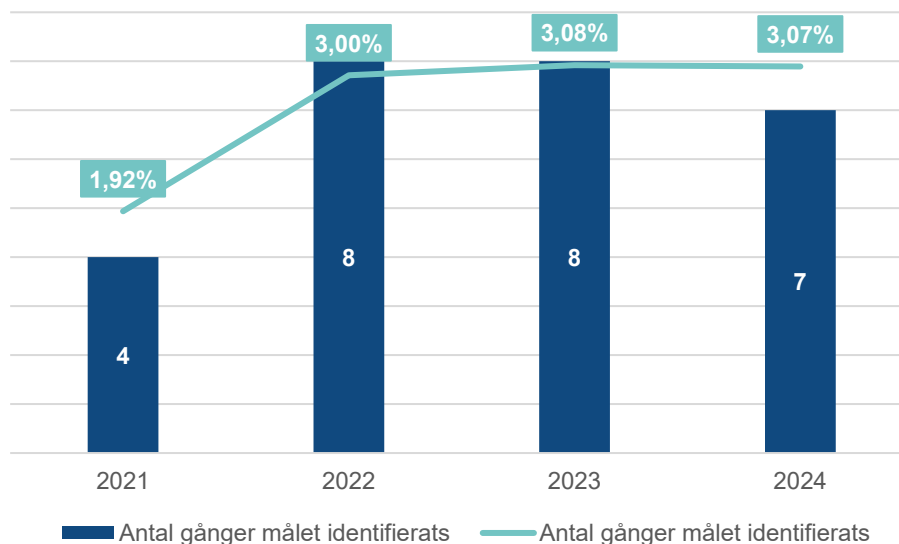
Enligt Finlands landsrapport om hållbar utveckling försämras naturtypernas och de hotade arternas status ytterligare. Ungefär hälften av naturtyperna och tolv procent av arterna är hotade. Det behövs ytterligare åtgärder för att ingripa i naturförlusten. Dessutom har markanvändningssektorn bland annat på grund av skogarnas långsammare tillväxt och den ökade avverkningen under de senaste åren blivit en nettoutsläppskälla i stället för en kolsänka.³¹

Följande sju organisationer identifierade i sina hållbarhets- och ansvarsrapporter för 2024 att de kan främja mål 15:

- Naturresursinstitutet
- Jord- och skogsbruksministeriet
- Skogscentralen
- Försvarsförvaltningen
- Livsmedelsverket
- Finlands miljöcentral
- Tullen

I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 var mål 15 det mål för hållbar utveckling som identifierats elfte mest. Under rapporteringsåret 2023 var målet det åttonde mest identifierade. Efter det första rapporteringsåret har antalet gånger målet identifierats och målets andel av alla mål ökat och hållits på samma nivå.

Figur 34: Antalet gånger mål 15 för hållbar utveckling identifierats och målets andel av alla identifierade mål 2021–2024

I statsförvaltningens organisationer har mål 15 främjats bland annat genom att organisationerna producerat och delat information om den biologiska mångfalden och återställt naturen. Målet har identifierats särskilt mycket inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde.

³⁰ Sachs et. al. 2025, 11;182–183

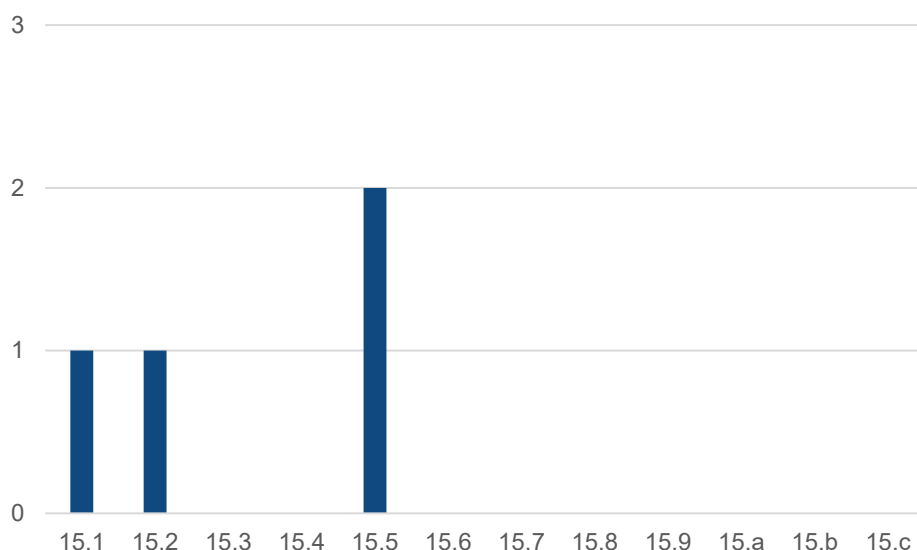
³¹ Finnish Government 2025, 145–146

Mål 15 har identifierats ganska sällan i rapporterna jämfört med till exempel mål 13 (bekämpa klimatförändringarna). Utöver klimatförändringen berör dock även naturförlusten statsförvaltningens organisationer i stor utsträckning och organisationernas verksamhet påverkar både klimatet och naturen. En orsak kan till exempel vara att man i den offentliga debatten hittills har fokuserat mer på klimatförändringen än på naturförlusten. För att påskynda statsförvaltningens arbete till förmån för naturen har man med Statskontorets Kaikupengar inlett utvecklingsprogrammet Luontopositiivinen hallinto (Naturpositiv förvaltning), som förhoppningsvis också stöder identifieringen av naturrelaterade mål i det hållbarhetsarbete som utförs inom statsförvaltningens organisationer vid sidan av klimatförändringen.

Mål 15 delas vidare in i tolv [delmål](#) som konkretiserar hur skyddet av livet ovan jord främjas. I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 identifierades oftast följande delmål:

15.5 Vidta omedelbara och betydande åtgärder för att minska förstörelsen av naturliga livsmiljöer, hejda förlusten av biologisk mångfald och senast 2020 skydda och förebygga utrotning av hotade arter.

Figur 35: Delmålen under mål 15 för hållbar utveckling enligt antalet gånger de identifierats

Urval ur rapporterna

Skogscentralen genomförde projektet Lehtokeskusalueiden luontohelmet, där centralen kartlade potentiella skötselobjekt i lundarna, aktiverade skogsägarna att vårda lundarna, planerade, genomförde och övervakade naturvårdsarbeten, producerade utbildnings- och kommunikationsmaterial samt ordnade utbildningar. Det viktigaste målet var att genomföra skötselåtgärder vid lundobjekten. Projektet finansierades av Metso-programmet, som finansierades gemensamt av jord- och skogsbruksministeriet och miljöministeriet. Lundarna hör till de frodigaste och artrikaste växtplatserna i Finlands skogar.

Syke har i ett omfattande samarbete med experter och forskare utvecklat en metod att beräkna de skador och den nytta för naturen som människans verksamhet orsakar naturtyperna. Kärnan i beräkningen är en bedömning av naturtypens ekologiska status. Anvisningar för bedömning av den ekologiska statusen för olika grupper av naturtyper publicerades samtidigt som anvisningarna för beräkning av naturkompensation och -förstöring och responsen gällande återställande av naturtyper, naturlig återhämtning och naturvård. Anvisningarna och redskapen har planerats särskilt med tanke på ekologisk kompensation, men de kan också lämpa sig för ett mer omfattande bruk, till exempel för att stöda återställandet.

4.3.4 SDG 7: Hållbar energi för alla

Mål 7 syftar till att säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla. Globalt sett har det skett måttliga framsteg mot målet, men det förekommer fortfarande stora utmaningar med att uppnå det. För Finlands del bedöms målet ha uppnåtts.³² Enligt Finlands landsrapport om hållbar utveckling ökade andelen förnybar energi av den totala energiförbrukningen 2023 till 51 procent, då vindkraften ökade betydligt. Elnätet täcker hela befolkningen. Å andra sidan anser organisationsfältet i landsrapporten att det förekommer regionala skillnader och skillnader mellan befolkningsgrupperna i fråga om möjligheterna till förmånliga, tillförlitliga och moderna energitjänster. Det konstateras att energiomställningen kan öka ojämlikheten mellan hushållen.³³

Följande sex organisationer identifierade i sina hållbarhets- och ansvarsrapporter för 2024 att de kan främja mål 7:

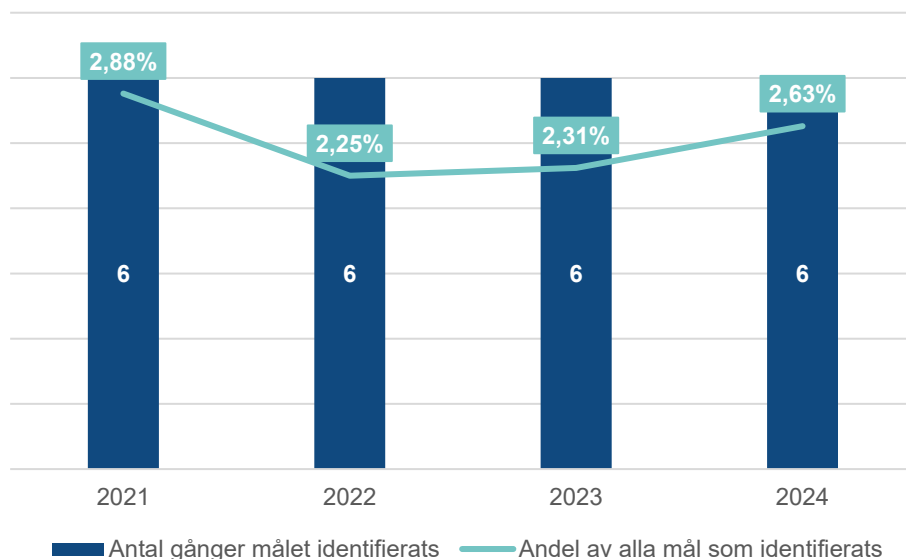
- Energimyndigheten
- Geologiska forskningscentralen
- Försörjningsberedskapscentralen
- Senatkoncernen
- Strålsäkerhetscentralen
- Arbets- och näringsministeriet

³² Sachs et. al. 2025, 11; 182

³³ Finnish Government 2025, 113

I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 var mål 7 det mål för hållbar utveckling som identifierats tolfte mest. Under rapporteringsåret 2023 var målet det nionde mest identifierade målet tillsammans med mål 6 (rent vatten och sanitet för alla) och 14 (hav och marina resurser). Målets andel av alla identifierade mål har varierat en aning från år till år, men antalet gånger målet identifierats har varit exakt detsamma från år till år.

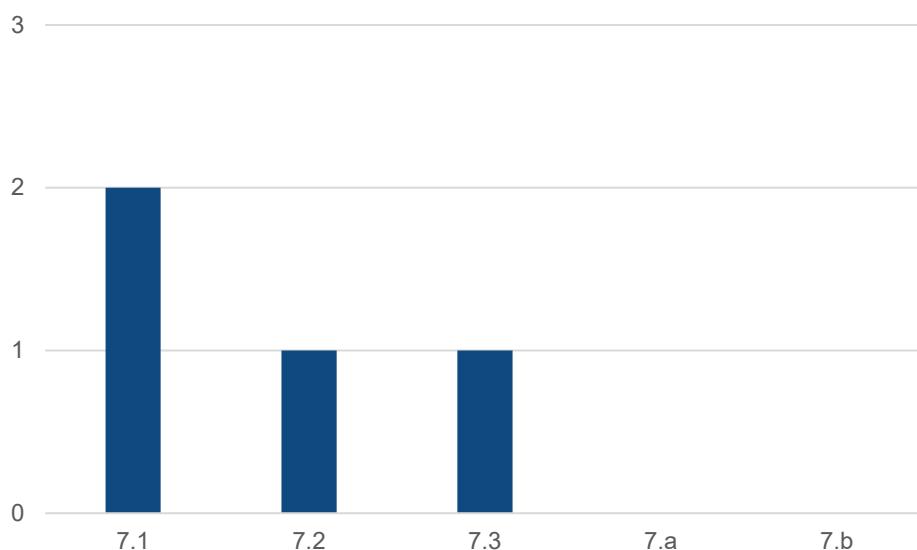
Figur 36: Antalet gånger mål 7 för hållbar utveckling identifierats och målets andel av alla identifierade mål 2021–2024

I statsförvaltningens organisationer har mål 7 påskyndats bland annat genom att organisationerna främjat produktionen av ren energi. Det ringa antalet gånger målet identifierats torde förklaras av att målet är mycket avgränsat till sitt innehåll. Antalet organisationer som har betydande möjligheter att påverka främjandet av detta mål är begränsat. Målet har identifierats särskilt inom arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde.

Mål 7 delas vidare in i fem [delmål](#) som konkretiserar hur tillgången till ekonomiskt överkomlig och hållbar energi främjas. I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 identifierades oftast följande delmål: **7.1** Senast 2030 säkerställa allmän tillgång till ekonomiskt överkomliga, tillförlitliga och moderna energitjänster.

Figur 37: Delmålen under mål 7 för hållbar utveckling enligt antalet gånger de identifierats

Urval ur rapporterna

Geologiska forskningscentralen startade det europeiska samprojektet INTERSTORES, i vilket man undersöker den nya generationens system för lagring av säsongsbetonad värmeenergi. Dessutom undersökte den byggandet av underjordisk lagring av väte och möjligheterna att använda väte i Finland i projektet Hydrogen UnderGround (HUG). De största utmaningarna när det gäller förnybar energi är lagringen av energi under en längre tid.

Energimyndigheten uppdaterade föreskriften om tekniska nyckeltal för elnätet, som nätinnehavare varje år lämnar till Energimyndigheten för tillsyn. De nyckeltal som samlas in utökades med flera nyckeltal som hänför sig till kundbetjäningens kvalitet. Med hjälp av dessa nyckeltal kan man i framtiden bättre följa upp att kundernas rätt till god service och att få besvär behandlade tillgodoses.

4.3.5 SDG 2: Ingen hunger

Mål 2 syftar till att avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition samt främja ett hållbart jordbruk. Globalt sett är målet förknippat med stora utmaningar och framstegen mot målet har avstannat. För Finlands del hör målet till de tre mål för hållbar utveckling som Finland har de största utmaningarna med att uppnå. Våra utmaningar handlar till exempel om den höga konsumtionsnivån i fråga om energiintensiva produkter från djurriket samt en hållbar användning av kväve. Framstegen mot målet har avstannat även i Finland³⁴.

Enligt Finlands landsrapport om hållbar utveckling är övervikt ett centralt hälsoproblem i Finland, medan undernäring knappt alls förekommer. Människor har möjlighet till trygg och näringsrik mat året runt. Å andra sidan lyfter organisationsfältet i rapporten fram en oro för till exempel den ökade undernäringen samt möjligheterna till en jämlik tillgång till näringsrik och tillräcklig mat.³⁵

Följande fem organisationer identifierade i sina hållbarhets- och ansvarsrapporter för 2024 att de kan främja mål 2:

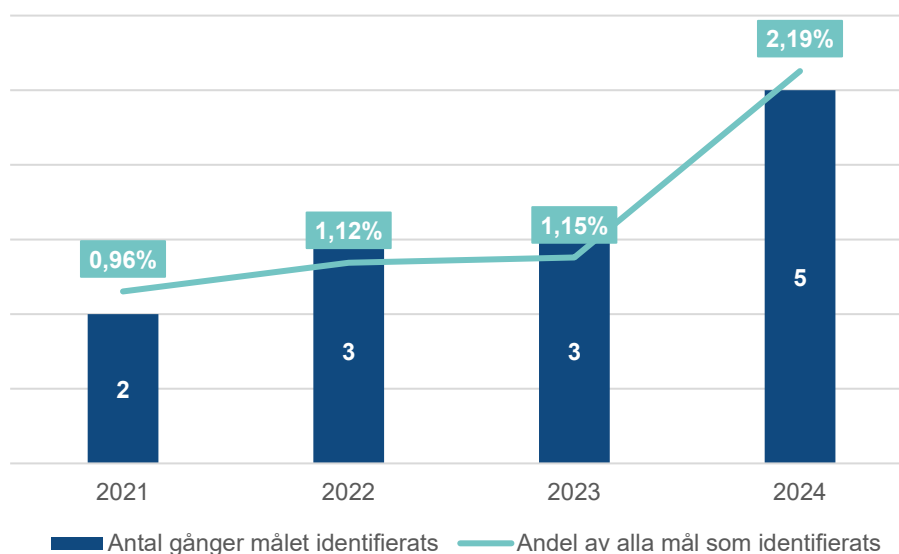
- Fimea
- Försörjningsberedskapscentralen
- Naturresursinstitutet
- Jord- och skogsbruksministeriet
- Livsmedelsverket

I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 var mål 2 det trettonde mest identifierade målet för hållbar utveckling tillsammans med mål 6 (rent vatten och sanitet för alla) och 14 (hav och marina resurser). Under rapporteringsåret 2023 var målet det mål som identifierades minst tillsammans med mål 1 (ingen fattigdom). Efter de tre första rapporteringsåren ökade antalet gånger målet identifierats och målets andel av alla mål under rapporteringsåret 2024.

³⁴ Sachs et. al. 2025, 11; 182–183

³⁵ Finnish Government 2025, 93; 95

Figur 38: Antalet gånger mål 2 för hållbar utveckling identifierats och målets andel av alla identifierade mål 2021–2024

I statsförvaltningens organisationer har mål 7 främjats bland annat genom att organisationerna beviljat jordbrukarna stöd och producerat information om jordbruk och matproduktion samt de möjligheter dessa medför. Organisationer kan ha svårt att identifiera sambandet mellan den egna verksamheten och mål 2, i synnerhet om organisationens verksamhet inte har en direkt koppling till matproduktion. Det bör dock observeras att Finlands utmaningar för att uppnå målet inte enbart är kopplade till den traditionella matproduktionen, utan också till vanor gällande matkonsumtion. Utöver de organisationer som har identifierat mål 2 finns det också andra organisationer som åtminstone indirekt kan påverka genomförandet av målet.

Mål 2 delas vidare in i åtta [delmål](#) som konkretiserar hur avskaffandet av hunger och livsmedelsförsörjningen främjas. I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 identifierades följande delmål, alla en gång:

2.1 Senast 2030 avskaffa hunger och garantera alla människor, i synnerhet de fattiga och människor i utsatta situationer, inklusive små barn, tillgång till tillräckligt med säker och näringsrik mat året om.

2.a Öka investeringarna, bland annat genom stärkt internationellt samarbete, i infrastruktur på landsbygden, forsknings- och rådgivningstjänster för jordbruket, teknikutveckling samt genbanker för växter och husdjur i syfte att öka jordbrukets produktionskapacitet i utvecklingsländerna, i synnerhet de minst utvecklade länderna.

Urval ur rapporterna

År 2024 publicerade **Luke** en syntesrapport om energiförbrukningen inom den finländska jordbruksproduktionen. Av rapporten framgår att jordbrukets totala energiförbrukning inte har minskat under de senaste 15 åren trots att antalet jordbruksföretag har minskat. Användningen av fossila bränslen och el skulle kunna minskas genom att man övergår till mer energieffektiva produktionsprocesser, ökar användningen av ersättande energikällor samt förbättrar maskiners och anordningars energieffektivitet.

Via **Livsmedelsverket** betalades 1,5 miljarder euro i olika stöd, genom vilka det för jordbrukarna ställdes upp mål även för annat än matproduktion, till exempel skydd av naturen och miljön, skötsel av landskap samt bekämpning av och anpassning till klimatförändringen.

4.3.6 SDG 6: Rent vatten och sanitet för alla

Mål 6 syftar till att säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla. Globalt sett är målet förknippat med betydande utmaningar och framstegen mot målet har avstannat. Även Finland har vi trots måttliga framsteg fortfarande utmaningar med att uppnå målet till exempel i fråga om vattenförbrukning i anslutning till importerade produkter.³⁶

Enligt Finlands landsrapport om hållbar utveckling har målen om att garantera tryggt och förmånligt dricksvatten för alla tryggat en tillräcklig och jämlik sanitet uppnåtts. År 2023 behandlades 98 procent av avloppsvattnet på ett säkert sätt och 87 procent av sjöarnas areal klassificerades ha en god vattenkvalitet. Det finns mycket att förbättra till exempel i anslutning till vattenåtervinning.³⁷

Följande fem organisationer identifierade i sina hållbarhets- och ansvarsrapporter för 2024 att de kan främja mål 6:

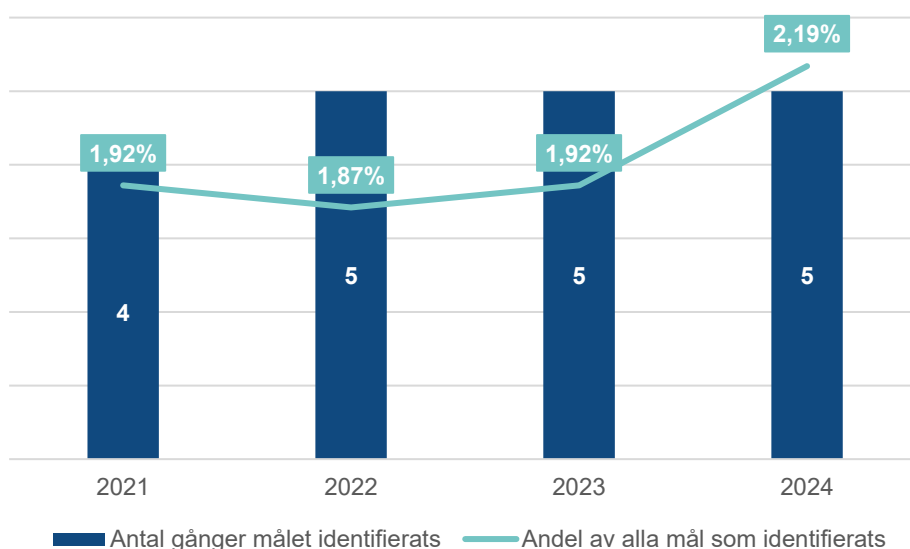
- Geologiska forskningscentralen
- Försörjningsberedskapscentralen
- Jord- och skogsbruksministeriet
- Finlands miljöcentral
- Valvira

I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 var mål 6 det trettonde mest identifierade målet för hållbar utveckling tillsammans med mål 2 (ingen hunger) och 14 (hav och marina resurser). Under rapporteringsåret 2023 var målet det nionde mest identifierade målet tillsammans med mål 7 (hållbar energi för alla) och 14 (hav och marina resurser). Antalet gånger målet identifierats har hållits på nästan samma nivå år efter år och under de senaste åren har också målets relativa andel av alla mål ökat en aning.

³⁶ Sachs et. al. 2025, 11; 182–183

³⁷ Finnish Government 2025, 109

Figur 39: Antalet gånger mål 6 för hållbar utveckling identifierats och målets andel av alla identifierade mål 2021–2024

I statsförvaltningens organisationer har mål 6 främjats bland annat genom att organisationerna påskyndat en hållbar användning av vatten och främjat vattendiplomati. Det ringa antalet gånger målet identifierats torde delvis förklaras av att innehållet i målet är noggrant avgränsat. Å andra sidan finns det utöver de organisationer som identifierat målen sannolikt även andra organisationer som kan främja målet genom sin verksamhet.

Mål 6 delas vidare in i åtta [delmål](#) som konkretiserar hur tillgången till rent vatten och sanitet för alla främjas. I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 identifierades följande delmål, alla en gång:

6.3 Till 2030 förbättra vattenkvaliteten genom att minska föroreningar, stoppa dumpning och minimera utsläpp av farliga kemikalier och material, halvera andelen obehandlat avloppsvatten och väsentligt öka återvinningen och en säker återanvändning globalt.

6.5 Senast 2030 genomföra en integrerad förvaltning av vattenresurser på alla nivåer, när så är lämpligt genom gränsöverskridande samarbete.

6.6 Senast 2020 skydda och återställa de vattenrelaterade ekosystemen, däribland berg, skogar, våtmarker, floder, akviferer och sjöar.

Urval ur rapporterna

Syke koordinerar tillsammans med **Utrikespolitiska institutet** ett samprojekt för vattendiplomati som finansieras av **utrikesministeriet, miljöministeriet och jord- och skogsbruksministeriet** och i vilket man främjar vattendiplomati både i Finland och utomlands. År 2024 erbjöds genom projektet sakkunskap om vattendiplomati och gränsvattensamarbete och stöd för bland annat Zambia och Irak samt länderna i Nilenområdet och Kaukasien. Dessutom stödde man utvecklingen av ett kunskapsunderlag om och metoder för vattendiplomati.

Geologiska forskningscentralen var med och utbildade lärare vid en lokal läroanstalt i Zambia i gruvmiljöfrågor. Utbildningsprogrammet genomförs i samarbete med yrkeshögskolan Hämeen ammattikorkeakoulu. Genom utbildningsprogrammet främjas en mer hållbar användning av vattenresurser i Zambia. Gruvindustrin har en betydande roll i Zambias ekonomiska tillväxt, men det krävs fortfarande arbete bland annat i frågor som gäller miljö och vattenförvaltning.

4.3.7 SDG 14: Hav och marina resurser

Syftet med mål 14 är att bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling. Globalt sett är målet förknippat med stora utmaningar och framstegen mot målet har avstannat. Även i Finland har vi fortfarande betydande utmaningar med att uppnå målet, till exempel i fråga om antalet skyddade havsområden som är viktiga för den biologiska mångfalden. Även Finlands framsteg mot målet har avstannat.³⁸

Enligt Finlands landsrapport om hållbar utveckling håller föreningen av Östersjön på att minska på lång sikt, men Finland har inte tillräckligt kunnat minska föroreningarna från jord- och skogsbruket. Av de 42 undervattensmiljöer som bedömdes 2018 bedömdes fem vara hotade och fem sårbara. Sedan 2008 har 24 procent av livsmiljötyperna försämrats.³⁹

Följande fem organisationer identifierade i sina hållbarhets- och ansvarsrapporter för 2024 att de kan främja mål 14:

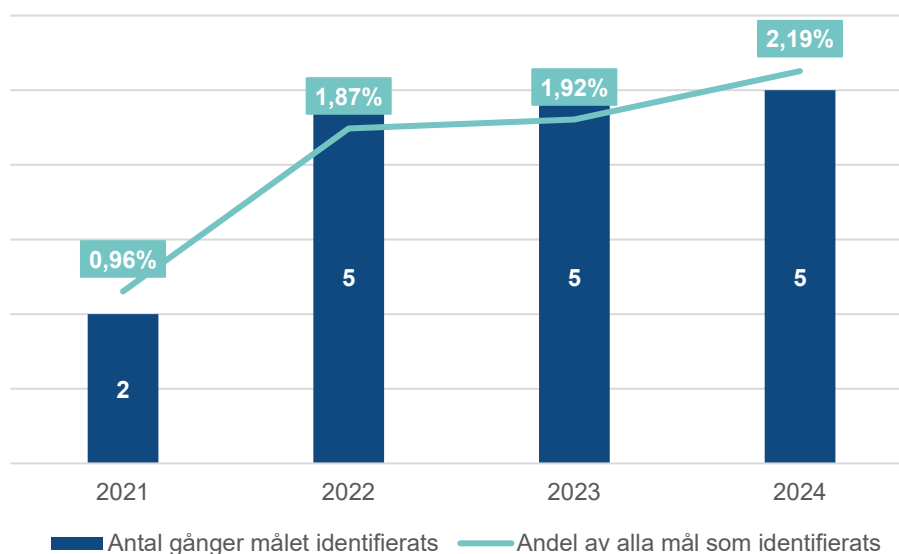
- Naturresursinstitutet
- Jord- och skogsbruksministeriet
- Gränsbevakningsväsendet
- Finlands miljöcentral
- Förvaltningsnämnden för Sveaborg

I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 var mål 14 det trettonde mest identifierade målet för hållbar utveckling tillsammans med mål 2 (ingen hunger) och 6 (rent vatten och sanitet för alla). Under rapporteringsåret 2023 var målet det nionde mest identifierade målet tillsammans med mål 6 (rent vatten och sanitet för alla) och 7 (hållbar energi för alla). Efter det första rapporteringsåret ökade antalet gånger målet identifierats har därefter hållits på samma nivå. Dessutom ökade målets andel av alla identifierade mål och har ökat en aning även under de senaste åren.

³⁸ Sachs et. al. 2025, 11; 182–183

³⁹ Finnish Government, 141

Figur 40: Antalet gånger mål 14 för hållbar utveckling identifierats och målets andel av alla identifierade mål 2021–2024

I statsförvaltningens organisationer har mål 14 främjats bland annat genom att organisationerna producerat information om den marina miljöns tillstånd samt övervakat den marina miljön. Utöver de organisationer som har identifierat målet finns det sannolikt också andra organisationer som genom sin verksamhet åtminstone indirekt kan främja mål 14. Såsom tidigare konstaterats är också naturmålen vid sidan av klimatarbetet kopplade till statsförvaltningens hållbarhetsarbete.

Mål 14 delas vidare in i tio [delmål](#) som konkretiserar hur skyddet av livet under vatten främjas. I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 identifierades följande delmål en gång:

14.1 Till 2025 förebygga och avsevärt minska alla slags föroreningar i havet, i synnerhet från landbaserad verksamhet, inklusive marint skräp och tillförsel av näringsämnen.

Urval ur rapporterna

I en lokal som **förvaltningsnämnden för Sveaborg** tillhandahöll presenterades doktoranden Sonja Repettis empiriska utställning och forskning Levät – Algae – Alger, som lyfte fram mikroalgernas betydelse i havets ekosystem. På utställningen fick besökarna bekanta sig med mikroalger med hjälp av förstorade tredimensionella modeller. Som en del av utställningen genomfördes en enkät med hjälp av vilken man utredde besökarnas kunskaper och uppfattningar om alger samt hur de eventuellt förändrats under utställningsupplevelsen.

Gränsbevakningsväsendets beredskap att bekämpa miljöskador ligger på en god nivå tack vare att planberedskapen, reaktionsberedskapen och det internationella samarbetet utvecklats och har i den rådande situationen riktats utifrån en riskbedömning. Bekämpningsberedskapen förbättras ytterligare tack vare projektet Bevakningsfartyg 2025: genom projektet får Gränsbevakningsväsendet under 2025 och 2026 tillgång till två moderna bevakningsfartyg, vilket nästan tredubblar Gränsbevakningsväsendets oljeuppsamlingskapacitet och förbättrar kemikaliebekämpningsförmågan.

4.3.8 SDG 1: Ingen fattigdom

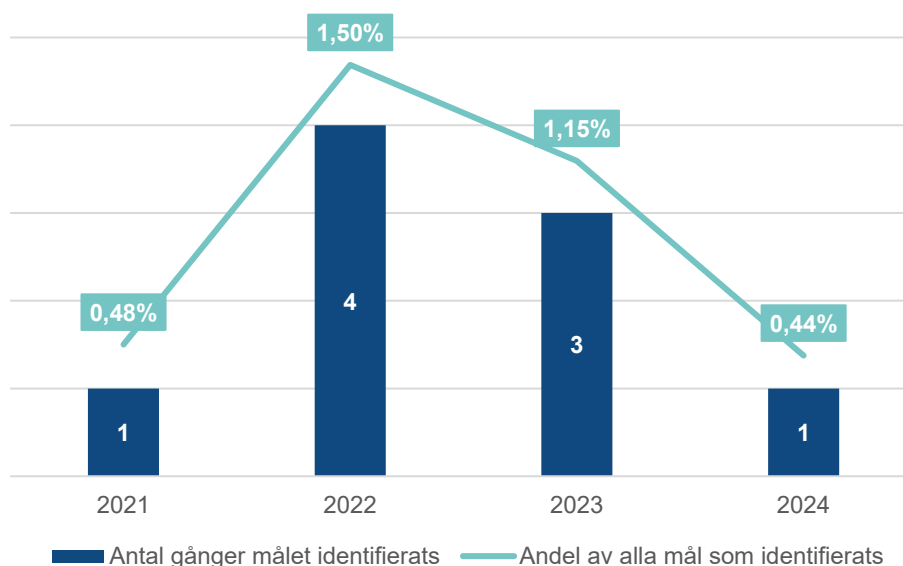
Syftet med mål 1 är att avskaffa fattigdom i alla dess former överallt. Globalt sett är målet förknippat med betydande utmaningar och framstegen mot målet har avstannat. Finland bedöms ha uppnått målet, men utvecklingen har bromsats upp.⁴⁰

Enligt Finlands landsrapport om hållbar utveckling förekommer det ingen extrem fattigdom i Finland, men under 2019–2023 minskade antalet personer som löper risk för fattigdom något i fråga om barn och ökade något i fråga om personer i arbetsför ålder och den äldre befolkningen. Den relativa fattigdomen har inte förändrats nämnvärt under innevarande årtusende, men har ökat något under de senaste åren. Organisationsfältet anser i landsrapporten att nedskärningar i den sociala tryggheten kan öka antalet personer som lever under den nationella fattigdomsgränsen och marginalisera de mest utsatta.⁴¹

I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 var det endast Verket för finansiell stabilitet som identifierade att det kan främja mål 1.

I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 var mål 1 det mål för hållbar utveckling som identifierades minst. Under rapporteringsåret 2023 var målet det mål som identifierades minst tillsammans med mål 2 (ingen hunger). Målet identifierades endast en gång under rapporteringsåren 2021 och 2024, medan siffran åren däremellan var något större. Likaså återgick målets andel av alla identifierade mål under rapporteringsåret 2024 till 2021 års nivå.

Figur 41: Antalet gånger mål 1 för hållbar utveckling identifierats och målets andel av alla identifierade mål 2021–2024

Det ringa antalet gånger målet identifierats kan förklaras av att det bedöms att målet redan har uppnåtts för Finlands del. Resurserna för hållbarhetsarbete har således kunnat riktas till mål som förknippas med fler utmaningar. Det finns dock också andra organisationer som genom sin verksamhet kan påverka målet åtminstone indirekt.

Mål 1 delas vidare in i sju [delmål](#) som konkretiserar hur avskaffandet av fattigdom främjas. I hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024 identifierades följande delmål en gång:

⁴⁰ Sachs et. al. 2025, 11; 182

⁴¹ Finnish Government 2025, 89–91

1.5 Till 2030 bygga upp motståndskraften hos de fattiga och människor i utsatta situationer och minska deras utsatthet och sårbarhet för extrema klimatrelaterade händelser och andra ekonomiska, sociala och miljömässiga chocker och katastrofer.

Urval ur rapporterna

Verket för finansiell stabilitet upprätthåller och främjar en ram för krislösning och ett insättningsgarantisystem för att säkerställa att alla insättare har jämlik tillgång till sina insättningar under ekonomiska chocker. År 2024 övade verket på att betala insättningsgarantiersättningar. Under övningarna testades utbetalningen av insättningsgarantiersättningar i hemlandet samt samarbetet mellan insättningsgarantimyndigheterna, kommunikationen med insättare och betalningen av ersättningar tillsammans med de svenska och norska insättningsgarantimyndigheterna.

5 Hurdant fotavtryck lämnar organisationerna?

I anvisningarna för Statskontorets hållbarhetsrapportering ligger tyngdpunkten på att beskriva verksamhetens handavtryck. Syftet är att styra organisationerna att fokusera på att öka handavtrycket och därigenom främja målen för hållbar utveckling på bred front i samhället. Det här minskar emellertid inte fotavtryckets betydelse i organisationens hållbarhetsarbete.

Med fotavtryck avses de direkta konsekvenser som organisationens verksamhet orsakar verksamhetsmiljön. All verksamhet har negativa eller positiva konsekvenser för organisationens verksamhetsmiljö. Därför är det mycket viktigt att kartlägga den egna organisationens fotavtryck och systematiskt arbeta för att minska det.

Liksom i hållbarhetsarbetet i allmänhet bör organisationerna vad gäller fotavtrycket koncentrera sig på de delområden som organisationen kan påverka genom sin egen verksamhet. I Statskontorets anvisningar för hållbarhetsrapportering ges anvisningar om att granska fotavtrycket ur ett ekologiskt, socialt och ekonomiskt perspektiv. Dessutom kan man också granska till exempel det kulturella perspektivet och forskningsetiska frågor, om forskningsverksamheten är en väsentlig del av organisationens verksamhet.

Verksamhetens fotavtryck har granskats i 82 procent av hållbarhets- och ansvarsrapporterna i denna sammanfattning. Andelen är något mindre än i fjol (88 %). Samtidigt har också alla delområden av fotavtrycket behandlats i mindre utsträckning än under de senaste åren. Skillnaden jämfört med i fjol kan förklaras av att nästan alla ministerier rapporterade om sin verksamhet som en del av resultatbilagan till regeringens årsberättelse, där det utrymme som står till förfogande är begränsat. Ministerierna rapporterade alltså oftast inte om sitt eget fotavtryck.

Statsförvaltningens svåra ekonomiska situation syns i organisationernas rapporter och i hållbarhetsarbetet med anknytning till fotavtrycket. Många organisationer har berättat att de haft omställningsförhandlingar och hur de påverkat organisationens ekonomiska hållbarhet och personalens välbefinnande. Dessutom har de knappa ekonomiska resurserna för vissa organisationer inneburit att de till exempel slopat externa miljösystem.

Tabell 4: Behandling av fotavtrycket i hållbarhets- och ansvarsrapporterna

Fotavtrycket behandlas	82 %
Det ekologiska fotavtrycket behandlas	78 %
Det sociala fotavtrycket behandlas	58 %
Det ekonomiska fotavtrycket behandlas	45 %
Mål har ställts upp för att minska fotavtrycket	42 %
Ett miljösystem används	15 %
Koldioxidavtrycket har beräknats	18 %

5.1 Ekologiskt fotavtryck

Det ekologiska fotavtrycket var det delområde av fotavtrycket som identifierades mest i rapporterna 2024 och det behandlades i 78 procent av rapporterna. Andelen är mindre än 2023 (86 %). Det stora antalet gånger fotavtrycket identifierats torde förklaras av att innehållet i det ekologiska fotavtrycket hör till de delområden av hållbarhets- och ansvarsarbetet som är mest bekant för de flesta. Till exempel koldioxidavtrycket, avfall och resor är bekanta teman för nästan alla och dessutom är de ofta väsentliga i alla organisationers rapportering, oberoende av sektor, uppgiftsfält eller organisationens storlek.

Koldioxidavtrycket är kanske den mest kända indikatorn för det ekologiska fotavtrycket. 18 procent av organisationerna har meddelat att de nästan eller helt och hållet täcker sitt koldioxidavtryck. Dessutom har flera

organisationer i sin rapport beskrivit koldioxidutsläppen inom något delområde av verksamheten, till exempel i anslutning till resor, lokaler eller upphandlingar.

Oftast rapporterade organisationerna i samband med sitt ekologiska fotavtryck om sina anskaffningar, lokaler, avfallsmängder och antalet resor. Ofta finns det redan färdigt information om dessa teman. Dessutom har statsförvaltningen gemensamma riktlinjer för dessa, till exempel resereglementet och lokalstrategin. De ovan beskrivna temana har också en stark koppling till det ekonomiska fotavtrycket och därmed till organisationens kostnadseffektivitet. Genom att till exempel minska antalet lokaler eller resor kan man ofta samtidigt minska både det ekonomiska och det ekologiska fotavtrycket. I samband med dessa åtgärder är det emellertid alltid viktigt att också beakta åtgärdernas sociala konsekvenser.

Urval ur rapporterna

Statens revisionsverk tog i bruk HRT-tjänsteresor för att göra det ännu smidigare för personalen att använda huvudstadsregionens kollektivtrafik i ärenden som berör arbetsuppgifterna. Målet är att kollektivtrafik ska användas för resor under arbetsdagen. Responsen från personalen har varit mycket positiv.

THL ordnade en kampanjvecka för planetär kost i Helsingfors i maj 2024. Under kampanjveckan fick personalen klimativänlig vegetarisk mat eller veganska rätter till lunch. Dessutom fick personalen information om den planetära tallriksmodellen och kosten samt om klimateffekterna av olika måltidsval.

Vid **Trafikledsverket** gjordes en granskning av helhetsbilden i fråga om cirkulär ekonomi, utifrån vilken verket utarbetade mål för cirkulär ekonomi och ett utbud av åtgärder. Utbudet av åtgärder inbegriper ett strukturerat förslag på åtgärder för att främja cirkulär ekonomi vid verket 2025–2035. Först presenteras en sammanställning av pågående eller föreslagna åtgärder som stöder cirkulär ekonomi 2025. Därefter har utbudet av åtgärder delats in enligt tema. Utbudet av åtgärder uppdateras varje år.

Lantmäteriverket utredde sitt koldioxidavtryck för första gången. Största delen av koldioxidavtrycket består av utsläpp från värdekedjan, i synnerhet upphandlingar. De största utsläppen uppstår vid upphandling av experttjänster, forskningsutrustning och maskinhallar. Dessutom orsakas utsläpp från värdekedjan av affärsresor och pendlingsresor. De direkta utsläppen från den egna verksamheten hänför sig i huvudsak till flygfotograferings- och laserskanningsflygningar och körning med leasingbilar i arbetet. Indirekta utsläpp från verksamheten orsakas av energiförbrukningen i lokalerna.

5.2 Socialt fotavtryck

Det sociala fotavtrycket var det delområde av fotavtrycket som identifierades näst mest 2024 och det behandlades i 58 procent av rapporterna. Andelen är något mindre än 2023 (63 %).

Det är inte alltid enkelt att definiera om ett tema hör till innehållet i handavtrycket eller det sociala fotavtrycket. Om en organisation räknar ett tema till innehållet i handavtrycket kan det minska identifieringsgraden för det sociala fotavtrycket. Till exempel åtgärder som vidtagits för att främja mål 3 (god hälsa och välbefinnande), 5

(jämförbarhet), 8 (anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt) och 10 (minskad ojämlikhet) kan beroende på organisationen och sammanhanget höra till både handavtrycket och fotavtrycket. Den slutliga bedömningen av när det är fråga om att skapa och öka den samhälleliga genomslagskraften och när det däremot är fråga om att minska de negativa konsekvenserna av den egna verksamheten ankommer på de rapporterade organisationerna.

Innehållet i det sociala fotavtrycket kan precis som när det gäller det ekologiska fotavtrycket vara mycket lika oberoende av sektor, uppgiftsfält eller organisationens storlek. Till exempel berör teman som gäller personalens välbefinnande, arbetsgivarbilden, utbildning, arbete med intressentgrupper, likabehandling och jämförbarhet alla organisationer.

I rapporterna för 2024 berättar många organisationer, till exempel Skatteförvaltningen, Livsmedelsverket, Meteorologiska institutet och Utbildningsstyrelsen, om samarbetsförhandlingar när de nämner det sociala fotavtrycket. Förhandlingarna har utmanat organisationernas grundläggande verksamhet och påverkat personalen. Målet har varit att försöka agera så bra som möjligt trots en svår situation. Livsmedelsverket beskriver i sin rapport att samarbetsförhandlingarna har inneburit en övergripande förändring i organisationens verksamhet.

"Vid samarbetsförhandlingarna arbetade vi för att effektivisera flera olika processer, prioriterade och gallrade bort uppgifter och avstod från rekryteringar. – – Till följd av samarbetsprocessen var vi tvungna att permittera och säga upp personal, vilket återspeglades i personalens välbefinnande bland annat som en osäkerhet om huruvida arbetsplatsen finns kvar eller arbetsuppgifterna helt eller delvis ändras."

Urval ur rapporterna

Fpa:s regnbågsnätverk har redan i flera års tid ordnat en kaffebjudning för personalen för att fira den internationella IDAHOBIT-dagen. År 2024 serverades kaffe i Helsingfors, Esbo, Uleåborg och Björneborg. Kaffebjudningen är ett sätt att öka Fpa-medarbetarnas medvetenhet om likabehandling och mångfald samt om verksamheten i Fpa:s regnbågsnätverk.

Statistikcentralen genomförde en utredning om nuläget i fråga om kommunikation på arbetsplatsen. Statistikcentralen utredde utmaningar, behov och roller i fråga om kommunikationen på arbetsplatsen samt preciserade syftet med att använda kommunikationsverktyg och -kanaler. Centralen utredde också behoven av att utveckla den interna webbplatsen. Förutredningen visade att strömmen av meddelanden orsakar en känsla av bristande kontroll och oklarhet och att det delvis är svårt att hitta information. Målet är att förnya intranätet och utveckla informationshanteringen. Samtidigt förtydligas användningen av kommunikationsmedel samt kanalerna och gemenskaperna.

Academy of Brain belönade **Tullen** som den bästa främjaren av gemensamma studier. Användningsprocenten för webbutbildningar för Tullens personal ökade mer än fyrfaldigt jämfört med året innan. Dessutom utnyttjade Tullens medarbetare flitigt också statsförvaltningens gemensamma utbud i eOppiva.

Vid **Fimea** genomfördes de första anonyma rekryteringarna. Målet med anonyma rekryteringar är en mer enhetlig och jämlik ansökningsprocess. Sökandena väljs till intervju utan att rekryteraren fått information om sökandens namn, ålder, kön, ort, modersmål, nationalitet eller utseende. Erfarenheterna var positiva och anonyma rekryteringar rekommenderas även i fortsättningen.

5.3 Ekonomiskt fotavtryck

Det ekonomiska fotavtrycket var precis som tidigare år det delområde av fotavtrycket som identifierades tredje mest och det behandlades i 45 procent av rapporterna. Andelen är något mindre än 2023 (49 %). Det är dock bra att observera att organisationerna kan ha behandlat till exempel sin ekonomiska situation eller sin ekonomiska hållbarhet i samband med ett annat kapitel på grund av den knappa ekonomiska situationen och dess stora betydelse inom statsförvaltningen och den offentliga förvaltningen. Sådana punkter har inte räknats med i kapitlet ovan, även om de har ett nära samband med organisationernas ekonomiska fotavtryck och rapporteringen om det. Dessutom torde många organisationer rapportera om sin ekonomiska verksamhet och de faktorer som påverkar den i sin verksamhetsberättelse. Dessa frågor rapporteras inte nödvändigtvis längre som en del av hållbarhets- eller ansvarsrapporten.

Å andra sidan rapporterar en del organisationer som en del av sitt ekologiska fotavtryck också om faktorer som har en minskande effekt på det ekonomiska fotavtrycket. Till exempel behandlas åtgärder som berör minskning av lokalerna ofta i samband med det ekologiska fotavtrycket, även om dessa åtgärder kan ha en betydande ekonomisk inverkan. De olika dimensionerna av fotavtrycket är inte helheter som är helt separata från varandra.

Centralt innehåll i det ekonomiska fotavtrycket är till exempel öppen och transparent användning av offentliga medel, arbetets resultat och produktivitet samt utveckling av upphandlingsverksamheten. Dessutom kan man i samband med det ekonomiska fotavtrycket också behandla frågor som anknyter till administrativt ansvar, till exempel genomförande av god förvaltning. Många organisationer som utöver statsbudgeten även får annan finansiering för sin verksamhet rapporterar ofta om finansieringskällorna i samband med det ekonomiska fotavtrycket. En del av dessa organisationer har också strävat efter att stärka sin ekonomiska hållbarhet genom att stärka den externa finansieringen samtidigt som statens andel av finansieringen har minskat. På så sätt har man strävat efter att stärka verksamhetens kontinuitet.

Urval ur rapporterna

Statskontoret inledde ett projektet Datakontoret, där man löser utmaningar kring informationshanteringen. Dessa är flaskhalsar för ett effektivt utnyttjande av informationen. Till exempel ägarskap och förtydligande av åtkomsträttigheterna är centrala i informationsledningen. Projektet har främjat en öppnare och mer transparent kultur av informationsdelning, i synnerhet genom att öka kostnadsmedvetenheten. För personalen har skapats vyer för uppföljning av kostnaderna för verksamheten och molnplattformen.

Finland har varit framgångsrikt när det gäller ansökningar om stöd för trafikprojekt. Åren 2020–2024 fick vi 366 miljoner euro i stöd. Andelen för programperioden 2021–2027 är 289 miljoner euro. Nästan 80 procent av stöden har erhållits genom **Trafikledsverkets** ansökningar. Projekten för militär rörlighet står för 83 miljoner euro. I ansökan 2024 ansöktes om finansiering bland annat för en isbrytare, lindring av klimatförändringens effekter på riksväg 21, ett projekt för genomförande av intelligent vägtrafik samt utveckling av järnvägssystemet och egendomsförvaltningen.

5.4 Övrigt innehåll i fotavtrycket

Forskningsansvar

Några organisationer rapporterade om sitt forskningsansvar eller om etiska principer för forskningen. Meteorologiska institutet, Lantmäteriverket och Naturresursinstitutet rapporterade om sitt forskningsansvar. Dessutom rapporterade Geologiska forskningscentralen och Niuvanniemi sjukhus om ansvar i samband med forskning som en del av sitt handavtryck.

I fråga om forskningsansvaret betonas till exempel principerna för öppen vetenskap och god vetenskaplig praxis. I några rapporter behandlas också etiska principer i anslutning till forskningen. I fråga om vetenskap och forskning kan det också följas upp hur ofta man hänvisar till organisationens forskare eller hur väl organisationens publikationer fungerar som källmaterial. Naturresursinstitutet berättar i sin rapport hur organisationen 2024 publicerade etiska principer för sin forskning i anslutning till miljö och organismer.

”År 2024 var vi först i Finland med att publicera etiska principer för forskning om miljö och organismer. De skapade en grund för den Forskningsetiska kommittén för naturvetenskap, vars mål är att hjälpa forskare att reflektera över sin forskning ur ett etiskt perspektiv. Forskningsgrupperna bedömer i planeringsskedet av en undersökning om undersökningen orsakar sådana betydande olägenheter att det finns skäl att göra en förhandsbedömning. I begäran om utlåtande överväger forskningsgruppen undersökningens skador och risker i förhållande till nyttan samt åtgärder för att minimera skadorna och riskerna. Den etiska kommittén ger utifrån de uppgifter den fått ett positivt, villkorligt positivt eller negativt utlåtande om undersökningen. Målet med förhandsbedömningen är att ändra forskningsplanen så att undersökningen kan genomföras. Vid utarbetandet av de etiska principerna och processen för förhandsbedömning har vi samarbetat intensivt med Forskningsetiska delegationen.”

Principen om öppenhet behandlas också i samband med data. Meteorologiska institutet beskriver inom ramen för sitt forskningsansvar tillhandahållandet av öppna data.

”Våra vanligaste beräkningssystem finns tillgängliga som öppen källkod och dokumentation. År 2024 främjade vi utnyttjandet av öppna data genom att erbjuda forskningsmaterial i allt större utsträckning i Meteorologiska institutets tjänst Öppen data, genom att utveckla öppna modellösningar till exempel för forskning kring luftkvaliteten och klimatet samt genom att delta i flera finländska och internationella

projekt där öppna data möjliggör forskning med samhällelig genomslagskraft och utveckling av applikationer.”

Kulturellt fotavtryck och hållbarhet

Det kulturella fotavtrycket behandlades knappt alls i hållbarhets- och ansvarsrapporterna. Det kan hända att innehållet i det kulturella fotavtrycket för många rapporterande organisationer fortfarande är ganska nya teman och att det därmed är svårt att identifiera sambandet mellan den egna verksamheten och teman för kulturell hållbarhet.

Det kulturella fotavtrycket kan behandlas parallellt med det ekologiska, ekonomiska och sociala fotavtrycket. Å andra sidan inbegriper kultur så många aspekter att det kan vara svårt att skapa en uttömmande definition av det kulturella fotavtrycket. Det kulturella fotavtrycket inbegriper hur organisationens verksamhet påverkar till exempel det omgivande kulturarvet eller samfundens möjligheter att förverkliga sin egen kultur. Kulturellt fotavtryck kan också innebära till exempel hur organisationen sköter de materiella verk som den förfogar över eller hur den ser till att upphovsrätten tillgodoses i den egna verksamheten. Liksom andra delområden av hållbarhet har det kulturella fotavtrycket en nära koppling till organisationens verksamhetsmiljö.

Senatfastigheter behandlar omsorgen om kulturarvet som en del av mål 11 för hållbar utveckling (hållbara städer och samhällen). Senatfastigheter berättar i sin rapport att organisationen har som mål att främja kulturella värden i den byggda miljön, stärka uppskattningen av det moderna byggnadsarvet och öka det proaktiva skyddet av byggnader. I Senatfastigheters fall är skyddet av kulturarvet en del av verksamhetens handavtryck, men exemplet beskriver väl hur mångsidigt kulturarbete kan vara en del av organisationens hållbarhetsarbete.

Under den senaste tiden har kulturell hållbarhet lyfts fram i allt högre grad. Till exempel i Mondiacults deklaration 2022 betonas kulturens betydelse för att uppnå målen för hållbar utveckling. Deklarationen lyfter fram hur kulturen i stor utsträckning borde förstås som det gemensamma bästa och som ett verktyg för att uppnå hållbar utveckling i framtiden. I deklarationen lyfts till exempel fram hur kulturarvet ska skyddas i kristider och vilken betydelse kulturen har eller skulle kunna ha i att stävja klimatförändringen. Tanken är att vi genom att ändra våra tankesätt och påverka dem på många delområden i samhället kan stärka etableringen av tankesätt som främjar hållbar utveckling och förverkliga dem i praktiken. Konsten kan till exempel väcka tankar och lyfta fram saker som kräver att vi agerar. Å andra sidan är också våra sätt att konsumera, äta, röra på oss och tillbringa vår fritid kopplade till vår kultur.

6 Slutsatser

Att göra en sammanfattning av hållbarhets- och ansvarsrapporterna är en givande men ibland utmanande uppgift. Även om rapporterna har utarbetats utifrån samma anvisningar förekommer det ibland stora variationer mellan dem. Rapporterna är också textbetonade, vilket innebär att betoningen i sammanfattningen ligger på en kvalitativ analys i stället för en kvantitativ analys. Tack vare att rapporterna från flera år kan jämföras kan vissa trender och fenomen emellertid iakttas i rapporterna. Ju fler sammanfattningar som utarbetas, desto bättre är möjligheterna att skapa en bild av nuläget i fråga om hållbarhetsarbetet inom statsförvaltningen och den offentliga förvaltningen.

Ur rapporterna kan särskilt följande lyftas fram:

- Organisationerna inom statsförvaltningen verkar i en mycket **likartad verksamhetsmiljö** – organisationerna möter nästan samma eller åtminstone liknande utmaningar i hållbarhetsarbetet. Även de faktorer som skapar möjligheter i organisationernas arbete är likartade. Till exempel påverkas organisationernas hållbarhetsarbete av den förändrade säkerhetsmiljön.
- Flera års erfarenhet av organisationernas hållbarhets- och ansvarsrapporter visar att **vissa hållbarhetsteman inom statsförvaltningen är lättare att ta tag i än andra**. Till exempel klimatgärningar och hållbar konsumtion syns i många organisationers hållbarhetsarbete, medan naturarbetet eller arbetet mot fattigdom knappt alls syns i rapporterna.
- **Ekonomi är en tydlig begränsande och/eller möjliggörande faktor** för organisationernas arbete. Å ena sidan utmanar ekonomin avsevärt hur mycket eller med vilka resurser det är möjligt att arbeta med hållbar utveckling i organisationerna. Å andra sidan kan man med ekonomiska medel skapa många möjligheter att främja hållbarhetsarbetet. Andra faktorer som påverkar organisationernas möjligheter att främja hållbarhetsarbetet är personalens motivation och entusiasm, sakkunskap och kamrattstöd.

Sammanfattningen visar vilket viktigt och mångsidigt arbete man inom statsförvaltningen utför för att främja målen för hållbar utveckling. För att styra hållbarhetsarbetet inom statsförvaltningen så att det bli ännu effektivare än tidigare behöver vi ännu bland annat utveckla fastställandet av mål och indikatorer. För att stärka hållbarhetsarbetets strategiska karaktär och effektivitet är det viktigt att ställa upp konkreta mål och följa dem med hjälp av indikatorer.

6.1 Utmanande att ställa upp mål och indikatorer

Av hållbarhets- och ansvarsrapporterna framgår att det är svårt att ställa upp mål och indikatorer. Organisationerna berättar i sina rapporter ofta om mål på en allmän nivå. Målen är inte nödvändigtvis särskilt konkreta och de är inte alltid tillräckliga för att styra det praktiska arbetet. Ofta uttrycker de verksamhetens karaktär, framtida vision eller riktning, men saknar till exempel ett tidsspänn eller mätbart innehåll. Mål fastställdes i 73 procent av rapporterna. Av dessa var 60 procent mål på en allmän nivå medan 40 procent av målen var noggrannare och mer avgränsade.

Svårigheten att ställa upp mål kan bero på flera orsaker. I många organisationer har de begränsade resurser som finns att tillgå för hållbarhet och ansvar under de första rapporteringsåren nästan helt gått åt till rapportering och organisering, varvid den långsiktiga utvecklingen av verksamheten och uppställandet av mål har hamnat i bakgrunden. För att ställa upp mål och indikatorer krävs att hela organisationen och dess ledning är engagerade samt att det tryggas tillräckliga resurser för arbetet.

Å andra sidan kan det också vara svårt för organisationer att identifiera faktorer som är väsentliga för den egna verksamheten och för vilka det skulle vara genuint effektivt och fördelaktigt att utveckla mål och indikatorer. Dessutom kan det vara svårt att utveckla och ställa upp konkreta mål för övergripande och globala mål för hållbar utveckling, som kan vara utmanande att anpassa till en enskild organisations verksamhetsfält. Att bekanta sig med delmålen inom målen för hållbar utveckling kan hjälpa organisationen att rikta verksamheten mer exakt, även om också delmålen ibland kan vara ganska omfattande.

Det kan också vara svårt att få kamratstöd och -hjälp för att ställa upp mål. Organisationerna inom statsförvaltningen och den offentliga förvaltningen är ställvis mycket olika i fråga om verksamhet och uppgifter, och då kan organisationerna inte nödvändigtvis får hjälp av andra organisationer i sitt arbete.

Statskontoret inledde i början av 2025 tillsammans med Tullen, THL, Livsmedelsverket, Riksarkivet och Skatteförvaltningen ett utvecklingsarbete för att bygga upp ett hållbarhetsverktyg. Med den kommande hållbarhetskompassen strävar vi efter att erbjuda stöd och verktyg för att lösa ovan beskrivna utmaningar. Verktyget har planerats för att stöda ett målinriktat och långsiktigt hållbarhetsarbete i olika organisationer inom statsförvaltningen.

6.2 I en pro gradu-avhandling granskades hållbarhetsrapporteringen inom statsförvaltningen

Sommaren 2025 publicerades en pro gradu-avhandling om Statskontorets arbete med hållbarhetsrapporteringen inom statsförvaltningen. Målet med **Roosa Laakso**s avhandling var att granska nuläget och framtiden för hållbarhetsrapporteringen inom statsförvaltningen, bedöma vilka effekter Statskontorets arbete har som stöd för hållbarhetsarbetet och hållbarhetsrapporteringen samt bedöma vilken roll Statskontorets icke-bindande anvisningar har i organisationernas arbete. Avhandlingen erbjuder värdefull information som bidrar till att utveckla arbetet i framtiden. Inom ramen för arbetet intervjuades personer som deltagit i hållbarhets- eller ansvarsrapporteringen i organisationer inom statsförvaltningen. Hela pro gradu-avhandlingen finns i [Aalto-universitetets arkiv](#).

Av undersökningen framgår att de största utmaningarna i hållbarhetsarbetet och hållbarhetsrapporteringen hänför sig till **fastställandet av mål och indikatorer för hållbarhet**. De personer som intervjuats beskriver att det är viktigt att utveckla hållbarhetsarbetet i en allt mer strategisk riktning med hjälp av tydliga mål och indikatorer. Avhandlingen visade tydligt att de personer som intervjuats önskar en tydligare riktning för arbetet och att arbetet i högre grad skulle utvecklas från enbart rapportering till praktiskt hållbarhetsarbete.⁴² Organisationerna behöver hjälp med att utveckla målen och indikatorerna. Dessutom upplever organisationerna att FN:s mål för hållbar utveckling och deras delmål är av mycket allmän karaktär, så de efterlyser stöd av Statskontoret för att bättre kunna anpassa de globala målen till organisationsnivån. Organisationerna efterlyser också praxis för att etablera hållbarhetsarbetet som en del av organisationernas övriga verksamhet.

Å andra sidan ansåg organisationerna att det är bra att Statskontorets anvisningar är flexibla och att de gör det möjligt för organisationerna att anpassa rapporterna till organisationens kontext. Å andra sidan gör de flexibla anvisningarna att organisationernas rapporter är mindre jämförbara sinsemellan, eftersom de är mycket olika varandra. För att förbättra jämförbarheten framkom en önskan om att **organisationerna** inom statsförvaltningen ska ha tillgång till **gemensamma indikatorer** som alla organisationer ska rapportera om.

I avhandlingen lyftes dessutom fram en önskan om att **resultatstyrningen i framtiden borde utvecklas så att den i högre grad stöder hållbarhets- och ansvarsarbetet**. Tanken är att resultatstyrningen ska förenhetligas så att hållbarhets- och ansvarsarbetet syns på samma sätt i resultatstyrningen inom alla förvaltningsområden och hållbarhetsarbetet därigenom skulle förenhetligas inom statsförvaltningen. I 25 procent av rapporterna för 2024 nämndes resultatstyrning i samband med hållbar utveckling, så i resultatstyrningen torde ännu finnas outnyttjad potential att påskynda hållbarhets- och ansvarsarbetet.

De observationer som framkommer i pro gradu-avhandlingen är till många delar förenliga med de diskussioner och reflektioner som framkommit vid hållbarhets- och ansvarsnätverkets evenemang. Det har till exempel förts många värdefulla diskussioner om vikten av att ställa upp mål och indikatorer.

Statskontoret har övervägt att utveckla indikatorer som är gemensamma för alla organisationer och i och med det har organisationerna också rekommenderats rapportera om centrala nyckeltal för verksamheten till exempel i förhållande till organisationens årsverken. De gemensamma indikatorerna förutsätter att organisationerna har möjlighet att få tillgång till de data som behövs och att informationen kan ställas i relation till organisationen. Till exempel är utsläppen från resor i en stor organisation naturligtvis större än i en mindre organisation, men i förhållande till organisationens storlek kan utsläppen från resor vara betydligt större i en liten organisation.

⁴² Laakso 2025, 55–57.

6.3 Projekt stöder statsförvaltningens arbete för naturen

Liksom under tidigare rapporteringsår var de mål för hållbar utveckling som anknyter till den biologiska mångfalden, mål 14 (hav och marina resurser) och 15 (ekosystem och biologisk mångfald), bland de mål som identifierades mest sällan även i hållbarhets- och ansvarsrapporterna för 2024. Samtidigt har till exempel mål 13 som syftar till att bekämpa klimatförändringen och mål 12 som främjar en hållbar konsumtion och produktion varit bland de mest identifierade målen.

Det verkar som om det för många organisationer är lättare att hitta en koppling mellan den egna verksamheten och stävjandet av klimatförändringen än en koppling mellan den egna verksamheten och arbetet för naturen. Å andra sidan är temana i hög grad kopplade till varandra och även naturförlusten kräver övergripande och snabba lösningar. Verksamheten inom statsförvaltningens organisationer medför utöver klimatkonsekvenser också konsekvenser för naturen och möjligheterna att påverka FN:s naturmål.

År 2025 startades [utvecklingsprogrammet Luontopositiivinen hallinto](#) (Naturpositiv förvaltning), som genomförs av statsrådets kansli och finansieras med Kaiku-utvecklingspengar. Som en del av utvecklingsprogrammet har man grundat ett nätverk som fokuserar på naturarbete och som är öppet för alla anställda inom statsförvaltningen. Målet med projektet är att hjälpa förvaltningsområdena att identifiera sitt aktörskap i främjandet av naturarbetet samt stöda tjänstemännens naturkompetens. Ett annat syfte är att skapa en modell för organiseringen och ledningen av naturarbetet.

Statskontoret uppmuntrar tjänstemän att ansluta sig till naturnätverket och identifiera hur deras organisationer kan påverka även i fråga om naturmålen för hållbar utveckling. Utmaningarna med anknytning till den biologiska mångfalden är komplicerade och övergripande, men det är möjligt att svara på dem genom samarbete och en åtgärd åt gången.

Bilagor

Bilaga 1: Rapporterande organisationer

Verksamhet under statsrådet

Statsrådets kanslis förvaltningsområde

- Statsrådets kansli

Utrikesministeriets förvaltningsområde

- Utrikesministeriet

Justitieministeriets förvaltningsområde

- Justitieministeriet
- Brottspåföljdsmyndigheten
- Domstolsväsendet
- Utsökningsverket och Konkursombudsmannens byrå

Inrikesministeriets förvaltningsområde

- Krishanteringscentret (CMC Finland)
- Räddningsinstitutet
- Gränsbevakningsväsendet
- Inrikesministeriet

Försvarsministeriets förvaltningsområde

- Försvarsministeriet och Försvarsmakten (gemensam rapport)

Finansministeriets förvaltningsområde

- Regionförvaltningsverken
- Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata
- Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning Palkeet
- Verket för finansiell stabilitet
- Statistikcentralen
- Tullen
- Statskontoret
- Finansministeriet
- Statens center för informations- och kommunikationsteknik Valtori
- Skatteförvaltningen

Undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde

- Riksarkivet
- Museiverket
- Undervisnings- och kulturministeriet
- Utbildningsstyrelsen
- Tillgänglighetsbiblioteket Celia
- Finlands Akademi
- Förvaltningsnämnden för Sveaborg

Jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde

- Naturresursinstitutet
- Jord- och skogsbruksministeriet
- Lantmäteriverket
- Livsmedelsverket

Kommunikationsministeriets förvaltningsområde

- Meteorologiska institutet
- Kommunikationsministeriet
- Transport- och kommunikationsverket Traficom
- Trafikledsverket

Arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde

- Business Finland
- Energimyndigheten
- Geologiska forskningscentralen
- Konkurrens- och konsumentverket
- Patent- och registerstyrelsen
- Säkerhets- och kemikalieverket Tukes
- Arbets- och näringsministeriet

Social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde

- Säkerhets - och utvecklingscentret för läkemedelsområdet Fimea
- Niuvanniemi sjukhus
- Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården Valvira
- Social- och hälsovårdsministeriet

- Strålsäkerhetscentralen
- Institutet för hälsa och välfärd
- Gamla Vasa sjukhus

Miljöministeriets förvaltningsområde

- Finlands miljöcentral
- Miljöministeriet

Riksdagens förvaltningsområde och övriga organisationer

Riksdagens förvaltningsområde

- Riksdagens kansli
- Statens revisionsverk

Övriga organisationer

- HAUS Kehittämiskeskus
- Försörjningsberedskapscentralen
- Folkpensionsanstalten FPA
- Senatkongcernen
- Skogscentralen
- Arbetshälsoinstitutet

Bilaga 2. Mål och delmål i handlingsplanen för hållbar utveckling Agenda 2030

Mål 1. Avskaffa fattigdom i alla dess former överallt

1.1 Senast 2030 avskaffa den extrema fattigdomen för alla människor överallt. Med extrem fattigdom avses för närvarande människor som lever på mindre än 1,25 US dollar per dag.

1.2 Till 2030 minst halvera den andel män, kvinnor och barn i alla åldrar som lever i någon form av fattigdom enligt nationella definitioner.

1.3 Införa nationellt lämpliga system och åtgärder för socialt skydd för alla, inklusive grundskydd, och senast 2030 säkerställa att de omfattar en väsentlig andel av de fattiga och de utsatta.

1.4 Senast 2030 säkerställa att alla män och kvinnor, i synnerhet de fattiga och de utsatta, har lika rätt till ekonomiska resurser, tillgång till grundläggande tjänster, möjlighet att äga och kontrollera mark och andra former av egendom samt tillgång till arv, naturresurser, lämplig ny teknik och finansiella tjänster, inklusive mikrokrediter.

1.5 Till 2030 bygga upp motståndskraften hos de fattiga och människor i utsatta situationer och minska deras utsatthet och sårbarhet för extrema klimatrelaterade händelser och andra ekonomiska, sociala och miljömässiga chocker och katastrofer.

1.a Säkra en betydande resursmobilisering från en mängd olika källor, inklusive genom ökat utvecklingssamarbete, i syfte att ge utvecklingsländerna, i synnerhet de minst utvecklade länderna, tillräckliga och förutsebara medel för att genomföra program och politik för att avskaffa all form av fattigdom.

1.b Upprätta sunda policyramverk på nationell, regional och internationell nivå på grundval av utvecklingsstrategier som stödjer de fattiga och tar hänsyn till jämställdhetsaspekter, för att stödja ökade investeringar i åtgärder för att avskaffa fattigdom.

Mål 2. Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning och förbättrad nutrition samt främja ett hållbart jordbruk

2.1 Senast 2030 avskaffa hunger och garantera alla människor, i synnerhet de fattiga och människor i utsatta situationer, inklusive små barn, tillgång till tillräckligt med säker och näringsrik mat året om.

2.2 Senast 2030 avskaffa alla former av undernäring, bland annat genom att senast 2025 nå de internationellt överenskomna målen i fråga om tillväxthämning och undervikt bland barn under fem år, samt tillgodose tonårsflickors, gravida och ammande kvinnors samt äldre personers näringsbehov.

2.3 Till 2030 fördubbla jordbrukets produktivitet och inkomster för småskaliga livsmedelsproducenter, i synnerhet kvinnor, ursprungsfolk, familj jordbrukare, boskapsskötande nomader samt fiskare, inklusive genom säker och lika tillgång till mark, andra produktionsresurser och insatsvaror, kunskap, finansiella tjänster och marknader samt möjligheter till värdeskapande och sysselsättning utanför jordbruket.

2.4 Senast 2030 uppnå hållbara system för livsmedelsproduktion samt införa motståndskraftiga jordbruksmetoder som ökar produktiviteten och produktionen, som bidrar till att upprätthålla ekosystemen, som stärker förmågan till anpassning till klimatförändringar, extrema väderförhållanden, torka, översvämning och andra katastrofer och som successivt förbättrar mark- och jordkvaliteten.

2.5 Senast 2020 upprätthålla den genetiska mångfalden av fröer, odlade växter, produktionsdjur och tamdjur samt deras besläktade vilda arter, bland annat med hjälp av välskötta och diversifierade frö- och växtbanker på nationell, regional och internationell nivå. Främja tillträde till samt rimlig och rättvis fördelning av de fördelar som uppstår vid användning av genetiska resurser och därmed förknippad traditionell kunskap, i enlighet med internationella avtal.

2.a Öka investeringarna, bland annat genom stärkt internationellt samarbete, i infrastruktur på landsbygden, forsknings- och rådgivningstjänster för jordbruket, teknikutveckling samt genbanker för växter och husdjur i syfte att öka jordbrukets produktionskapacitet i utvecklingsländerna, i synnerhet de minst utvecklade länderna.

2.b Korrigera och förhindra handelsbegränsningar och snedvridningar på världsmarknaderna för jordbruksprodukter, inklusive genom att parallellt avskaffa alla former av exportsubventioner inom jordbruket liksom alla exportåtgärder med motsvarande verkan, i enlighet med mandatet för Doharundan.

2.c Vidta åtgärder för att säkerställa väl fungerande marknader och derivatmarknader för jordbruksråvaror. Underlätta tillgången till aktuell marknadsinformation, inklusive om livsmedelsreserver, i syfte att bidra till att begränsa extrema svängningar i livsmedelspriser.

Mål 3. Säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för alla i alla åldrar

3.1 Till 2030 minska mödradödligheten i världen till mindre än 70 dödsfall per 100 000 förlösningar med levande barn.

3.2 Senast 2030 säkerställa att inga spädbarn eller barn under fem år dör av orsaker som hade kunnat förebyggas. Alla länder bör sträva efter att minska den neonatala dödligheten till högst tolv dödsfall per 1 000 levande födda och dödligheten bland barn under fem år till högst 25 dödsfall per 1 000 levande födda.

3.3 Senast 2030 utrota epidemierna av aids, tuberkulos, malaria och försummade tropiska sjukdomar samt bekämpa hepatit, vattenburna sjukdomar och andra smittsamma sjukdomar.

3.4 Till 2030 genom förebyggande insatser och behandling minska det antal människor som dör i förtid av icke smittsamma sjukdomar med en tredjedel samt främja psykisk hälsa och välbefinnande.

3.5 Stärka insatserna för att förebygga och behandla drogmissbruk, inklusive narkotikamissbruk och skadligt alkoholbruk.

3.6 Till 2020 halvera antalet dödsfall och skador i trafikolyckor i världen.

3.7 Senast 2030 säkerställa att alla har tillgång till sexuell och reproduktiv hälsovård, inklusive familjeplanering, information och utbildning, och att reproduktiv hälsa integreras i nationella strategier och program.

3.8 Åstadkomma allmän hälso- och sjukvård för alla, som även skyddar mot ekonomisk risk, tillgång till grundläggande hälso- och sjukvård av god kvalitet liksom tillgång till säkra, effektiva och ekonomiskt överkomliga grundläggande läkemedel och vaccin av god kvalitet.

3.9 Till 2030 väsentligt minska antalet döds- och sjukdomsfall till följd av skadliga kemikalier samt föroreningar och kontaminering av luft, vatten och mark.

3.a Stärka genomförandet av Världshälsoorganisationens ramkonvention om tobakskontroll i alla länder, där så är lämpligt.

3.b Stödja forskning om och utveckling av vaccin och läkemedel mot de smittsamma och icke-smittsamma sjukdomar som i första hand drabbar utvecklingsländer. Sörja för tillgång till ekonomiskt överkomliga grundläggande läkemedel och vaccin, i enlighet med Doha-deklarationen om TRIPS-avtalet och folkhälsa, i vilken det bekräftas att utvecklingsländerna har rätt att fullt ut utnyttja den flexibilitet som avtalet om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter erbjuder för att skydda folkhälsan och, framför allt, säkerställa att alla har tillgång till läkemedel.

3.c Väsentligt stärka finansieringen av hälso- och sjukvården liksom insatserna för att rekrytera, utveckla, utbilda och behålla hälso- och sjukvårdspersonal i utvecklingsländerna, särskilt i de minst utvecklade länderna och små önationer under utveckling.

3.d Stärka alla länders, i synnerhet utvecklingsländernas, kapacitet när det gäller tidig varning, riskreducering och hantering av nationella och globala hälsorisker.

Mål 4. Säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla

4.1 Senast 2030 säkerställa att alla flickor och pojkar fullbordar avgiftsfri och likvärdig grundskole- och gymnasieutbildning av god kvalitet som leder till relevanta och ändamålsenliga kunskaper.

4.2 Senast 2030 säkerställa att alla flickor och pojkar har tillgång till förskola av god kvalitet som ger omvårdnad och förbereder dem för att börja grundskolan.

4.3 Senast 2030 säkerställa alla kvinnor och män lika tillgång till yrkesutbildning och eftergymnasial utbildning, inklusive högskoleutbildning, av god kvalitet till en överkomlig kostnad.

4.4 Till 2030 väsentligen öka det antal ungdomar och vuxna som har relevanta färdigheter, däribland tekniska färdigheter och yrkeskunnande, för sysselsättning, anständigt arbete och entreprenörskap.

4.5 Senast 2030 avskaffa skillnaderna mellan könen inom utbildningsområdet och säkerställa lika tillgång till utbildning och yrkesutbildning på alla nivåer för utsatta personer, inklusive personer med funktionsnedsättning, ursprungsfolk och barn som lever under utsatta förhållanden.

4.6 Senast 2030 säkerställa att alla ungdomar och en väsentlig andel av alla vuxna – både män och kvinnor – lär sig läsa, skriva och räkna.

4.7 Senast 2030 säkerställa att alla studerande får de kunskaper och färdigheter som behövs för att främja en hållbar utveckling, bland annat genom utbildning för hållbar utveckling och hållbara livsstilar, mänskliga rättigheter, jämställdhet, främjande av en kultur av fred, ickevåld och globalt medborgarskap samt värdesättande av kulturell mångfald och kulturens bidrag till hållbar utveckling.

4.a Bygga och förbättra utbildningsmiljöer som är anpassade för barn och personer med funktionsnedsättning, samt tar hänsyn till jämställdhetsaspekter och därmed erbjuder en trygg, fredlig, inkluderande och ändamålsenlig lärandemiljö för alla.

4.b Till 2020 väsentligen öka antalet stipendier i världen som kan sökas av personer från utvecklingsländer, i synnerhet de minst utvecklade länderna, små önationer under utveckling och afrikanska länder, för studier inom högre utbildning, inklusive yrkesutbildning samt informations- och kommunikationstekniska, tekniska, ingenjörsvetenskapliga och naturvetenskapliga program, i utvecklade länder och andra utvecklingsländer.

4.c Till 2030 väsentligen öka tillgången på utbildade lärare, bland annat genom internationellt samarbete kring lärarutbildning i utvecklingsländerna, särskilt de minst utvecklade länderna och små önationer under utveckling.

Mål 5. Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt

5.1 Avskaffa alla former av diskriminering av alla kvinnor och flickor överallt.

5.2 Avskaffa alla former av våld mot alla kvinnor och flickor i det offentliga och privata rummet, inklusive människohandel, sexuellt utnyttjande och andra typer av exploatering.

5.3 Avskaffa alla skadliga sedvänjor, såsom barnäktenskap, tidiga äktenskap och tvångsäktenskap samt kvinnlig könsstympning.

5.4 Erkänna och värdesätta obetalt omsorgs- och hushållsarbete genom att tillhandahålla offentliga tjänster, infrastruktur och socialt skydd samt genom att främja delat ansvar inom hushållet och familjen, i enlighet med vad som är nationellt lämpligt.

5.5 Tillförsäkra kvinnor fullt och faktiskt deltagande och lika möjligheter till ledarskap på alla beslutsnivåer i det politiska, ekonomiska och offentliga livet.

5.6 Säkerställa allmän tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och reproduktiva rättigheter i enlighet med överenskommelserna i handlingsprogrammet från den internationella konferensen om befolkning och utveckling, Pekingplattformen samt slutdokumenten från respektive översynskonferenser.

5.a Genomföra reformer för att ge kvinnor lika rätt till ekonomiska resurser, möjlighet att äga och kontrollera mark och andra former av egendom samt tillgång till finansiella tjänster, arv och naturresurser, i enlighet med nationell lagstiftning.

5.b Öka användningen av gynnsam teknik, i synnerhet informations- och kommunikationsteknik, för att främja kvinnors egenmakt.

5.c Anta och stärka välgrundad politik och genomförbar lagstiftning för att främja jämställdhet och öka alla kvinnors och flickors egenmakt på alla nivåer.

Mål 6. Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla

6.1 Senast 2030 uppnå allmän och rättvis tillgång till säkert och ekonomiskt överkomligt dricksvatten för alla.

6.2 Senast 2030 säkerställa att alla har tillgång till fullgod och rättvis sanitet och hygien och att ingen behöver utträta sina behov utomhus. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt behoven hos kvinnor och flickor samt människor i utsatta situationer.

6.3 Till 2030 förbättra vattenkvaliteten genom att minska föroreningar, stoppa dumpning och minimera utsläpp av farliga kemikalier och material, halvera andelen obehandlat avloppsvatten och väsentligt öka återvinningen och en säker återanvändning globalt.

6.4 Till 2030 väsentligt effektivisera vattenanvändningen inom alla sektorer samt säkerställa hållbara uttag och en hållbar försörjning med sötvatten för att angripa vattenbristen och väsentligt minska det antal människor som lider av vattenbrist. 6.5 Senast 2030 genomföra en integrerad förvaltning av vattenresurser på alla nivåer, när så är lämpligt genom gränsöverskridande samarbete. 6.6 Senast 2020 skydda och återställa de vattenrelaterade ekosystemen, däribland berg, skogar, våtmarker, floder, akviferer och sjöar.

6.a Till 2030 utöka det internationella samarbetet och stödet för kapacitetsuppbyggnad till utvecklingsländerna inom vatten och sanitetsrelaterade verksamheter och program, inklusive genom tekniker för vatteninsamling, avsaltning, vatteneffektivitet, rening av avloppsvatten, återvinning och återanvändning.

6.b Stödja och stärka lokalsamhällenas deltagande i arbetet med att förbättra vatten- och sanitetshanteringen.

Mål 7. Säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla

7.1 Senast 2030 säkerställa allmän tillgång till ekonomiskt överkomliga, tillförlitliga och moderna energitjänster.

7.2 Till 2030 väsentligen öka andelen förnybar energi i den globala energimixen.

7.3 Till 2030 fördubbla den globala förbättringstakten vad gäller energieffektivitet.

7.a Till 2030 stärka det internationella samarbetet för att underlätta tillgång till forskning och teknik inom ren energi, inklusive förnybar energi, energieffektivitet samt avancerad och renare fossilbränslebaserad teknik, samt främja investeringar i energiinfrastruktur och ren energiteknik.

7.b Till 2030 bygga ut infrastrukturen och uppgradera tekniken för att leverera moderna och hållbara energitjänster till alla i utvecklingsländerna, i synnerhet de minst utvecklade länderna och små önationer under utveckling.

Mål 8. Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla

8.1 Upprätthålla ekonomisk tillväxt per capita i enlighet med nationella förhållanden och i synnerhet en BNP-tillväxt på minst 7 procent per år i de minst utvecklade länderna.

8.2 Uppnå högre ekonomisk produktivitet genom diversifiering, teknisk uppgradering och innovation, bland annat genom att fokusera på sektorer med högt förädlingsvärde och hög arbetsintensitet.

8.3 Främja utvecklingsinriktad politik som stöder produktiv verksamhet, skapande av anständiga arbetstillfällen, företagande, kreativitet och innovation samt uppmuntra att mikroföretag liksom små och medelstora företag växer och blir en del av den formella ekonomin, bland annat genom tillgång till finansiella tjänster.

8.4 Fram till 2030 successivt förbättra den globala resurseffektiviteten i konsumtionen och produktionen samt sträva efter att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och miljöförstöring, i enlighet med det tioåriga ramverket för hållbar konsumtion och produktion, med de utvecklade länderna i täten.

8.5 Senast 2030 uppnå full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla kvinnor och män, inklusive ungdomar och personer med funktionsnedsättning, samt lika lön för likvärdigt arbete.

8.6 Till 2020 väsentligt minska den andel ungdomar som varken arbetar eller studerar.

8.7 Vidta omedelbara och effektiva åtgärder för att avskaffa tvångsarbete, modernt slaveri och människohandel och säkra att de värsta formerna av barnarbete, inklusive rekrytering och användning av barnsoldater, förbjuds och upphör. Avskaffa alla former av barnarbete senast 2025.

8.8 Skydda arbetstagarnas rättigheter och främja en trygg och säker arbetsmiljö för alla arbetstagare, inklusive arbetskraftsinvandrare, i synnerhet kvinnliga migranter, och människor i otrygga anställningar.

8.9 Senast 2030 utarbeta och genomföra politik för hållbar turism som skapar arbetstillfällen och främjar lokal kultur och lokala produkter.

8.10 Stärka de inhemska finansinstitutens kapacitet att främja och utöka tillgången till bank- och försäkringstjänster samt finansiella tjänster för alla.

8.a Öka det handelsrelaterade stödet (Aid for Trade) till utvecklingsländerna, i synnerhet de minst utvecklade länderna, bland annat genom det förstärkta integrerade ramverket för handelsrelaterat tekniskt bistånd till de minst utvecklade länderna (Enhanced Integrated Framework for Trade-related technical Assistance to Least Developed Countries).

8.b Senast 2020 utarbeta och börja tillämpa en global strategi för ungdomssysselsättning samt genomföra Internationella arbetsorganisationens globala sysselsättningspakt.

Mål 9. Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation

9.1 Bygga ut tillförlitlig, hållbar och motståndskraftig infrastruktur av hög kvalitet, inklusive regional och gränsöverskridande infrastruktur, för att stödja ekonomisk utveckling och människors välbefinnande, med fokus på ekonomiskt överkomlig och rättvis tillgång för alla.

9.2 Verka för en inkluderande och hållbar industrialisering. Till 2030 avsevärt öka industrins andel av sysselsättning och BNP, i enlighet med nationella förhållanden, och fördubbla denna andel i de minst utvecklade länderna.

9.3 Öka tillgången för småskaliga industriföretag och andra företag, i synnerhet i utvecklingsländerna, till finansiella tjänster, inklusive överkomliga krediter, samt deras integrering i värdekedjor och marknader.

9.4 Till 2030 rusta upp infrastrukturen och anpassa industrin för att göra dessa hållbara, med effektivare resursanvändning och fler rena och miljövänliga tekniker och industriprocesser. Alla länder vidtar åtgärder i enlighet med sina respektive förutsättningar.

9.5 Förbättra forskningen och industrisektorernas tekniska kapacitet i alla länder, i synnerhet utvecklingsländerna, bland annat genom att till 2030 uppmuntra innovation och väsentligt öka det antal personer som arbetar med forskning och utveckling per 1 miljon människor liksom de offentliga och privata utgifterna för forskning och utveckling.

9.a Främja utbyggnad av hållbar och motståndskraftig infrastruktur i utvecklingsländerna genom ökat finansiellt, teknologiskt och tekniskt stöd till afrikanska länder, de minst utvecklade länderna, kustlösa utvecklingsländer och små önationer under utveckling.

9.b Stödja inhemsk teknikutveckling, forskning och innovation i utvecklingsländerna, inklusive genom att säkerställa en gynnsam policymiljö för exempelvis industriell diversifiering och förädling av råvaror.

9.c Väsentligt ökad tillgången till informations- och kommunikationsteknik samt eftersträva allmän och ekonomiskt överkomlig tillgång till Internet i de minst utvecklade länderna senast 2020.

Mål 10. Minska ojämlikheten inom och mellan länder

10.1 Till 2030 successivt uppnå och upprätthålla en inkomstillväxt högre än det nationella genomsnittet för de 40 procent av befolkningen som har lägst inkomst.

10.2 Till 2030 möjliggöra och verka för att alla människors, oavsett ålder, kön, funktionsnedsättning, ras, etnicitet, ursprung, religion eller ekonomisk eller annan ställning, blir inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet.

10.3 Säkerställa lika möjligheter och minska förekomsten av ojämlika utfall, bland annat genom att avskaffa diskriminerande lagstiftning, politik och praxis och främja lagstiftning, politik och åtgärder av lämpligt slag i detta hänseende.

10.4 Besluta om politik, särskilt finans-, löne- och socialskyddspolitik, och successivt uppnå ökad jämlikhet.

10.5 Förbättra regleringen och övervakningen av globala finansmarknader och finansinstitut samt stärka genomförandet av sådana regleringar.

10.6 Säkra starkt representation och röst till utvecklingsländer i beslutsfattandet i globala internationella ekonomiska och finansiella institutioner i syfte att göra dessa mer effektiva, trovärdiga, ansvarsskyldiga och legitima.

10.7 Underlätta en ordnad, säker, reglerad och ansvarsfull migration och rörlighet av personer, inklusive genom planerad och väl fungerande migrationspolitik.

10.a Genomföra principen om särskild och differentierad behandling för utvecklingsländerna, i synnerhet de minst utvecklade länderna, i enlighet med Världshandelsorganisationens avtal.

10.b Uppmuntra offentligt utvecklingsbistånd och finansiella flöden, inklusive utländska direktinvesteringar, till de stater där behovet är som störst, i synnerhet de minst utvecklade länderna, afrikanska länder, små önationer under utveckling samt kustlösa utvecklingsländer, i enlighet med deras nationella planer och program.

10.c Senast 2030 minska transaktionskostnaderna för migranternas remitteringar till mindre än 3 procent samt avskaffa remitteringskorridorer där kostnaderna överstiger 5 procent.

Mål 11. Göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara

11.1 Senast 2030 säkerställa tillgång för alla till fullgoda, säkra och ekonomiskt överkomliga bostäder och grundläggande tjänster samt rusta upp slumområden.

11.2 Senast 2030 tillhandahålla tillgång till säkra, ekonomiskt överkomliga, tillgängliga och hållbara transportsystem för alla. Förbättra trafiksäkerheten, särskilt genom att bygga ut kollektivtrafiken, med särskild uppmärksamhet på behoven hos människor i utsatta situationer, kvinnor, barn, personer med funktionsnedsättning samt äldre personer.

11.3 Till 2030 verka för en inkluderande och hållbar urbanisering samt förbättra kapaciteten för deltagande-baserad, integrerad och hållbar planering och förvaltning av bosättningar i alla länder.

11.4 Stärka insatserna för att skydda och trygga världens kultur- och naturarv.

11.5 Till 2030 väsentligt minska antalet dödsfall och antalet människor som drabbas av katastrofer, inklusive vattenrelaterade katastrofer. Även tillse att de direkta ekonomiska förlusterna till följd av sådana katastrofer, i form av lägre global BNP, minskar väsentligt. Särskilt fokus bör ligga på att skydda de fattiga och människor i utsatta situationer.

11.6 Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.

11.7 Senast 2030 tillhandahålla universell tillgång till säkra, inkluderande och tillgängliga grönområden och offentliga platser, i synnerhet för kvinnor och barn, äldre personer och personer med funktionsnedsättning.

11.a Främja positiva ekonomiska, sociala och miljömässiga kopplingar mellan stadsområden, stadsnära områden och landsbygdsområden genom att stärka den nationella och regionala utvecklingsplaneringen.

11.b Till 2020 väsentligen öka det antal städer och samhällen som antar och genomför integrerade strategier och planer för inkludering, resurseffektivitet, begränsning av och anpassning till klimatförändringarna och motståndskraft mot katastrofer samt utveckla och genomföra, i linje med Sendai-ramverket för katastrofrisk-reducering 2015–2030, en samlad katastrof-riskhantering på alla nivåer.

11.c Stödja de minst utvecklade länderna, inklusive genom finansiellt och tekniskt bistånd, att bygga hållbara och motståndskraftiga byggnader av lokala material.

Mål 12. Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster

12.1 Genomföra det tioåriga ramverket för hållbara konsumtions- och produktionsmönster. Alla länder vidtar åtgärder, med de utvecklade länderna i täten och med hänsyn tagen till utvecklingsländernas utveckling och förutsättningar.

12.2 Senast 2030 uppnå en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.

12.3 Till 2030, halvera det globala matsvinnet per person i butik- och konsumentledet, och minska matsvinnet längs hela livsmedelskedjan, även förlusterna efter skörd.

12.4 Senast 2020 uppnå miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, i enlighet med överenskomna internationella ramverket, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.

12.5 Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.

12.6 Uppmuntra företag, särskilt stora och multinationella företag, att införa hållbara metoder och att integrera hållbarhetsinformation i sin rapporteringscykel.

12.7 Främja hållbara offentliga upphandlingsmetoder, i enlighet med nationell politik och nationella prioriteringar.

12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstil i harmoni med naturen.

12.a Stödja utvecklingsländerna att stärka sin vetenskapliga och tekniska kapacitet att utvecklas i riktning mot mer hållbara konsumtions- och produktionsmönster.

12.b Utveckla och genomföra verktyg för att övervaka hur en hållbar utveckling påverkar en hållbar turism som skapar arbetstillfällen och främjar lokal kultur och lokala produkter.

12.c Rationalisera ineffektiva subventioner av fossila bränslen som uppmuntrar till slösaktig konsumtion genom att undanröja snedvridningar på marknaden, i enlighet med nationella förhållanden. Detta kan till exempel omfatta att omstrukturera beskattningen och avveckla eventuella skadliga subventioner för att avspeglar deras effekter på miljön. En sådan politik måste ta full hänsyn till utvecklingsländernas särskilda behov och förhållanden och minimera eventuella negativa effekter på deras utveckling på ett sätt som skyddar de fattiga och de berörda samhällena.

Mål 13. Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser*

13.1 Stärka motståndskraften mot och förmågan till anpassning till klimatrelaterade faror och naturkatastrofer i alla länder.

13.2 Integrera klimatåtgärder i politik, strategier och planering på nationell nivå. *Med beaktande av att Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar är det främsta internationella, mellanstatliga forumet för förhandlingar om hur världen ska hantera klimatförändringarna.

13.3 Förbättra utbildningen, medvetenheten och den mänskliga och institutionella kapaciteten vad gäller begränsning av klimatförändringarna, klimatanpassning, begränsning av klimatförändringarnas konsekvenser samt tidig varning.

13.a Fullfölja det åtagande som de utvecklade länder som är parter i Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar gjort gällande en målsättning att till 2020 gemensamt mobilisera 100 miljarder US-dollar årligen från alla typer av källor för att tillgodose utvecklingsländernas behov vad gäller meningsfulla begränsningsåtgärder och insyn i genomförandet samt så snart som möjligt finansiera och operationalisera den gröna klimatfonden fullt ut.

13.b Främja mekanismer för att höja förmågan till effektiv klimatrelaterad planering och förvaltning i de minst utvecklade länderna, med särskilt fokus på kvinnor, ungdomar samt lokala och marginaliserade samhällen.

Mål 14. Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt för en hållbar utveckling

14.1 Till 2025 förebygga och avsevärt minska alla slags föroreningar i havet, i synnerhet från landbaserad verksamhet, inklusive marint skräp och tillförsel av näringsämnen.

14.2 Senast 2020 förvalta och skydda marina och kustnära ekosystem på ett hållbart sätt för att undvika betydande negativa konsekvenser, bland annat genom att stärka deras motståndskraft, samt vidta åtgärder för att återställa dem i syfte att uppnå friska och produktiva hav.

14.3 Minimera och åtgärda havsförsurningens konsekvenser, bland annat genom ökat vetenskapligt samarbete på alla nivåer.

14.4 Senast 2020 införa en effektiv fångstreglering och stoppa överfiske, olagligt, orapporterat och oreglerat fiske liksom destruktiva fiskemetoder samt genomföra vetenskapligt baserade förvaltningsplaner i syfte att återställa fiskbestånden så snabbt som möjligt, åtminstone till de nivåer som kan producera maximalt hållbart uttag, fastställt utifrån deras biologiska egenskaper.

14.5 Senast 2020 skydda minst 10 procent av kust- och havsområdena, i överensstämmelse med nationell och internationell rätt och på grundval av bästa tillgängliga vetenskapliga rön.

14.6 Senast 2020 förbjuda vissa former av fiskesubventioner som bidrar till överkapacitet och överfiske, avskaffa subventioner som bidrar till olagligt, orapporterat och oreglerat fiske och avstå från att införa nya sådana subventioner, med erkännande av att en ändamålsenlig och effektiv särskild och differentierad behandling av utvecklingsländerna och de minst utvecklade länderna bör vara en integrerad del av förhandlingarna om fiskesubventioner i Världshandelsorganisationen.

14.7 Till 2030 öka den ekonomiska nyttan för små önationer under utveckling och de minst utvecklade länderna av ett hållbart nyttjande av marina resurser, bland annat genom en hållbar förvaltning av fiske, vattenbruk och turism.

14.a Öka den vetenskapliga kunskapen, utveckla forskningskapaciteten och överföra havsteknik, med hänsyn tagen till den mellanstatliga oceanografiska kommissionens kriterier och riktlinjer för överföring av havsteknik (Criteria and Guidelines on the Transfer of Marine Technology), i syfte att skapa friskare hav och öka den marina biologiska mångfaldens bidrag till utvecklingen i utvecklingsländerna, i synnerhet i små önationer under utveckling och de minst utvecklade länderna.

14.b Säkerställa tillträde för småskaliga icke-industriella fiskare till marina resurser och marknader.

14.c Stärka bevarandet och hållbart nyttjande av haven och havsresurserna genom att genomföra internationell rätt, såsom den kommer till uttryck i Förenta nationernas havsrättskonvention (UN-CLOS), som utgör den rättsliga ramen för bevarande och hållbart nyttjande av hav och havsresurser, vilket erinras om i punkt 158 i slutdokumentet The Future We Want från Förenta nationernas konferens om hållbar utveckling (Rio+20).

Mål 15. Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridning, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald

15.1 Till 2020 bevara, återställa och hållbart använda ekosystem på land och i sötvatten och deras ekosystemtjänster, särskilt skogar, våtmarker, berg och torra områden, i enlighet med de skyldigheter som anges i internationella överenskommelser.

15.2 Till 2020 främja genomförandet av hållbart brukande av alla typer av skogar, stoppa avskogningen, återställa utarmade skogar och kraftigt öka beskogningen och återbeskogningen i hela världen.

15.3 Till 2030 bekämpa ökenspridning, återställa förstörd mark och jord, inklusive mark som drabbats av ökenspridning, torka och översvämningar, samt sträva efter att uppnå en värld utan nettoförstörelse av mark.

15.4 Senast 2030 säkerställa att bevara bergsekosystemen, inklusive deras biologiska mångfald, i syfte att öka deras förmåga att producera nytta som behövs för en hållbar utveckling.

15.5 Vidta omedelbara och betydande åtgärder för att minska förstörelsen av naturliga livsmiljöer, hejda förlusten av biologisk mångfald och senast 2020 skydda och förebygga utrotning av hotade arter.

15.6 Främja en rimlig och rättvis fördelning av den nytta som uppstår vid användning av genetiska resurser samt lämpligt tillträde till sådana resurser, i enlighet med internationella avtal.

15.7 Vidta omedelbara åtgärder för att stoppa tjuvjakt på och handel med skyddade djur- och växtarter och inrikta åtgärderna på både utbudet av och efterfrågan på olagliga produkter från vilda djur och växter.

15.8 Senast 2020 införa åtgärder för att förhindra införslin av invasiva främmande arter och avsevärt minska deras påverkan på land- och vattenkosystem samt kontrollera eller utrota prioriterade arter.

15.9 Senast 2020 integrera ekosystemens och den biologiska mångfaldens värden i nationella och lokala planerings- och utvecklingsprocesser, i strategier för fattigdomsminskning samt i räkenskaper.

15.a Mobilisera och väsentligt öka de finansiella resurserna från alla källor för att bevara och hållbart nyttja den biologiska mångfalden och ekosystemen.

15.b Mobilisera betydande resurser från alla källor och på alla nivåer för att finansiera hållbart brukande av skogar och ge utvecklingsländerna lämpliga incitament att utveckla ett sådant bruk, inklusive för bevarande och återbeskogning.

15.c Öka det globala stödet till insatser för att bekämpa tjuvjakt på och illegal handel med skyddade arter, inklusive genom att öka möjligheterna till en hållbar försörjning i lokalsamhällena.

Mål 16. Främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling, tillhandahålla tillgång till rättvisa för alla samt bygga upp effektiva och inkluderande institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer

16.1 Avsevärt minska alla former av våld och dödligt våld överallt.

16.2 Eliminera övergrepp, utnyttjande, människohandel och alla former av våld eller tortyr mot barn.

16.3 Främja rättssäkerheten på nationell och internationell nivå samt säkerställa lika tillgång till rättvisa för alla.

16.4 Till 2030 avsevärt minska de olagliga finansiella flödena och vapenflödena, öka möjligheterna att återvinna och återfå stulna tillgångar samt bekämpa alla former av organiserad brottslighet.

16.5 Väsentligt minska alla former av korruption och mutor.

16.6 Bygga upp effektiva och transparenta institutioner med ansvarsutkrävande på alla nivåer.

16.7 Säkerställa ett lyhört, inkluderande, deltagandebaserat och representativt beslutsfattande på alla nivåer.

16.8 Utvidga och stärka utvecklingsländernas deltagande i institutionerna för global styrning.

16.9 Senast 2030 tillhandahålla juridisk identitet för alla, inklusive födelseregistrering.

16.10 Säkerställa allmän tillgång till information och skydda grundläggande friheter, i enlighet med nationell lagstiftning och internationella avtal.

16.a Stärka berörda nationella institutioner, bland annat genom internationellt samarbete, i syfte att bygga upp kapacitet på alla nivåer, i synnerhet i utvecklingsländerna, för att förebygga våld och bekämpa terrorism och brottslighet.

16.b Verka för och genomdriva icke-diskriminerande lagstiftning och politik för en hållbar utveckling.

Mål 17. Stärka genomförandemedlen och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling

Finansiering

17.1 Stärka den inhemska resursmobiliseringen, inklusive genom internationellt stöd till utvecklingsländerna, för att förbättra den inhemska kapaciteten att ta upp skatter och andra intäkter.

17.2. De utvecklade länderna ska fullt ut fullfölja sina åtaganden i fråga om offentligt utvecklingsbistånd, inklusive många utvecklade länders åtagande att nå målet att ge 0,7 procent av BNI till utvecklingsländer och 0,15–0,20 procent av BNI till de minst utvecklade länderna. De länder som ger offentligt utvecklingsbistånd uppmanas att överväga att fastställa ett mål om att ge minst 0,20 procent av BNI till de minst utvecklade länderna.

17.3 Mobilisera additionella finansiella resurser till utvecklingsländerna från många olika källor.

17.4 Bistå utvecklingsländerna att uppnå en långsiktig hållbar skuldsättning genom en samordnad politik som syftar till att, när så är lämpligt, främja skuldfinansiering, skuldlättnad och skuldstrukturering samt åtgärda kraftigt skuldyngda fattiga länders utlandsskuld för att minska skuld-bördan.

17.5 Anta och genomföra investeringsfrämjande regleringar för de minst utvecklade länderna.

Teknologi

17.6 Stärka nord-syd-samarbetet, syd-syd-samarbetet och det regionala och internationella trepartssamarbetet kring och tillgången till vetenskap, teknik och innovation samt öka kunskapsutbytet på gemensamt överenskomna villkor, inklusive genom förbättrad samordning mellan befintliga mekanismer, i synnerhet på FN-nivå, och genom en global mekanism för teknikfrämjande.

17.7 Främja utveckling, överföring och spridning av miljövänlig teknik till utvecklingsländerna på gynnsamma villkor, inklusive koncessions- och förmånsvillkor, på villkor som överenskommits mellan parterna.

17.8 Senast 2017 fullt ut operationaliserat teknikbanken och mekanismen för kapacitetsuppbyggnad inom vetenskap, teknik och innovation för de minst utvecklade länderna samt öka användningen av gynnsam teknik, i synnerhet informations- och kommunikationsteknik.

Kapacitetsuppbyggnad

17.9 Öka det internationella stödet för genomförande av effektiv och riktad kapacitetsuppbyggnad i utvecklingsländerna till stöd för nationella planer för att genomföra alla målen för hållbar utveckling, inklusive genom samarbete nord-syd och syd-syd samt trepartssamarbete.

Handel

17.10 Främja ett universellt, regelbaserat, öppet, icke-diskriminerande och rättvist multilateralt handelssystem inom ramen för Världshandelsorganisationen, inklusive genom att slutföra förhandlingarna enligt utvecklingsagendan från Doha.

17.11 Avsevärt öka utvecklingsländernas export, i synnerhet i syfte att fördubbla de minst utvecklade ländernas andel av den globala exporten till 2020.

17.12 Se till att alla de minst utvecklade länderna inom fastställda tidsramar bereds varaktigt tull och kvotfritt marknadstillträde, i överensstämmelse med Världshandelsorganisationens beslut, inklusive genom att säkerställa att preferentiella ursprungsregler som gäller för import från de minst utvecklade länderna är genomskinliga och enkla, samt bidra till att underlätta marknadstillträde.

Systemfrågor

Politisk och institutionell samstämmighet

17.13 Öka den makroekonomiska stabiliteten i världen, bland annat genom politisk samordning och samstämmig politik.

17.14 Föra en mer samstämmig politik för hållbar utveckling.

17.15 Respektera varje lands politiska handlingsutrymme och ledarskap att fastställa och genomföra politik för fattigdomsutrotning och hållbar utveckling.

Partnerskap mellan flera parter

17.16 Stärka det globala partnerskapet för hållbar utveckling och komplettera det med partnerskap mellan flera parter som mobiliserar och utbyter kunskap, expertis, teknik och finansiella resurser, för att bidra till att målen för hållbar utveckling nås i alla länder, i synnerhet utvecklingsländer.

17.17 Uppmuntra och främja effektiva offentliga och offentlig-privata partnerskap samt partnerskap inom det civila samhället vilka bygger på erfarenheterna från andra partnerskap och deras finansieringsstrategier.

Data, övervakning och ansvarsskyldighet

17.18 Till 2020 öka stödet för kapacitetsuppbyggnad till utvecklingsländerna, inklusive de minst utvecklade länderna och små önationer under utveckling, för att avsevärt öka tillgången på aktuella och tillförlitliga uppgifter av hög kvalitet, uppdelade efter inkomst, kön, ålder, ras, etnicitet, migrationsstatus, funktionsnedsättning, geografisk plats och andra nationellt relevanta aspekter.

17.19 Till 2030 bygga vidare på befintliga initiativ för att utveckla mått på framsteg som görs mot hållbar utveckling som kompletterar BNP samt stödja uppbyggnad av statistisk kapacitet i utvecklingsländerna

Bilaga 3: Antalet gånger målen för hållbar utveckling identifierades i rapporterna 2021–2024

Mål för hållbar utveckling	Antal gånger målet identifierades 2021	Procentuell andel 2021	Antal gånger målet identifierades 2022	Procentuell andel 2022	Antal gånger målet identifierades 2023	Procentuell andel 2023	Antal gånger målet identifierades 2024	Procentuell andel 2024	Förändring i procentenheterna 2021–2024
SDG 1	1	0,48 %	4	1,50 %	3	1,15 %	1	0,44 %	-0,04 %
SDG 2	2	0,96 %	3	1,12 %	3	1,15 %	5	2,19 %	1,23 %
SDG 3	17	8,17 %	22	8,24 %	19	7,31 %	16	7,02 %	-1,16 %
SDG 4	9	4,33 %	9	3,37 %	10	3,85 %	9	3,95 %	-0,38 %
SDG 5	16	7,69 %	20	7,49 %	19	7,31 %	16	7,02 %	-0,67 %
SDG 6	4	1,92 %	5	1,87 %	5	1,92 %	5	2,19 %	0,27 %
SDG 7	6	2,88 %	6	2,25 %	6	2,31 %	6	2,63 %	-0,25 %
SDG 8	20	9,62 %	28	10,49 %	30	11,54 %	23	10,09 %	0,47 %
SDG 9	16	7,69 %	17	6,37 %	17	6,54 %	15	6,58 %	-1,11 %
SDG 10	14	6,73 %	16	5,99 %	16	6,15 %	13	5,70 %	-1,03 %
SDG 11	12	5,77 %	13	4,87 %	12	4,62 %	10	4,39 %	-1,38 %
SDG 12	29	13,94 %	35	13,11 %	31	11,92 %	25	10,96 %	-2,98 %
SDG 13	24	11,54 %	33	12,36 %	32	12,31 %	30	13,16 %	1,62 %
SDG 14	2	0,96 %	5	1,87 %	5	1,92 %	5	2,19 %	1,23 %
SDG 15	4	1,92 %	8	3,00 %	8	3,08 %	7	3,07 %	1,15 %
SDG 16	22	10,58 %	29	10,86 %	28	10,77 %	24	10,53 %	-0,05 %
SDG 17	10	4,81 %	14	5,24 %	16	6,15 %	18	7,89 %	3,09 %
Totalt	208	100,00 %	267	100,00 %	260	100,00 %	228	100,00 %	0,00 %

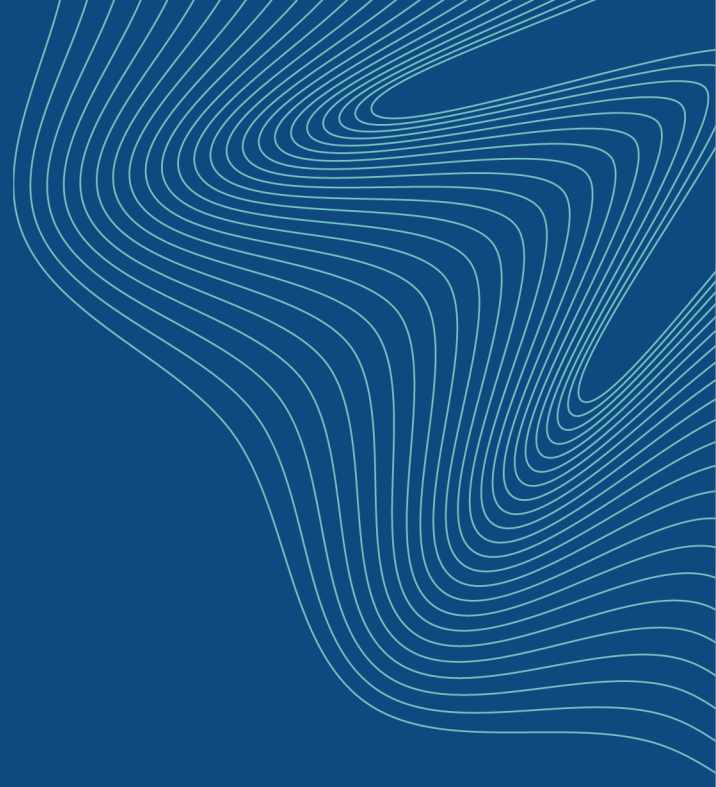
Källförteckning

Finnish Government (2025). Progress towards shared wellbeing of people and planet : Voluntary National Review 2025 FINLAND, Report on the Implementation of the 2030 Agenda for Sustainable Development. PUBLICATIONS OF THE FINNISH GOVERNMENT 2025:71.

Laakso, R. Valtiokonttorin työn vaikuttavuuden arviointi kestävyystyön ja -raportoinnin tukena valtionhallinnon organisaatioissa. (2025).

Sachs, J.D., Lafortune, G., Fuller, G., Iablonski, G. (2025). Financing Sustainable Development to 2030 and Mid-Century. Sustainable Development Report 2025. Paris: SDSN, Dublin: Dublin University Press. DOI: <https://doi.org/10.25546/111909>.

Miljöministeriet (2025). Klimatårsberättelse. Miljöministeriets publikationer 2025:20 (på finska).

STATSKONTORETS PUBLIKATIONER | HÅLLBAR UTVECKLING, ANSVAR | 6/2025

Samarbete för att bygga en hållbar framtid

Sammanfattning och perspektiv i statsförvaltningens hållbarhets- och ansvarsrapporter för 2024

Statskontoret

Publicerare: Statskontoret

ISSN/ISBN: ISSN 2489-4761 (Statskontorets publikationer), ISSN 2953-8432 (Sammanfattning av ministeriernas, ämbets-verkens...) / ISBN 978-951-53-3906-5

Sörnäs strandväg 13, Helsingfors | PB 14, 00054 STATSKONTORET

Tfn 0295 50 2000, Fax 0295 50 3333, www.statskontoret.fi